

Årsredovisning 2024

Innehåll

Det här är Västra Götalandsregionen	3
Verksamhet.....	17
Hälso- och sjukvård	18
Regional utveckling	36
Kollektivtrafik och infrastruktur	47
Kultur och demokrati.....	51
Hållbarhet.....	56
Regiongemensamt	61
Medarbetare.....	65
Väsentliga personalförhållanden	66
Ekonomi	78
Finansiell rapportering	93
Resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys	94
Redovisningsprinciper.....	97
Noter	101
Stiftelser, kommunalförbund och samordningsförbund.....	121
Driftredovisning.....	122
Investeringsredovisning	125
Nämnder och styrelser i korthet	129
Regional utveckling	130
Kultur.....	131
Kollektivtrafik.....	132
Hälso- och sjukvård	132
Regiongemensamt och service	135

Grafisk formgivning och produktion: VGR inhouse
Innehållsansvar: Koncernkontoret

Bilden på framsidan är från Regionteater Västs dansföreställning Honey Honey. Målgruppen för föreställningen är årskurs 4–6. Dansföreställningen kliver ner i insekternas mikrovärld. Med nykomponerad musik och inspiration från svärmar, drönare och bi-danser riktar den in sig på oss människor och det samhälle vi skapar. Hur behandlar och kommunicerar vi med varandra? Kan vi i skogens värld hitta en respekt för det lilla väsendet och dess betydelse för hela ekosystemet?

Foto: Camilla Lindberg, Dennis Ersöz, Eddie Löthman, Elenor Smederöd, Ellen Jansson Weist, Francis Löfvenholm, Garbis Sarafina, GöteborgsOperan, Helena Carolina Skoog, Ian Schemper, Ingrid Horner, Johanna Ewald St Michaels, Jonathan Fernström, Kevin Nirs, Lennart Sjöberg, Matilda Lindeblad, Mikael Stenberg, Paul Björkman, Pernilla Lundgren, Simmon Otieno Okongo, Steven Warburton, Stina Gränfors, Turistrådet Västsverige, Valentin Experience, VGR inhouse.

Det här är Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen (VGR) omfattar drygt 56 000 anställda fördelade på 2 000 arbetsplatser som tillsammans strävar efter att uppnå visionen att de 1,8 miljoner invånare som bor i Västra Götaland ska ha ett gott liv. Detta görs genom ett samlat ansvar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i samverkan med kommuner, akademi och övriga externa parter. Det samlade ansvaret innebär att VGR

- arbetar för att du som bor i Västra Götaland har tillgång till god hälso- och sjukvård. Det gör vi bland annat genom att ta ansvar för hälso- och sjukvårdssystemet som helhet i samverkan med kommuner och privata vårdgivare samt genom verksamheter i egen regi såsom vårdcentraler, sjukhus och Folk tandvården.
- ansvarar för att det finns kollektivtrafik i hela Västra Götaland och äger Västtrafik som ser till att du kan resa i hela länet med tåg, buss, spårvagn eller båt.
- stöttar kulturlivet i Västra Götaland och driver egna kulturverksamheter, till exempel Göteborgsoperan, Göteborgs Symfoniker, Regionteater Väst och flera museer. Vi vill att våra invånare och besökare ska kunna ta del av musik, teater, dans, film, konst, historia och annan kultur oavsett var i Västra Götaland de befinner sig.
- bidrar till en hållbar regional utveckling i Västra Götaland genom insatser som ska skapa förutsättningar för fler och framgångsrika företag, nya jobb, utbildningstillfällen samt förbättrade kommunikationer.
- bedriver ett aktivt arbete med att främja miljömässig och social hållbarhet, både för nuvarande och för kommande generationer.

Den regionala koncernen

Regionfullmäktige är VGR:s högsta beslutande församling och beslutar om övergripande mål och prioriteringar samt fastställer nivån på regionskatten. Totalt 149 ledamöter väljs av Västra Götalands invånare i allmänna val vart fjärde år. Ledamöterna representerar olika politiska partier utifrån en mandatfördelning som baseras på valresultatet. VGR:s uppdrag och verksamhet sköts av politiska nämnder och styrelser, förvaltningar samt hel- och delägda bolag. VGR upprättar även olika typer av samverkansformer samt avtal med externa aktörer för att utföra uppdraget.

Regionfullmäktige utser nämnder och styrelser och ger dem reglementen och ägardirektiv som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten. De olika nämnderna och styrelserna har olika roller. Regionstyrelsen utövar ägaransvar för samtliga verksamheter som drivs i egen regi utöver det ansvar som följer av kommunallagen vad gäller exempelvis uppsiktsplikt och beredning av ärenden till regionfullmäktige. Nämnder på strategisk nivå såsom strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för det långsiktiga arbetet med utveckling av verksamheterna och tar bland annat fram långsiktiga måldokument. Nämnder på den operativa nivån ansvarar för att omsätta de långsiktiga måldokumenterna i praktiken genom att fördela uppdrag till styrelser som utför verksamhet.

Delregionala nämnder för dialog med kommuner och lokala intressenter, främst avseende uppföljning av hälso- och sjukvård, men även andra områden inom den regionala kompetensen. Utförarstyrelser som styrelser för sjukhusen, Närhälsan, Västtrafik, och Göteborgs Symfoniker likväl såsom externa utförare ansvarar för att bedriva verksamhet utifrån uppdrag och avtal. Externa utförare kan vara såväl privata företag som till exempel en vårdcentral, som andra typer av verksamheter exempelvis inom kulturen.

Nämnder och styrelser ska se till att verksamheten har ett värde för invånarna.

Det innebär att de ska:

- genomföra de mål, fokusområden och övriga beslut som regionfullmäktige fastställt
- genomföra avtal och uppdrag från nämnd
- följa gällande lagar och andra författningar
- efterleva VGR:s styrande dokument
- organisera verksamheten effektivt och ändamålsenligt
- säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Regionfullmäktige

Beredningen
för mänskliga
rättigheter

Valberedningen

Beredningen
för hållbar
utveckling

Revisorskollegiet

Regionstyrelsen

Ägarutskottet

Personalutskottet

Hållbarhetsutskottet

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden			Miljö- och regionutvecklingsnämnden	Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden	Kulturnämnden
Delregionala nämnder (5)	Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden	Patientnämnderna (5)	Styrelsen för Folkhögskolorna		
Styrelsen för Habilitering & Hälsa			Styrelsen för Naturbruk		
Styrelsen för Närhälsan			Styrelsen för Film i Väst AB		
Styrelsen för Regionhälsan			Styrelsen för Göteborgs botaniska trädgård		
Styrelsen för Folk tandvården			Styrelsen för GöteborgsOperan AB		
Styrelsen för NU-sjukvården			Styrelsen för Göteborgs Symfonikerna AB		
Styrelsen för NU-sjukvården			Styrelsen för Kulturutveckling		
Styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset			Styrelsen för Regionteater Väst AB		
Styrelsen för Sjukhusen i väster			Styrelsen för Turistrådet Västsverige AB		
Styrelsen för Skaraborgs Sjukhus			Styrelsen för Västtrafik AB		
Styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus			Styrelsen för regionens tåg och spårvagnar		
Styrelsen för fastighet, stöd och service		Styrelsen för logistik		Nämnden för Hälsan och stressmedicin	

Om årsredovisningen

Denna årsredovisning gäller VGR som koncern och bygger på den rapportering som lämnats av VGR:s nämnder och styrelser. Årsredovisningen är slutet på en lång process som började med regionfullmäktiges två beslut om budgeten, dels i juni och dels i november 2023. Årsredovisningen är också ett underlag för planering av verksam-

heten framöver genom de slutsatser som dras om framtiden. Årsredovisningen är indelad i kapitel för verksamhet, medarbetare och ekonomi. Regionfullmäktiges mål och fokusområden är centrala för uppföljningen och återspeglas i de rubriker som finns i de olika kapitlen.

Vi fortsätter ta ansvar i en tid av stora utmaningar

Det gångna året har präglats av en fortsatt pressat ekonomiskt läge, men också av framsteg som visar att vi är på rätt väg. Under 2024 har vi i Västra Götalandsregionen tagit viktiga steg framåt inom vård, kollektivtrafik och klimat, trots de utmaningar som inflationen, ökade pensionskostnader och otillräckliga statsbidrag inneburit.

Sjukvården har fortsatt stå i centrum för vårt arbete. Vi har stärkt resurserna till sjukhusen med betydande tillskott, och den negativa ekonomiska trenden har vänt för majoriteten av våra förvaltningar. Tillgängligheten till vård har förbättrats inom flera områden, och vi har prioriterat långsiktiga insatser som minskat beroendet av hyrpersonal. Vår feministiska regionpolitik har gett resultat i form av satsningar på kvinnosjukvården, förstärkt förlossningsvård och en av Sveriges första mottagningar för sexuellt utsatta.

Kollektivtrafiken har också utvecklats positivt. Resandet har ökat och vi har gjort viktiga investeringar för att främja ett hållbart resande i hela länet. Vårt mål är att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig, pålitlig och klimatvänlig – för alla invånare, oavsett var de bor.

Klimatpolitiken har varit en fortsatt prioritering under året. Västra Götaland har stärkt sin roll som föregångsregion inom den gröna omställningen. Vi har sett nya samarbeten mellan näringslivet och det offentliga för att skapa gröna jobb och minska utsläppen i länet, samtidigt som vi lagt grunden för att nå våra klimatmål för 2030.

Kulturen har haft ett tufft år där den statliga frånan varon blivit alltmer påtaglig. Sparpaket och svåra prioriteringar har präglat våra verksamheter, men samtidigt har kulturens betydelse för demokratin och samhällsutvecklingen lyfts fram i en viktig

diskussion. Våra kulturinstitutioner har trots utmaningarna levererat föreställningar och upplevelser på hög nivå, vilket speglats i höga besöksiffror och framgångar för bland annat GöteborgsOperan och Symfonikerna.

Men 2024 har också varit ett år som påmint oss om vikten av robust beredskap och långsiktighet. Det osäkra säkerhetsläget i världen, effekterna av klimatförändringarna och den nationella vårdkrisen ställer krav på oss som region att inte bara hantera dagens utmaningar, utan också rusta för framtiden. Våra beslut att förstärka både sjukvården och den regionala infrastrukturen visar att vi tar det ansvaret.

Det är tack vare våra fantastiska medarbetare som Västra Götalandsregionen varje dag kan erbjuda vård, kollektivtrafik, kultur och bidra till en positiv utveckling inom klimat, infrastruktur och regional tillväxt. Jag vill rikta ett varmt tack till alla er som gör detta möjligt. Med er hjälp fortsätter vi att bygga en starkare, mer jämlik och hållbar region.

A handwritten signature in blue ink that reads "Helén Eliasson".

Helén Eliasson (S),
regionstyrelsens ordförande

Samarbete avgörande under osäkert 2024

2024 präglades av osäkerhet. Hög inflation innebar utmaningar, inte bara för VGR, utan för samhället i stort. Händelser i omvärlden påverkade oss både direkt och indirekt; blockad och strejk i Vårdsverige, krig i Europa och val i USA.

Även om VGR har brottats med svårigheter under 2024 så har vi också löst upp knutar, tagit stora kliv framåt och åstadkommit mycket tillsammans, tack vare medarbetarna. "Västra Götaland ska funka. Liv ska levas. Därför finns vi." Så står det på en av våra webbsidor som handlar om att jobba i VGR. Som medarbetare ska man veta med sig att man har spelat roll – varje dag.

Vi har arbetat målmedvetet för att förbättra sjukhusens ekonomi och efter många år kan vi äntligen tala om ett trendbrott. Tack vare en kombination av lokala och regionala, gemensamma åtgärder är sjukhusens ekonomi betydligt mer stabil i slutet av 2024 och långt bättre än vad som prognostiserades i början av året.

Vi har gjort flera överenskommelser och startat samarbeten inom infrastruktur, elförsörjning och hållbarhet – viktiga frågor för Västsverige. Vi har etablerat ett kontor som ska stärka life science-sektorn. Det ska ge bättre förutsättningar att forma framtidens hälso- och sjukvård tillsammans med akademi och näringsliv. På det hela taget har 2024 handlat mycket om samarbeten. Fler exempel är den påbörjade översynen av vår regionala utvecklingsstrategi och frågor som rör civil beredskap.

När det gäller vårt uppdrag inom kollektivtrafiken så ligger resor med gång, cykel och kollektivtrafik i linje med mål. Det är också genom fortsatt samverkan som vi ser att det finns potential att öka andelen hållbara resor.

Flera av VGR:s kulturbolag har ökat sin publik jämfört med 2023. Göteborgsoperan firade 30 år och vi firade också tio år som fristadsregion. Som sådan tar vi ställning för demokrati och yttrandefrihet. Hos oss kan hotade kreatörer få skydd och stöd att fortsätta sitt arbete.

Efter flera års förberedelser startade vi i november Millennium - ett nytt vårdinformations-system. Införandet pausades när vi såg risker för patientsäkerhet och arbetsmiljö. Nu fokuserar vi på att ta reda på vad som gick fel och lära oss inför framtiden. Vi behöver rätta till och skapa bättre förutsättningar för VGR att göra den stora förändring som ett nytt gemensamt vårdinformationssystem innebär.

Nu när vi summerar 2024 vill jag säga till VGR:s medarbetare att ert engagemang och er omsorg om invånare och patienter har lyst igenom i varje handling. Tack för era insatser

Håkan Sandahl,
regiondirektör

Sahlgrenska Life Hus 1 – bild från systemhandling.

Sammanfattning

VGR gjorde flera viktiga framsteg 2024. Högsbo närsjukhus invigdes och beslut kunde äntligen fattas om en framtida järnväg mellan Göteborg och Borås. Spårvagnsdepån på Ringön och akutmottagningen för kvinnosjukvård på NÄL invigdes och de första spadtagen togs för nya växthus och besökscentrum på Göteborg botaniska trädgård. Det togs också nya steg inför etableringen av konceptet Sahlgrenska Life som kommer innebära ökad samverkan mellan vård, akademi och näringsliv. Regionfullmäktige beslutade även att krigsplacera VGR:s medarbetare, att organisera alarmeringstjänsten på nytt sätt, med färre antal överlämningar i larmkedjan, samt om avgiftsfri vaccination vid otillräckligt skydd mot bland annat mässling, påssjuka och röda hund. Framstegen till trots präglades året även av utmaningar kopplat till ett fortsatt högt kostnadsläge, en facklig konflikt med Vårdförbundet och beslutet att pausa i införandet av vårdinformationssystemet Millennium.

Även om pausen i breddinförandet av Millennium innebar ett bakslag i digitaliseringen, finns det flera goda exempel där digitaliseringen av hälso- och sjukvården går framåt. Som exempel på detta testade NU-sjukvården en administrativ robot för informationsöverföring mellan olika vårdsadministrativa system, vilket har sparat 600 timmar administrativt arbete per månad. På Sahlgrenska Universitetssjukhuset ökade andelen självincheckningar genom centralisering av bemannade kassor, och VGR fick fyra nya uppdrag inom nationell högspecialiserad vård avseende barn- och ungdomshälsovården.

Tillgängligheten är fortsatt en utmaning och genomsnittet under året var ungefär på samma nivå som föregående år, 63 procent för första besök och 59 procent för operation/behandling. Under hösten förbättrades tillgängligheten och i december var andel väntande under 90 dagar till första besök 66 procent och till operation/behandling 67 procent.

Inom kollektivtrafiken planade resandeökningen ut efter att stadigt ha ökat efter pandemin. Målsättningen om att komma tillbaka till 2019 års resandenivå under 2025 bedöms inte uppnås. Däremot har målet för andelen hållbart resande, där även gång och cykel inkluderas, uppnåtts.

Kulturområdet präglades av ett fortsatt stort och kvalitativt utbud. Göteborgsoperan firade 30 år och sedan starten har 7 miljoner besökare tagit del av deras scenkonst. Under året hade GöteborgsOperan närmare 260 000 besökare, motsvarande en ökning med 8 procent jämfört med 2023.

Inom det regionala utvecklingsområdet är elförsörjningen fortsatt en av de största utmaningarna, där tillgången till fossilfri el kommer vara avgörande både för klimatet och arbetsmarknaden.

Året präglades av ett högt kostnadsläge, vilket var utmanande för VGR. Situationen medförde att VGR budgeterade med ett resultat på -2,4 miljarder kronor. Resultatet blev dock betydligt bättre och slutade på -0,9 miljarder kronor.

VGR:s positiva budgetavvikelse beror huvudsakligen på högre generella statsbidrag och en stor värdeuppgång i de finansiella placeringarna på 2,1 miljarder kronor. Om värdeuppgången räknas bort blev resultatet -3 miljarder kronor vilket är 0,6 miljarder kronor sämre än budget. Detta beror i sin tur på högre kostnader för bland annat löner, pensioner och köpt vård.

Verksamheterna har genomfört omfattande åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. I början av 2024 uppskattades sjukhusens obalanser till över 3 miljarder kronor och har under året genomfört åtgärder motsvarande cirka 1,5 miljarder kronor samt fick även ökad finansiering på närmare en miljard kronor. Trots detta redovisade de ett resultat på -1,2 miljarder kronor vid årets slut, vilket innebär fortsatta utmaningar i VGR:s ekonomi.

[Filmen som sammanfattar årsredovisningen under två minuter och visar något av det som VGR åstadkom 2024.](#)

Översikt över verksamhetens utveckling

Tabell 1. Nyckeltal för verksamhetens utveckling.

	Enhet	2020	2021	2022	2023	2024
Skatt och befolkning						
Regionskattesats	Kr	11,48	11,48	11,48	11,48	11,48
Genomsnittlig skattesats landsting	Kr	11,49	11,56	11,56	11,56	11,67
Skatteunderlag per invånare i Västra Götaland	Kr	220 500	226 900	226 887	237 300	249 543
Skatteunderlag i procent av riksgenomsnitt	%	99,7	99,2	99,0	99,0	99,0
Västra Götalands folkmängd 31/12	Antal	1 734 443	1 744 859	1 758 656	1 767 016	1 772 821
Sveriges folkmängd 31/12	Antal	10 379 295	10 452 326	10 521 556	10 551 707	10 587 710
Andel i Västra Götaland	%	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
VGR:s tillgångar och skulder per invånare						
Tillgångar/invånare	Kr	32 164	36 057	38 246	40 238	45 403
Eget kapital per invånare	Kr	6 184	7 660	8 502	7 942	7 386
Skulder/invånare exkl ansvarsförbindelser	Kr	25 980	25 825	29 744	32 295	38 018
Skulder/invånare inkl ansvarsförbindelser	Kr	39 076	38 842	42 058	44 740	50 665
Nyckeltal från resultaträkningen						
Resultat	Mnkr	1 822	2 636	1 591	-918	-931
Personalkostnader	Mnkr	33 485	37 400	36 722	41 287	43 550
Verksamhetens nettokostnader	Mnkr	54 156	57 833	58 631	65 919	69 973
Nettokostnader i procent av skatt, utjämnings, statsbidrag	%	95,4	97,1	93,1	99,8	99,9
Nyckeltal från balansräkningen						
Eget kapital	Mnkr	10 725	13 366	14 952	14 034	13 095
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	Mnkr	6 179	5 374	5 015	5 575	5 439
Balansomslutning	Mnkr	55 787	62 915	67 261	71 101	80 502
Soliditet exkl. ansvarsförbindelser	%	19	21	22	20	16
Soliditet inkl. ansvarsförbindelser	%	-21	-14	-10	-12	-12
Likviditet	Mnkr	16 909	21 265	22 093	23 120	28 761
Självfinansieringsgrad av investeringar	%	71	107	127	11	6
Personal						
Anställningar, totalt	Antal	55 792	56 519	56 752	57 153	56 122
Andel män	%	22,0	21,9	21,8	22,0	22,2
Anställningar, tillsvidare	Antal	47 983	47 932	48 306	49 207	48 968
Anställningar, visstid	Antal	3 260	3 372	3 255	2 752	2 436
Anställningar, timavlönade	Antal	4 549	5 215	5 191	5 194	4 718
Nettoårsarbetare	Antal	44 003	43 957	44 046	44 763	44 336
Medelålder	År	46,0	45,9	45,9	46,1	46,3
Sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid, helår, totalt	%	7,7	7,1	7,8	7,2	7,0
Sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid, helår, kvinnor	%	8,4	7,9	8,6	8,0	7,8
Sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid, helår, män	%	5,0	4,3	4,9	4,4	4,2

Mål från regionfullmäktiges budget

Utfallet för regionfullmäktiges 11 mål och 33 fokusområden visar på huvudsakligen måluppfyllnad och delvis måluppfyllnad. 3 mål och 17 fokusområden bedöms vara

uppfyllda medan 8 mål och 15 fokusområden bedöms vara delvis uppnådda. Endast ett fokusområde och inget av målen bedöms inte vara uppnått.

Tabell 2. Mål och fokusområden från regionfullmäktiges budget 2024.

Hälsa- och sjukvård	Uppnås	Uppnås delvis	Uppnås inte
Mål: Sjukvårdens köer ska kortas och tillgängligheten ska öka för en mer jämlik vård		●	
Mål: En hälso- och sjukvård som arbetar för en ökad psykisk hälsa		●	
Mål: Invånarna ska få en god vård på rätt vårdnivå		●	
Fokusområde: Öka produktiviteten i egen regi genom medarbetardrivet förändringsarbete för att öka tillgängligheten och säkerställa jämlik tillgång till vård	●		
Fokusområde: Regiongemensam strategi för produktionsstyrning för att utveckla en gemensam kö		●	
Fokusområde: Skapa långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar för sjukvårdens utförare i egen regi		●	
Fokusområde: Öka antalet disponibla vårdplatser för att nå målet med högst 90% beläggningsgrad			●
Fokusområde: Utveckla arbetet med folkhälsa och förebyggande arbete	●		
Fokusområde: Västra Götalandsregionen ska stötta barns psykiska hälsa genom att öka tidiga insatser och innovationer	●		
Fokusområde: Öka tillgängligheten till psykiatri genom att skapa fungerande samverkan mellan olika aktörer		●	
Fokusområde: Primärvården ska vara lätt att nå och ha ett helhetsansvar genom ökad tillgänglighet		●	
Fokusområde: Primärvården ska utvecklas i syfte att driva på omställningen till en nära vård, minskad administration och skapa en mer jämlik tillgång till vård		●	
Fokusområde: Fortsatt satsa på mobila enheter för att utveckla arbetet med nära vård	●		
Fokusområde: Användarvänliga digitala vårdtjänster ska utvecklas och användas för patienters bästa		●	

Regional utveckling	Uppnås	Uppnås delvis	Uppnås inte
Mål: Bygga kompetens – för kompetensförsörjning och livslångt lärande	●		
Mål: Stärka innovationskraften – för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i framkant		●	
Mål: Västra Götalandsregionen ska verka för en minskad miljö- och klimatpåverkan i Västra Götaland		●	
Fokusområde: Den biologiska mångfalden ska stärkas och bevaras	●		
Fokusområde: Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"	●		
Fokusområde: Kraftsamla för elektrifiering	●		
Fokusområde: Kraftsamla för cirkulära affärsmodeller	●		
Fokusområde: Främja företagsamhet och kapacitet för förnyelse		●	
Fokusområde: Leda utvecklingen för nya gröna jobb och säkerställa kompetensförsörjningen	●		
Fokusområde: Kraftsamla för fullföljda studier		●	
Kollektivtrafik och infrastruktur			
Mål: Knyta samman Västra Götaland – med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet	●		
Fokusområde: Möjliggöra hållbar mobilitet för fler	●		
Fokusområde: Trygg och pålitlig kollektivtrafik	●		
Fokusområde: Påverka och prioritera angelägen infrastruktur	●		
Kultur och demokrati			
Mål: Kultur för ökad inkludering, bildning och konstnärlig frihet	●		
Fokusområde: Stärk Västra Götalandsregionens arbete med demokrati och yttrandefrihet	●		
Fokusområde: Kulturen ska både nå och angå fler i hela Västra Götaland		●	
Fokusområde: Stärka kulturens infrastruktur	●		

Internt hållbarhetsarbete	Uppnås	Uppnås delvis	Uppnås inte
Mål: Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål		●	
Fokusområde: Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt miljömål 2030		●	
Fokusområde: Öka integreringen av mål för social hållbarhet 2030 i Västra Götalandsregionens huvuduppdrag	●		
Medarbetarområdet			
Mål: Västra Götalandsregionen ska vara en ledande och attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner och ett hälsofrämjande ledarskap som grund		●	
Mål: Medarbetares arbetsmiljö ska förbättras genom satsning på återhämtning och avlastning och inflytande över sin arbetsmiljö		●	
Fokusområde: Fortsatt arbete med konkurrenskraftiga löner		●	
Fokusområde: Stärka möjligheter till arbetstidsmodeller samt anställningsformer som rotationstjänster och kombinationstjänster		●	
Fokusområde: Utveckla lärmiljöer, handledning och arbetssätt för att skapa förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning för samtliga berörda yrkeskategorier och kompetenser	●		
Fokusområde: Arbetet med att nå normtal för antal medarbetare per chef ska följas för att förutsättningar för första linjens chef ska förbättras		●	
Fokusområde: Använd de personella resurserna och öka vårdprofessionens tid med patient genom uppgiftsväxling och rätt använd kompetens		●	
Fokusområde: Ta vara på forskningens rön om förändrade och hållbara arbetssätt	●		
Fokusområde: Ta bort onödiga administrativa uppgifter för medarbetare		●	

Hänt under året

Januari

- Högsbo närsjukhus invigs. Sjukhuset ersätter Frölunda specialistsjukhus och är utformat för att klara en större kapacitet.
- Det första spadtaget tas för nya växthus och besökscentrum, etapp 2 och 3 i Botaniska trädgården i Göteborg. Nya växthus och ett besökscentrum ger besökare möjlighet att uppleva trädgården när som helst under året.

- Entréavgifter införs på VGR:s egna museer; Göteborgs naturhistoriska museum, Forsviks bruk, Vitlycke museum, Vänersborgs museum och Lödöse museum.

Februari

- Regionfullmäktige beslutar om avgiftsfri vaccination för vuxna personer i Västra Götaland med otillräckligt skydd mot mässling, påssjuka, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta.
- Regionfullmäktige beslutar om att krigsplacera samtliga tillsvidareanställda medarbetare i Västra Götalandsregionen och i de helägda bolagen, baserat på allmän tjänsteplikt enligt lagen om totalförsvarsplikt.
- Akutmottagningen för kvinnosjukvård invigs på NÄL.
- Den nya operationsroboten Ofelia gör att fler patienter kan opereras med titthålskirurgi på NÄL.

Mars

- Spårvagnsdepån på Ringön är klar för att ta emot spårvagnar i Göteborg. I och med den nya depån ökar kapaciteten och robustheten för hela spårvagnstrafiken.

April

- Biologiska yrkeshögskolan vid naturbruksförvaltningen beviljas att bedriva två nya utbildningar, skogsvårdare och skogsmaskinförare inom den nya utbildningsformen för vuxna, Nationell yrkesutbildning.
- Regiongemensamt rekryteringscenter inrättas och är ett steg i arbetet mot en mer enhetlig och kvalitetssäkrad rekryteringsprocess för att stärka arbetsgivarvarumärket.
- Med ett nytt arbetssätt vid akuta operationer i buken har NU-sjukvården lyckats minska dödligheten med 25 procent och kortat vårdtiderna, både på IVA och totalt sett.
- Regionfullmäktige beslutar om ny organisering av Alarmeringstjänsten. Det nya avtalet med SOS Alarm avser positionering, en första bedömning och prioritering av 112-samtal. Larm om akuta livshotande symtom eller olycksfall skickas direkt till dirigeringscentralen.
- VGR och Mölndals stad kommer överens om avtal för ett nytt regionalt center för dans i Forsåkersområdet, Mölndal, som planeras stå klart 2027. Centret kommer i första hand vara till för fria dansaktörer i Västra Götaland.
- Strategiska hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutar om *Plan för regionövergripande folkhälsoarbete 2024–2028*. Planen kommer

ligga till grund för VGR:s förhållningssätt och vara vägledande i det regionövergripande folkhälsoarbetet.

Maj

- Den biologiska mångfaldens dag uppmärksammas genom en biologisk inventering i samarbete mellan Botaniska trädgården och Göteborgs centrum för globala biodiversitetsstudier.

- Sahlgrenska Universitetssjukhuset intensifierar arbetet med att centralisera de bemannade kassorna och receptionerna på sjukhusen för att öka andelen patienter som använder självcheckning.
- En administrativ robot börjar testas på NU-sjukvården för att hjälpa vårdpersonal med automatisk överföring av information mellan vårdadministrativa system.
- SÄS blir miljöledningscertifierat enligt ISO 14001:2015.

Juni-juli

- Efter nio veckors blockad och strejk hävdades Vårdförbundets samtliga konfliktåtgärder.
- Handslag tas mellan VGR och Energimyndigheten i samband med Almedalsveckan om kapacitetsförstärkning till arbetet med elförsörjningen.
- Film i Västs samproduktion Armand vann i Cannes pris för bästa ljuddesign. Regissören Halfdan Ullman Tøndel vann även priset för bästa debutfilm.

- Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutade om en strategisk plan för cykling, vilken bidrar till en regionalt sammanhållen planering för att skapa ett mer cykelvänligt samhälle.
- Om- och tillbyggnad av operationsalar för kirurgi och gynekologi samt en ny toppmodern hybridsal färdigställs på NÄL där både operation och röntgen kan utföras samtidigt.

Augusti

- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde ett länsgemensamt samverkansavtal för ungdomsmottagningar i Västra Götaland.
- Under året har det inom barn- och ungdoms-sjukvården startats fyra uppdrag inom nationell högspecialiserad vård (könsdysfori, medfödd metabol sjukdom, epilepsikirurgisk utredning och behandling samt tarmrehabilitering för barn).
- En överenskommelse för ny järnväg Göteborg–Borås sluts mellan VGR, staten och berörda kommuner. Den nya järnvägen förväntas göra det möjligt för en kraftigt utökad tågtrafik på sträckan och kortare restider.

September

- Centrum för precisionsmedicin invigs på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Med precisionsmedicin menas diagnostiska metoder och terapier för individanpassad utredning, prevention och behandling av sjukdom.

- Nya Axevalla Hästcentrum invigs och är VGR:s satsning på framtidens hästnäring. Anläggningen inkluderar gymnasieskola, yrkesvux och yrkeshögskola och kommer att fungera som ett kompetenscentrum och testmiljö för ny teknik inom utfodring, säkerhet, djurvälstånd, energilösningar och hållbart arbetsliv.

Oktober

- Regionstyrelsen fattar genomförandebeslut om Sahlgrenska Life hus 1, etapp 1 vilken omfattar schakt- och grundläggningsarbete, källarvåning och stomme. Med Sahlgrenska Life skapas förutsättningar för en miljö där forskning och utbildning verkar i ett nära och ömsesidigt utbyte mellan vård, akademi och näringsliv.
- Regionfullmäktige antar Regional biblioteksplan Västra Götaland 2024–2027.
- Kulturnämnden fastställde 34 stycken fyra-åriga uppdrag till kulturverksamheter. Det är dessa uppdrag som i stort bidrar till kulturstrategins och budgetens genomförande och till dessa dedicerar 85 procent av kulturnämndens budget. Exempel på uppdrags-tagare är GöteborgsOperan AB, Nordiska Akvarellmuseet på Tjörn Kulturakademin, Textilmuseet i Borås och Läckö slott.
- GöteborgsOperan firar 30 år. Sedan invigningen 1994 har 7 miljoner besökare upplevt scenkonst i operahuset.

November

- Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutar avsätta medel till Västtrafik för att utrusta en del av tågflottan med utrustning för att förbättra möjligheterna för passagerare och personal att använda mobilt bredband på regionala tågresor.
- Införandet av vårdinformationssystemet Millennium pausas.
- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer Strategisk plan för Forskning och Utveckling, Utbildning och Innovation (FoUI) inom hälso- och sjukvård och tandvård i Västra Götalandsregionen.

December

- Tvätteriet i Alingsås firar 60 år vilket uppmärksammades med en jubileumsvecka som avslutades med att bandet till framtidens tvätterier klipptes.
- Turistrådet har under året genomfört drygt 30 marknadsföringskampanjer för att locka besökare till Västsverige.

Verksamhet

Västra Götalandsregionens verksamhet bedrivs inom de övergripande områdena hälso- och sjukvård, regional utveckling, kultur och demokrati samt kollektivtrafik och infrastruktur. För att dessa verksamheter ska fungera så bra och effektivt som möjligt bidrar flera gemensamma stödfunktioner. De fyra övergripande verksamhetsområdena styrs av fyra olika måldokument samt av mål och fokusområden i regionfullmäktiges budget. I detta kapitel återfinns en uppföljning av dessa mål och fokusområden.

Hälso- och sjukvård

VGR har under 2024 tagit fortsatta steg i linje med den strategi för omställningen av hälso- och sjukvården som anger riktningen för arbetet. Vården har stegvis kommit närmre invånarna genom ett ökat omhändertagande i primärvården och genom andra arbetsformer som gör det möjligt för vård, mobilt eller digitalt, utanför sjukhusen. Under 2025 behöver VGR fortsatt öka förändringstakten. Digitala vårdmöten ökar inte i den takt som skulle behövas, men nyttjandet av egenmonitorering och andra digitala lösningar ökar något. Under 2024 har en regionövergripande modell för mobilt vårdutbud beslutats som nu behöver harmoniseras med befintliga mobila lösningar. På sikt kommer detta leda till ökad tydlighet gentemot invånare och vårdgrannar samt förbättrade förutsättningar för samverkan.

Under 2024 har förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens utförande i VGR präglats av flera utmaningar. Införandet och pausandet av vårdinformationssystemet Millennium hade effekter på både personal och vårdproduktion. Dessutom befann sig VGR i konflikt med

vårdförbundet under våren och början av sommaren med lägre bemanning och produktion än vanligt. VGR har trots det som beskrivits ovan bibehållit måluppfyllelsen till vårdgarantin på ungefär samma nivåer som tidigare år, som genomsnitt under året till 63 procent för första besök och 59 procent för operation, med viss förbättring inom operation under slutet av året. Det vittnar om en stark och solidarisk insats från vårdens utförare, vilket har begränsat påverkan på tillgängligheten. För 2025 måste sjukvårdens totala kapacitet nyttjas optimalt för att uppfylla beslutade produktionsplaner och nå den förbättrade tillgänglighet som det ska leda till.

Den medicinska kvaliteten är god och VGR ligger i framkant i Sverige inom den kliniska forskningen. Samtidigt har patientnämnderna fått något fler klagomål 2024 än föregående år där ökningen framför allt avsåg upplevda brister i undersökning och bedömning av hälsotillstånd, långa väntetider samt brister i information.

Norra Älvsborgs Länssjukhus (NÄL).

Strategi för hälso- och sjukvårdens omställning

Under 2024 har samtliga nämnder och styrelser inom hälso- och sjukvård arbetat vidare utifrån den inriktning som finns i strategin för hälso- och sjukvårdens omställning med tillhörande genomförandeplan. Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden har utifrån slutsatserna från 2023, om att en omställning pågår men för långsamt, reviderat genomförandeplanen med en ambition om att ytterligare lyfta värdet av omställningen och tydliggöra takten. Inför 2025

har särskilda omställningsuppdrag formulerats till utförare i egen regi och inom ramen för krav- och kvalitetsböcker för vårdvalen. Uppdragen förväntas bidra till en ökad tydlighet kring vilka aktiviteter som förväntas från VGR:s hälso- och sjukvårdsutförare i omställningens riktning. Under 2024 har samtliga utförarstyrelser inom hälso- och sjukvård genomfört aktiviteter som går väl i linje med omställningsstrategin och dess genomförandeplan.

MÅL

Sjukvårdens köer ska kortas och tillgängligheten ska öka för en mer jämlik vård

● Målet är delvis uppnått

För att erbjuda en jämlik och tillgänglig vård till alla invånare i VGR krävs en välfungerande helhet där regionens samlade resurser nyttjas sammanhållet och effektivt. Under 2024 har tillgängligheten följt ett normalt säsongsmönster, där den går upp något under våren och hösten och går ner något i slutet på sommaren samt i januari. Totalt sett har måloppfyllelsen till vårdgarantin förbättrats till i snitt 64 procent under året jämfört med 62 procent 2023. Detta trots den arbetsmarknadskonflikt som rådde inför sommarperioden, färre nettoårsarbetare, en sänkt produktion i samband med Millenniuminförandet, samt en sjunkande kostnadsutveckling på sjukhusen. Den genomsnittliga tillgängligheten över året är ungefär samma som tidigare år och ligger på 63 procent

för första besök och 59 procent för operation under året. Under hösten 2024 har tillgängligheten till operation förbättrats och antal väntande över vårdgarantins yttersta gräns har minskat, medan det på totalen är ungefär samma inom första besök.

Vid de enskilda förvaltningarna syns effekten av det aktiva arbetet med att korta köer. SÄS arbetade intensivt under början av året med att korta köerna inför det väntade produktionstappet i samband med införandet av Millennium. De lyckades sänka antalet väntande för både mottagning och operation. Flera av verksamheterna har rensat i väntelistor för operation vilket också har varit en nödvändig åtgärd för att säkerställa att de som väntar på operation fortfarande behöver vården. Inom förlossningsvården är ambitionen att arbeta utifrån arbetssättet en barnmorska per födande i aktiv fas, och vid den senaste mätningen i november 2024 bedömdes att ca 87 procent kunde erbjudas en barnmorska per födande. Det var något bättre än för motsvarande mättillfälle 2023, men förutsättningarna ser olika ut inom VGR, och SU har den svåraste bemanningssituationen för att klara av målen. Tillgängligheten har ökat inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) till första besök och utredning, med en tydlig uppgång under slutet av året.

Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Drottning Silvias barnsjukhus.

Tillgängligheten till vuxenpsykiatri (VUP) är totalt sett tämligen oförändrad. Tyvärr ökar efterfrågan mer än kapaciteten och tillgängligheten till behandling inom både BUP och VUP har sjunkit under året.

Under 2024 har VGR:s förvaltningar totalt sett utfört 92 procent av produktionsplanerna avseende första besök, och 95 procent avseende operation. Under året har förvaltningarna avlastat varandra och haft ett välfungerande samarbete när det krävts. Ett par exempel är perioden för införandet av Millennium och den solidariska hanteringen av sköra verksamheter. Sammantaget är det ett gott betyg till VGR:s utförare att bibehålla tillgängligheten trots rådande utmaningar.

Målet bedöms som delvis uppnått.

Tillgängligheten har ökat inom operation och vissa områden inom första besök, dessutom har den samlade måluppfyllelsen till vårdgarantin blivit något bättre trots många utmaningar under året. I nationella jämförelser ligger dock VGR fortsatt under rikssnittet för tillgänglighet till första besök. Under 2025 är det viktigt att stärka samverkan och nyttja VGR:s totala kapacitet för att i högre grad uppnå beslutade produktionsplaner. Om alla förvaltningar skulle klara beslutade uppdrag för 2025 och privata vårdgivare nyttjas enligt prognos nästa år, skulle det öka den totala måluppfyllelsen för vårdgarantin från 64 procent till cirka 75 procent under 2025.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel som har väntat 90 dagar eller kortare till första besök inom specialiserad vård (exkl. PVV och MOV)	69,1 %	64 %	66 %
Andel som har väntat 90 dagar eller kortare till operation/åtgärd inom specialiserad vård (exkl. PVV och MOV)	69,3 %	57 %	67 %
Totalt antal väntande till första besök (exkl. PVV och MOV)	86 570	90 187	90 823
Totalt antal väntande till operation/åtgärd (exkl. PVV och MOV)	37 474	39 878	30 374
Andel som bedömer att väntetiden till besök på sjukhus är rimlig	44 % män 45 % kvinnor 43 %	42 % män 44 % kvinnor 39 %	45 % män 49 % kvinnor 41 %
Andel som bedömer väntetiden till besök på vårdcentralen är rimlig	63 % män 63 % kvinnor 63 %	61 % män 61 % kvinnor 61 %	66 % män 67 % kvinnor 65 %
Andel som bedömer att de har tillgång till den hälso- och sjukvård som de behöver	83 % män 82 % kvinnor 84 %	83 % män 83 % kvinnor 83 %	86 % män 86 % kvinnor 85 %
Andel positiv inställning till att använda digital teknik till vård, konsultation och behandling	46 % män 43 % kvinnor 49 %	47 % män 45 % kvinnor 48 %	44 % män 42 % kvinnor 46 %

FOKUSOMRÅDE

Öka produktiviteten i egen regi genom medarbetardrivet förändringsarbete för att öka tillgängligheten och säkerställa jämlik tillgång till vård

● Fokusområdet är uppnått

För att öka tillgängligheten till vård behöver VGR:s resurser nyttjas optimalt. Det innebär att utförare behöver öka produktiviteten samt att de utförare som har hög produktivitet, god kvalitet och ytterligare kapacitet får i uppdrag att utföra mer vård. Under 2024 har det pågått löpande arbeten med produktions- och kapacitetsplanering för att öka produktionen, och flera verksamheter har fått större uppdrag. Exempelvis har SU, SkaS och NU-sjukvården fått ökade uppdrag för operation inom flera områden. Däremot har inte vård skiftats ut till SV i den takt som var planerat utifrån driftsättningen av Högsbo närsjukhus. Under 2024 har det även funnits exempel på verksamheter där uppdragen inte utförts och behövt omhändertas av andra, framför allt lungsjukvården på SÄS och ögonsjukvården på SkaS har dragits med produktionssvårigheter.

Patientmöte, Kungälv's sjukhus.

Samtliga utförarförvaltningar arbetar med att effektivisera patientflöden och minska den administrativa bördan för att i slutändan öka produktionen. Vid SkaS har man i högre grad börjat hantera efterföljande besök genom telefonuppföljningar eller att patienten själv får höra av sig vid behov. Överföring av operationer från centraloperation till mottagning har frigjort tid i operationssalar för att göra det möjligt för fler operationer vilket lyfts fram av både SkaS och NU-sjukvården som viktiga steg under året. Samtliga sjukhus har även arbetat med att säkra det akuta mottagandet där hänvisning till rätt vårdnivå har varit centralt. Inom Folktandvården och Rehabilitering & Hälsa ökade produktionen under 2024. Där lyfts digitaliseringen och förenklad administration fram som nycklar i arbetet. För Närhälsan minskade produktionen under 2024, både totalt sett och i relation till antalet listade patienter.

Under hösten 2024 har produktionen påverkats av införandet av vårdinformationssystemet Millennium i VGR:s södra område. Produktionen gick ner i flera förvaltningar både inför och under införandet. Den planerade öppenvården minskade med 15 procent under hösten och under själva införandeveckan kunde exempelvis Närhälsan i området endast genomföra ca 10 procent av normal vårdproduktion. Den sänkta produktionen under hösten kan komma att få utslag på tillgängligheten under början av 2025.

Den samlade bedömningen är att fokusområdet uppnått under 2024 då tillgängligheten trots stora utmaningar hållits stabil eller förbättrats i relation till föregående år. Efterlevnaden till produktionsplanerna varierar dock mellan vårdområdena och består av överproduktion inom flera områden och underproduktion inom andra. Under 2025 behöver efterlevnaden till produktionsplaner stärkas, och tillgängligheten till första besök måste öka.

FOKUSOMRÅDE

Regiongemensam strategi för produktionsstyrning för att utveckla en gemensam kö

Fokusområdet är delvis uppnått

En av de prioriterade förutsättningarna för att korta köer och öka tillgängligheten är att VGR:s samlade resurser används effektivt genom regiongemensam produktionsstyrning. Under 2024 har en förstudie för att utreda förutsättningarna för en regiongemensam remissportal och en regiongemensam kö genomförts och ett införandeprojekt inletts. Det pausade införandet av Millennium innebär förseningar avseende digitaliserade remisser vilket projektet behöver beakta.

Innan regiongemensamma köer finns i VGR kommer det fortsatt krävas förstärkt samordning för att nyttja den totala kapaciteten och se till att invånare i Västra Götaland får jämlik vård. Samordningen kräver insatser både från regionstyrelsen, som har det övergripande samordningsansvaret för egenregi, och

operativa hälso- och sjukvårdsnämnden som följer upp och fördelar uppdrag till VGR:s utförarverksamheter. Under året har samordning skett och vid flera tillfällen har sjukhus ställt upp solidariskt för att stötta upp tillfälligt sköra verksamheter vid ett annat sjukhus. Extra tydligt blev det under införandet av Millennium när samtliga förvaltningar samordnades för att stötta Södra Älvsborgs Sjukhus och fortsätta leverera vård till de invånare som behövde den.

Fokusområdet bedöms endast delvis som uppnått 2024 då aktiviteter för ökad samordning och produktionsstyrning genomförts löpande under året, men projekten kopplade till regiongemensam remissportal och regiongemensamma köer ännu inte påbörjat leveranser.

FOKUSOMRÅDE

Skapa långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar för sjukvårdens utförare i egen regi

Fokusområdet är delvis uppnått

För att kunna erbjuda invånare en jämlik vård med kortare köer och bättre tillgänglighet behöver sjukvårdens utförarverksamheter ges långsiktiga hållbara ekonomiska förutsättningar. Inför 2025 har sjukvårdens utförare i egen regi fått fleråriga grunduppdrag, men finansiering och volymer beslutas årligen inom ramen för ettåriga omställningsuppdrag. Det bedöms ge viss långsiktighet i respektive utförarens grunduppdrag men ambitionen är att på sikt ersätta nuvarande ersättningsmodeller. Utvecklingen av nya ersättningsmodeller behöver kunna styra mot ökad produktivitet, effektivitet och vårdproduktion. En avgörande förutsättning är därutöver en långsiktighet i utvecklingen av ersättningsnivåer och uppföljningsplaner. Framtagandet av nya ersättningsmodeller behöver dessutom vara oberoende av vilket vårdinformationssystem som regionen i framtiden kan komma att använda.

Fokusområdet bedöms som delvis uppnått under 2024 då långsiktigheten har förstärkts i uppdragen till VGR:s sjukvårdsutförare i egen regi, men ett fortsatt arbete med nya ersättningsmodeller behövs för att ge förutsägbarhet för ekonomisk styrning och uppdragsarbetet för sjukvårdens utförare.

Patientmöte, Högsbo närsjukhus.

FOKUSOMRÅDE

Öka antalet disponibla vårdplatser för att nå målet med högst 90% beläggningsgrad

● Fokusområdet är ej uppnått

Disponibla vårdplatser, snabb utskrivning och rimlig beläggningsgrad är nödvändigt för att kunna erbjuda god och säker akut- och slutenvård vid VGR:s sjukhus. Under 2024 har beläggningsgraden minskat inom somatiken och ökat inom psykiatrin, dessutom har antalet disponibla vårdplatser fortsatt minskat i VGR. Jämfört med förra året (genomsnitt varje dag kl 06:00) har beläggningsgraden inom somatiken minskat från 103,9 procent till 99,6 procent vilket är en klar förbättring. Delar av nedgången förklaras av införandet av Millennium men inte allt. Endast SV har rapporterat en ökad beläggningsgrad under 2024. Inom psykiatrin har beläggningsgraden ökat och ligger nu på 92,3 procent jämfört med 89,4 procent förra året (genomsnitt varje dag kl 06:00).

Vid sjukhusen har samtliga förvaltningar arbetat med insatser för att omhänderta patienten på nya sätt för att minska behovet av vårdplatser. Det handlar om insatser så som att utföra mer vård i hemmet, uppgiftsväxling mellan professioner, utökad dagsjukvård, samt förbättrad samverkan med kommuner och primärvård. Dessa insatser leder i förlängningen till att patienten i lägre grad ska behöva bli inskriven, och att den ska kunna komma hem snabbare om en inläggning krävs. Arbetet har lett till att årets medelvärde för antal inskrivna sjunkit inom både somatiken och psykiatrin. Dessutom hade VGR 2024 näst bäst måluppfyllelse i Sverige, på 77 procent, för andelen som skrivs ut samma dag som de blir utskrivningsklara. För riket som helhet låg snittet 2024 på 60 procent. Tyvärr sjunker

Kungälv's sjukhus.

antalet disponibla vårdplatser snabbare än medeltalet inskrivna inom psykiatrin.

Under året har Socialstyrelsen kommit med ett förslag till nationell plan för att minska bristen på vårdplatser. Där konstateras att VGR saknar 632 disponibla vårdplatser på kort sikt vilket är det största gapet bland Sveriges regioner. På medellång sikt saknas 225 disponibla platser. Att antalet skiljer sig på kort och medellång sikt beror på att det finns en förväntan att förändringar i vården ska minska behovet av slutenvård i allmänhet.

Mot bakgrund av att antalet disponibla vårdplatser minskat samt att VGR som helhet är fortsatt långt ifrån målet med högst 90 procent beläggningsgrad bedöms fokusområdet ej uppnått under 2024. Det bör dock noteras att inom somatiken går beläggningsgradsutvecklingen åt rätt håll och endast en förvaltning har ökat beläggningsgraden under 2024.

Indikatorer	2022	2023	2024
Antal överbeläggningar i somatisk slutenvård, antal per 100 disponibla vårdplatser	10,1	10,8	9,3
Beläggningsgrad somatisk slutenvård	105,5 %	103,7 %	99 %
Beläggningsgrad psykiatrisk slutenvård	84,2 %	85,3 %	91,7%
Antal disponibla vårdplatser somatisk slutenvård	2 298	2 360	2 190
Antal disponibla vårdplatser psykiatrisk slutenvård	631	631	571
Antal utlokaliserade patienter per 100 disponibla vårdplatser somatik /psykiatri	8,9	9,2	8,3

FOKUSOMRÅDE

Utveckla arbetet med folkhälsa och förebyggande arbete

 Fokusområdet är uppnått

Folkhälsoarbetet och den hälsofrämjande och förebyggande hälso- och sjukvården är viktiga för att ge invånare i Västra Götaland förutsättningar till god och jämlik hälsa på lång sikt. Ansvaret för att utföra uppdraget ligger i stor utsträckning hos utförare inom primärvården och i de delregionala nämndernas arbete med lokala folkhälsoavtal. Vårdcentraler och rehabenheter inom vårdvalen har i högre grad än tidigare förskrivit och följt upp fysisk aktivitet på recept. Både Närhälsan och privata vårdcentraler har i samverkan med kommuner deltagit i lokalt folkhälsoarbete genom beslutade närområdesplaner för att bland annat nå invånare som annars inte nås av hälsofrämjande insatser. Inom Folkvandvården har folkhälsoarbetet med prioriterade grupper i socioekonomiskt utsatta områden fortlöpt. Effekterna som går att se redan nu omfattar sådant som att andelen karies- och fyllningsfria 6 åringar ökar, men de större effekterna i befolkningen och på vården kommer på klart längre sikt.

På regionövergripande nivå har den långsiktiga inriktningen för folkhälsoarbetet beskrivits i plan för regionövergripande folkhälsoarbetet 2024–2028. Med utgångspunkt i planens principer har ett förslag till nytt gemensamt folkhälsoavtal för alla kommuner i Västra Götaland tagits fram under 2024. Ett gemensamt avtal skapar mer jämlika förutsättningar för det lokala folkhälsoarbetet och effektiviserar uppföljning. Förhoppningen är att teckna

avtalen under 2025. Dessutom har prioriterade aktiviteter för det förebyggande arbetet tydliggjorts genom revideringen av genomförandeplanen för omställningsstrategin. I strategin för omställningen av hälso- och sjukvården beskrivs att den digitala egenvården och hälsofrämjande insatser ska byggas ut. Det omfattar sådant som att erbjuda digitala förutsättningar för att patienten ska kunna kontrollera mer av sin vård och sjukdomsmonitorering själv. En sådan satsning är patientinformationsprojektet för hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande, som ska säkerställa jämlik patientinformation för hälsosamma levnadsvanor. Syftet är att fler invånare har de stöd och verktyg man behöver för att själv stärka sin hälsa via exempelvis 1177.

Andra förvaltningsspecifika exempel omfattar Habilitering & Hälsa som börjat införa Förebyggande hörselhälsa på 1177 som riktar sig till hela befolkningen. Dessutom erbjuder de självscreening avseende hörselnedsättning vid vissa mottagningar med planer att införa i hela Västra Götaland. Närhälsan har börjat implementera verktyget "tobakshjälpen" och arbetat för att utöka användandet av hälsocoach online.

Totalt sett bedöms fokusområdet som uppnått utifrån den utveckling av arbetet som skett under 2024, men fortsatt utveckling krävs framöver för att ge förutsättningar till god och jämlik hälsa på lång sikt.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel fyraåringar med övervikt och obesitas	1,23 %	1,05 %	1,24 %
Andel karies- och fyllningsfria 6 åringar	81,7 %	82,9 %	84 %
Antal förskrivna och uppföljda FaR (Fysisk aktivitet på recept) inom primärvården och specialistvården	16 291	16 857	17 824
Andel vuxna patienter med minst en vårdkontakt de senaste 12 månaderna som har deltagit i rådgivning angående ohälsosamma levnadsvanor	-	8,8 %	9,4 %
Andel patienter med kronisk sjukdom där levnadsvana uppmärksammas, vårdcentral	55,4 %	55,7 %	56,2 %

MÅL

En hälso- och sjukvård som arbetar för en ökad psykisk hälsa

 Målet är delvis uppnått

Trots en kraftigt ökad kapacitet inom vården under de senaste åren ökar efterfrågan på vård för psykisk ohälsa på samtliga vårdnivåer. Den ökade efterfrågan syns i hela Sverige och inom flera områden. För barn och unga utgör diagnoser som adhd och autism, med varierande grad av funktionsnedsättning, en stor del av ökningen. Behovet av rättspsykiatrisk vård har ökat över tid. Sjukskrivningarna ökar och mer än hälften av alla som är sjukskrivna i Västra Götaland är det på grund av psykisk ohälsa. Trots denna dystra utveckling har VGR lyckats omhänderta fler i primärvården, rättspsykiatri har förstärkts, tillgängligheten till BUP har förbättrats och tillgängligheten till VUP har åtminstone förbättrats inom första besök. Trots dessa förbättringar står vården fortsatt inför stora utmaningar. Tillgängligheten totalt sett är fortsatt relativt låg och VGR har en ökande andel väntande över vårdgarantins gräns inom behandling för både barn och vuxna.

I arbetet som skett under året har inte minst primärvårdens roll varit central. En ökande andel i alla åldersgrupper tas om hand i primärvården men fortfarande omhändertas ungefär hälften inom specialistvården. Närhälsan arbetar med att tillgängliggöra insatserna till patienter med psykisk ohälsa genom till exempel primärvårdstriage och KBT på nätet där 19 procent av Närhälsans KBT nu är digital. Dessutom arbetar cirka 170 vårdcentraler med funktionen vårdsamordnare. Det är en evidensbaserad funktion för att stödja sjukskrivna individer tillbaka till arbete och satsningar har gjorts under året för att bekosta utbildningar till vårdsamordnare. På specialistvårdsnivå har satsningen av kontaktcenter *En väg in* gått från projekt

till ordinarie verksamhet 2024 och fortsatt bidra till en mer jämlik hantering av BUP-remisser. Skillnader i kompetensförsörjning för de olika sjukhusen bidrar fortsatt till viss ojämlikhet när det gäller tillgänglighet. Under 2024 genomförde SU en satsning på en ny specialistpsykiatrisk enhet för patienter med autism och samtidig psykisk sjukdom.

Under året har ett samordnande arbete genomförts av strategiska hälso- och sjukvårdsnämndens beredning för psykisk hälsa för att förbereda VGR på konsekvenser av den nationella samsjuklighetsutredningen. Arbetet under året har fokuserat på att tillsammans med kommunalförbunden identifiera möjliga delregionala insatser i linje med samsjuklighetsutredningen där bland annat möjligheten att utveckla olika samverkansteam påbörjats. Under 2025 kommer arbetet att fortsätta med fokus på utvecklingsinsatser som kan genomföras oaktat större lagförändringar som påverkar ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunerna. Utöver detta har även de delregionala nämnderna verkat för en ökad psykisk hälsa genom bland annat satsningar inom ramen för folkhälsoavtal med Västra Götalands kommuner.

Målet om en hälso- och sjukvård som arbetar för en ökad psykisk hälsa bedöms delvis uppnått under 2024, då hälso- och sjukvården visserligen erbjuder allt fler med psykisk ohälsa hjälp men behoven ökar i högre takt än vårdens kapacitet. Tillgängligheten har totalt sett ökat något under 2024 inom barn- och ungdomspsykiatri och varit i stort oförändrad inom vuxenpsykiatri. I slutändan är det fler patienter som står i kö över vårdgarantins yttre gräns idag än för ett år sedan.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel accepterade vårdbegäran av totalt antal inkomna inom <i>En väg in</i> *	67,8 %	64 %	65,5 %

**En väg in* finns endast Sahlgrenska Universitetssjukhuset

FOKUSOMRÅDE

Stärka tillgängligheten och korta väntetiderna för både förstabesök och behandling

 Fokusområdet är uppnått

Barns psykiska hälsa har under en längre tid varit ett prioriterat område i VGR och flera insatser har gjorts för att erbjuda tidiga insatser på nya sätt. Flera av dessa tidigare satsningar har visat sig ge positiva effekter. Under 2024 syns att allt fler barn och unga tas om hand av BUP i VGR. Det är en ökad andel barn och unga som tas om hand av såväl vårdcentraler med tilläggsuppdraget Ungas psykiska hälsa (UPH) som inom BUP. Måluppfyllelsen till den regionala vårdgarantin inom BUP har förbättrats något inom första besök och utredning jämfört med föregående år. Även satsningar så som *En väg in* har bidragit till en mer jämlik hantering av remisser. Trots detta och den kraftigt ökande kapaciteten inom vården de senaste åren, förefaller behovet öka än mer.

Sedan flera år tillbaka är tilläggsuppdraget Ungas psykiska hälsa en del av Vårdval Vårdcentral. Det syftar till att erbjuda ett större och mer lättillgängligt stöd inom primärvården för barns psykiska hälsa. Utöver detta har även en regional utredningsenhet och regiongemensamt kontaktcenter *En väg in* införts i ordinarie verksamhet under 2024, inom ramen för det regionala uppdraget för att öka tillgängligheten inom BUP. Verksamheterna visar goda resultat och har gradvis ökat sin kapacitet. Tillsammans utgör de tre centrala satsningar för att stötta barns psykiska hälsa. De totala effekterna i vårdsystemet är svåra att bedöma i dagsläget. Vid utvärdering av systemeffekterna kopplat till UPH konstaterades behovet av ett tydligare gränssnitt mellan vårdcentraler med och utan tilläggsuppdrag. Samtidigt har införandet av UPH lett till högre kvalitet på remisser, men inte ett minskat remissinflöde till BUP.

Under året har steg tagits för att utveckla arbetet med VGR:s samverkan med civila samhället med fokus på barn och ungas psykiska hälsa.

Utöver dessa regionövergripande insatser pågår arbeten i de enskilda verksamheterna och i den delregionala samverkan ständigt för att stötta barns psykiska hälsa. Alla sjukhusförvaltningars BUP-verksamheter arbetar för att öka tidiga insatser och samverkar med primärvård, elevhälsa och socialtjänst för att erbjuda konsultation till andra centrala aktörer. SkaS har spridit särskilda arbetssätt med gruppbehandling för självskadebeteende samt för barn med ADHD. Båda behandlingsmetoderna syftar till att ge patienterna kunskap och färdigheter för att hantera sin diagnos. Under 2024 har arbetet med att utveckla småbarnsteam fortsatt i flera områden.

Fokusområdet bedöms som uppnått då de insatser som genomförts visar goda resultat och syftar till att stötta barns psykiska hälsa trots att måluppfyllelsen till vårdgarantin inom BUP är fortsatt låg.

FOKUSOMRÅDE

Öka tillgängligheten till psykiatrin genom att skapa fungerande samverkan mellan olika aktörer

 Fokusområdet är delvis uppnått

Att öka tillgängligheten inom psykiatrin är, och har under en längre tid varit, ett högprioriterat område. Utmaningen har varit att korta väntetiderna när behoven och söktrycket ökat i högre takt än kapaciteten i vården. Under 2024 har utvecklingen till slut börjat se bättre ut, och VGR har förbättrat sig i relation mot riket inom flera områden men utifrån låga nivåer. BUP har ett snitt på 37,5 procent målpuppfyllelse till vårdgarantin jämfört med 34 procent 2023. För vuxenpsykiatrin syntes en liten nedgång i december, men i snitt över året har tillgängligheten på ca 58 procent varit i stort oförändrad jämfört med föregående år. Även i arbetet med UPH har tillgängligheten ökat och vid slutet av året ligger VGR över rikssnittet. Med detta sagt finns det oroande trender vid slutet av 2024. En sådan är utvecklingen av väntande på behandling inom BUP där antalet väntande har ökat under året med en målpuppfyllelse till vårdgarantin på endast 20 procent i december 2024. Denna utveckling kommer att behöva följas och omhändertas under 2025.

Den trots allt övergripande goda utvecklingen i statistiken kan sannolikt härledas till förändringar i verksamheterna där En väg in och BUP:s regionala utredningsenhet visat goda resultat under året med kortade ledtider.

I januari 2024 fick styrelsen för Regionhälsan 8 mnkr från statsbidraget för psykisk hälsa och suicidprevention för finansiering av bedömningsteam inom expertenheterna i Borås och Göteborg. Dessa enheter utför årligen cirka 500 tvärprofessionella vårdutredningar av komplexa fall med samsjuklighet. Inom beroendevården pekar SU, SV och SkaS på behovet av samverkan med öppenvård, primärvård och civilsamhälle. Olika arbeten har gjorts under året men problembilden är liknande. Samverkan behöver fortsatt stärkas inom psykiatrin. Samtliga delregionala nämnder har i dialog med länets kommuner funnit att behovet av samverkan är fortsatt stort, särskilt mellan VGR:s verksamheter och elevhälsan där ansvarsfördelningen behöver bli tydligare.

Med utgångspunkt i att tillgängligheten endast har ökat inom vissa områden, att det totalt sett fortsatt är allt för långa köer inom psykiatrin och att samverkansbehoven endast delvis verkar bemötts under året bedöms fokusområdet som delvis uppnått. Det är mycket positivt med utvecklingen inom BUP och UPH men 2025 behöver tillgängligheten öka även för vuxenpsykiatrin och inom behandlingar för barn- och unga.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel som har väntat 30 dagar eller kortare till första besök inom barn- och ungdomspsykiatrin (exkl. PVV och MOV)	58 %	50 %	71 %
Andel som har väntat 90 dagar eller kortare till första besök inom vuxenpsykiatrin (exkl. PVV och MOV)	67 %	67 %	73 %
Andel som har väntat 30 dagar eller kortare till utredning inom barn- och ungdomspsykiatrin (exkl. PVV och MOV)	19 %	15 %	23 %
Andel som har väntat 30 dagar eller kortare till behandling inom barn- och ungdomspsykiatrin (exkl. PVV och MOV)	26 %	32 %	20 %

MÅL

Invånarna ska få en god vård på rätt vårdnivå

● Målet är delvis uppnått

Den vård som invånarna i VGR behöver ofta ska finnas nära och vara lätt att nå. I strategin för omställningen av hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen 2023–2027 beskrivs hur primärvården ska utgöra basen i den nära vården och ge en effektiv, bred och lättillgänglig hälso- och sjukvård. För att nå dit ska ett överförande av vårduppdrag till lägsta möjliga omhändertagandenivå ske. Det innebär både en förflyttning av uppdrag från specialistvården till primärvården, och ett ökat omhändertagande av primärvårdens vårduppdrag genom egenvård. Nära vård innebär också utveckling av nya arbetssätt med stöd av digital teknik och förstärkning av mobil vård. Denna förändring ska ske samtidigt som kvaliteten i vården utvecklas och patientsäkerheten garanteras. Under 2024 har vården generellt hållit god kvalitet men framåt är det viktigt att säkerställa att primärvården fortsatt tar ett ökat ansvar för det samlade vårdbehovet. Under året har särskilda omställningsuppdrag utformats som syftar till att förstärka takten i omställningen för både utförare i egenregi och inom vårdvalen. I arbetet med omställningen till en nära vård och vård på rätt vårdnivå är även mobila och digitala lösningar centrala verktyg. På sikt ska invånare i Västra Götaland kunna veta vilken digital och mobil vård som de kan förvänta sig oavsett plats.

I det dagliga arbetet har flera viktiga arbeten genomförts under 2024 som syftar till att öka kvaliteten och stärka omställningen. NU-sjukvården har under 2024 påbörjat projekt för implementering av Rörelsemonitorering med ambitionen om att vara först ut med att installera sensorer på vårdrummen som ska varna när patienter riskerar att falla, och som ska stärka patientsäkerheten. Närhälsan har fortsatt utveckla arbetet med digifysiska vårdcentraler och har genomfört arbeten för att sprida arbetssätten till fler vårdcentraler. SÅS lyfter fram det förberedande arbetet inför Millennium-införandet som värdefullt i att utveckla arbetssätt i omställningens riktning, bland annat kopplat till samverkan med primärvården runt Skene Närsjukhus. Alla dessa utvecklingsarbeten förväntas leda till ett mer

Färgelanda Vårdcentral, BVC.

effektivt hälso- och sjukvårdssystem med hög kvalitet där invånarna får god vård på rätt vårdnivå. I uppföljning per helår av beslutade budgetindikatorer avseende kvalitet syns endast små variationer, och det är endast en liten del av helheten. Glädjande är dock att andelen äldre med potentiellt olämpliga läkemedel sjunker gradvis sett över de senaste åren, och en liknande utveckling syns när det kommer till oplanerade återbesök på akutmottagning och återinläggningar för äldre, både inom 72 timmar och 30 dagar.

Bedömningen är sammantaget att målet endast är delvis uppnått. Hälso- och sjukvården utvecklar ständigt kvalitetsarbetet och det finns goda tecken, men den ökande andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten som tillskjutits primärvården har inte mötts av ett motsvarande ökat övertag av vårduppdrag. Innan mer vård kunnat hänvisas till lägsta möjliga omhändertagandenivå i linje med omställningen bör målet endast anses som delvis uppnått. Under 2025 behöver samtliga hälso- och sjukvårdsutförare fortsatt arbeta för att öka användningen av digital och mobil vård samt verka för att vård utförs på lägsta vårdnivå med ett effektivt och patientsäkert omhändertagande.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel oplanerade återinläggningar inom 30 dagar (%), Avser 65 år och äldre	7,8 %	7,4 %	6,4 %
Andel patienter inom primärvård med diagnos hypertoni som har blodtrycksnivå (<140/90)	57,1 %	58,3 %	58,9 %
Andel oplanerade besök åter inom 72 timmar på akutmottagning (65 år och äldre)	8,9 %	8,4 %	7,7 %
Andel patienter med sjukhusförvärvade trycksår (kategori 1-4)	1,8 %	1,8 %	1,9 %
Andel patienter 75 år och äldre med potentiellt olämpliga läkemedel	15,3 %	15,2 %	15 %
Andel vårdtillfällen där patienten fått en vårdrelaterad infektion	5,4 %	5,3 %	5,5 %

FOKUSOMRÅDE

Primärvården ska vara lätt att nå och ha ett helhetsansvar genom ökad tillgänglighet

● Det prioriterade målet är delvis uppnått

En tillgänglig primärvård är centralt för att uppnå den omställning av hälso- och sjukvården som krävs för att VGR ska klara de demografiska och bemanningsmässiga utmaningar den står inför. Tillgängligheten inom primärvården kan bedömas ur olika perspektiv, det mått som VGR huvudsakligen använder är med hjälp av vårdgarantin, medicinsk bedömning inom tre dagar inom Vårdval Vårdcentral och Vårdval Rehab. Där har tillgängligheten varit stabilt hög under en längre tid. Under 2024 var måluppfyllelsen till vårdgarantin på 89–94 procent beroende på månad vilket är klart bättre än snittet för övriga regioner. Med det sagt är VGR en stor region med varierande demografi, och skillnaderna är stora mellan vårdcentraler.

I verksamheterna pågår arbeten med att ställa om till andra arbetsätt för att ytterligare sänka trösklarna och öka tillgängligheten i vardagen för våra invånare. Närhälsan har infört drop-in via chatt med sjuksköterska för att erbjuda lättillgänglig digital vård. Regionhälsan har under 2024 utvecklat arbetsätt inom barnmorskemottagningsverksamheten för att stärka tillgängligheten. En verksamhet som 1177 per telefon har dock fortsatt utmaningar med långa medelväntetider på ca 23 min per

Närhälsan Backa vårdcentral – [se filmen om förbättringsarbete på temat bemötande](#)

samtal 2024. Det är sämre än snittet i riket men något bättre än föregående år. Däremot är det långt ifrån målvärdet om 8 minuter, och risken finns att patienter som hade kunnat hänvisas till rätt vårdnivå istället söker vård akut.

Ett annat prioriterat område för primärvården är att säkra en god kontinuitet med fast vårdkontakt. Här har det under flera års tid genomförts ekonomiska satsningar i krav- och kvalitetsboken för Vårdval Vårdcentral men utan att några väsentliga förbättringar har synts över tid. Inför 2025 har leverantörerna inom Vårdval Vårdcentral fått i uppdrag att implementera mottagning för äldre och med

komplexa behov, ett arbete som ska ske teambaserat och där teamen ska utgå från fast vård- och läkarkontakt. Det förväntas leda till en ökad kontinuitet för de mest prioriterade grupperna. Samtidigt krävs det fler allmänspecialister i primärvården för att stärka kontinuitet och tillgänglighet. VGR är i dagsläget fortsatt långt ifrån Socialstyrelsens nationella riktvärde på 1 100 invånare per specialist i primärvården, vilket utgår från hur många invånare en läkare i primärvården

i normalfallet kan ansvara för som fast läkarkontakt.

Fokusområdet bedöms endast delvis uppnått 2024 då tillgängligheten inom primärvården visserligen är hög sett utifrån medicinsk bedömning inom både 0 och 3 dagar, men flera områden misslyckas med att nå uppsatta förväntningar. Avvikande områden omfattar sådant som svarstider till 1177-telefon och fast läkarkontakt.

Indikatorer	2022	2023	2024
Kontinuitetsindex för patienter med kronisk sjukdom, senaste 36 månaderna, läkare	0,33	0,33	0,34
Kontinuitetsindex för patienter med samsjuklighet (mer än eller lika med fyra kroniska sjukdomar), senaste 36 månaderna, läkare	0,41	0,41	0,41
Patientupplevelseindex av kontinuitet och koordinering i primärvård	0,71	0,72	0,76
Kontinuitetsindex för alla patienter, senaste 36 månaderna, läkare	0,35	0,35	0,36

FOKUSOMRÅDE

Primärvården ska utvecklas i syfte att driva på omställningen till en nära vård, minskad administration och skapa en mer jämlik tillgång till vård

 Fokusområdet är delvis uppnått

Omställningsstrategin ska konkretiseras genom beslut om uppdrag och avtal som kan implementeras i VGR:s verksamheter. Under 2024 har omställningsuppdrag till utförarstyrelser och till vårdvalen utformats för att driva på omställningen mot en mer nära vård. Detta innebär att utförarna inom de båda vårdvalen kommer att få tid på sig att bygga upp och utveckla verksamheten inom omställningsuppdraget under kommande avtalsperiod. Utpenade områden omfattar exempelvis digital ortopedkonsult, gemensam närområdesplan inom Vårdval Vårdcentral och mottagning för äldre och patienter med komplexa behov. Nytt för 2025 är ett ökat fokus på ekonomisk uppföljning i syfte att stävja välfärdsbrottsligheten. Initialt kan det leda till ökad administration men det bedöms vara en viktig åtgärd som på sikt skulle kunna automatiseras.

Utöver förändringar inom vårdvalen har Regionhälsan fått omställningsuppdrag inför 2025 med ett par specifika delar så som att gravida ska vaccineras på barnmorskemottagningar. Regionhälsan får även hela det regionala uppdraget för långvarig icke malign smärta på smärtnivå 2 (primärvårdsnivå), och nivå 3 (lättare specialistvård) ska hanteras av Regionhälsan i samverkan med Sahlgrenska Universitetssjukhuset som har hela ansvaret på nivå 4 (specialistvård). Det förväntas ge en mer jämlik tillgång till vård i hela länet inom ett område där skillnaderna under lång tid varit stora. Regionhälsan har också under 2024 arbetat med att minska administration genom ökat nyttjande av taligenkänning.

För att få till en omställning till nära vård där primärvården är navet utgör dock kompetensförsörjningen, både i form av utbildning och

att behålla den personal vi har, fortsatt en utmaning. VGR, som resten av landet, har för få specialister i allmänmedicin. Under 2024 har det varit 630 läkare i pågående utbildning till specialist inom allmänmedicin, vilket är i nivå med föregående år, men vi behöver utbilda fler. Med underskott av allmänspecialister och en förväntan om att primärvården ska göra mer än i dagsläget blir det centralt under 2025 att öka antalet allmänspecialister. Det behöver ske genom att öka antalet under utbildning där exempelvis fler sidotjänstgöringsplatser behövs och tiden för att fullgöra specialistutbildningen behöver kortas. Samtidigt behöver förutsättningarna förbättras för att behålla de allmänspecialister som redan arbetar i VGR.

Sammantaget har det tagits steg i linje med omställningsstrategin och mot en nära vård under året i utformningen av krav- och kvalitetsböcker samt uppdrag till utförare i egenregi inför 2025 men det återstår att se vilken effekt det får i verksamheterna. Fokusområdet bedöms som delvis uppnått utifrån att utveckling visserligen skett inför 2025 men andelen vård som utförs i primärvården minskat något under 2024 och antalet läkare i pågående utbildning till specialist i allmänmedicin är i stort oförändrat.

Indikatorer	2022	2023	2024
Antal läkare i pågående utbildning till specialist i allmänmedicin	535	543	526
Andel besök inom primärvård av totalt antal besök	67,1 %	67,5 %	66,4 %
Antal listade per specialistläkare på vårdcentral	1 690	1 668	1 630
Antal listade per utbildningsläkare i allmänmedicin	863	873	869

FOKUSOMRÅDE

Fortsatt satsa på mobila enheter för att utveckla arbetet med nära vård

 Fokusområdet är uppnått

I strategin för omställningen av hälso- och sjukvård 2023 - 2027 pekas nyttjandet av mobila och digitala vårdformer ut som centrala verktyg för omställningen till en mer nära vård. Mobil närvård gör det möjligt för patienter med komplexa vårdbehov att få vård i det egna hemmet i stället för eller som komplement till vård på vårdcentral eller på sjukhus. Hittills har utvecklingen av mobila vårdformer utvecklats utifrån verksamheternas behov och förutsättningar, och utan en regiongemensam styrning. Under 2024 beslutades en regiongemensam modell för det mobila vårdutbudet. Den regiongemensamma modellen skapar möjligheter för en ökad tydlighet gentemot såväl invånare som vårdgrannar om vilka olika insatser som genomförs vilket ger förutsättningar för en mer jämlik tillgång till den mobila vården samt bättre samordning, samverkan och resursutnyttjande av de insatser som genomförs. Under 2025

behöver steg börja tas för en harmonisering av nuvarande mobilt vårdutbud med beslutad modell.

Parallellt med detta regionövergripande arbete har verksamheterna fortsatt utveckla mobila vårdformer utifrån sina behov. I Fyrbodals drivs fortsatt närsjukvårdsteamet delat men i nära samverkan mellan primärvården och NU-sjukvården med goda resultat enligt verksamheterna. Utveckling pågår även inom till exempel Sahlgrenska Universitetssjukhuset som ökat antalet hembesök och där den mobila vården har varit central inom ramen för deras pågående arbete "Sahlgrenska hemma". Vid SkaS har ambulansverksamhetens arbete med "vårdinsats på plats" lett till att 8 900 besök gjordes under året utan att patienten behövde följa med in till sjukhuset. Istället kan patienten få råd, vårdas färdigt på plats, alternativt trans-

porteras och hänvisas till annan vårdgivare eller vårdnivå. SkaS har även fattat beslut om att införa mobilröntgen under 2025. I slutändan är en utveckling mot mer mobil vård en resurs både för den enskilda individen som kan få specialiserad vård på en trygg plats i hemmet, och för vården som kan sänka antalet dagar i slutenvård.

Fokusområdet bedöms som uppnått på helår då det både pågår en stark utveckling av mobila arbetssätt i de enskilda verksamheterna och då VGR beslutat om en regiongemensam modell för mobilt vårdutbud, vilken behöver börja implementeras under 2025 för att vidare samordna den mobila vården.

Indikatorer	2022	2023	2024
Hembesök i regional och kommunal primärvård av läkare per 100 listade 75 år och äldre	2,9 %	2,7 %	2,5 %

FOKUSOMRÅDE

Användarvänliga digitala vårdtjänster ska utvecklas och användas för patienters bästa

● Fokusområdet är delvisuppnått

Tillsammans med utvecklingen av mobila vårdformer utgör digitala vårdtjänster ett andra viktigt utvecklingsområde för att ställa om vården och bedriva mer vård på plats där våra invånare befinner sig. Det är ett centralt verktyg för att klara de demografiska och kompetensmässiga utmaningar vi står inför. För att nå dit behöver digitala vårdtjänster utvecklas, spridas och användas i hela VGR för att erbjuda jämlik vård till våra invånare. Det gäller både de digitala verktyg som är riktade direkt till patienter, men även mer verksamhetsnära verktyg så som taligenkänning och digitala kallelser vilket i slutändan frigör resurser och på så vis ger förutsättningar för en mer tillgänglig vård.

När det kommer till de digitala patientkontakterna har flera av VGR:s utförare påpekat utmaningar kopplat till plattformen Vård och hälsa för digitala vårdmöten. Brister i funktionalitet har lett till ett lägre nyttjande av digitala vårdmöten med ljud och bild än vad som skulle behövas. Totalt sett har andelen digitala vårdmöten marginellt förändrats de senaste åren och utgör fortsatt bara ca 4,7 procent av totalt antal besök. Samtidigt finns det undantag. Folk tandvården har uppnått sina egna uppsatta mål för digitala vårdmöten med god marginal 2024, och enskilda verksamheter inom exempelvis Habilitering & Hälsa har så mycket som 25 procent digitala vårdmöten. Närhälsan har också utformat,

testat och utvecklat en användarvänlig ingång via chatt till vårdcentral under året. Arbetssättet och chatten har sedan spridits till majoriteten av Närhälsans vårdcentraler under hösten. Andra verktyg som fått stor spridning under året omfattar taligenkänning som ska underlätta journalföring och administrativa uppgifter, digitala kallelser och remissbekräftelser som effektiviserar utskick till patient, samt egenmonitoreringsverktyg som gör det möjligt för patienten att övervaka sin egen hälsa. Inom området egenmonitorering och egenvård har det under året fortsatt utvecklas nya tjänster, och andra etablerade patientgruppspecifika appar så som migrän- och epilepsiappar har börjat spridas. Liknande

Egenmonitorering.

lösningar för personer med Parkinsons, hudsjukdomar och reumatism håller på att tas fram tillsammans med berörda verksamheter.

Under 2024 har flera drifts- och funktionalitetsstörningar kopplat till digitala vårdmöten i appen vård och hälsa lösts men verktyget är fortfarande underutnyttjat. Samtidigt har antalet användare av taligenkänning nästan

dubblats, och antalet digitala kallelser har ökat kraftigt från ca 500 000 under 2023 till ca 1 500 000 under 2024. Totalt sett bedöms fokusområdet delvis uppnått under 2024 då alla verksamheter arbetar aktivt med att öka nyttjandet av digitala vårdtjänster för både patientens och verksamhetens bästa, men förändringen går inte tillräckligt fort, framför allt inte avseende digitala vårdmöten.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel digitala vårdmöten med ljud och bild av totalt antal besök	4,3 %	4,8 %	4,7 %

Program Millennium

Införandet av vårdinformationsmiljön Millennium har planerats utifrån den tidplan som beslutades av regionstyrelsen i maj 2022. Införandet var planerat i etapper, huvudsakligen geografiskt indelade där merparten av hälso- och sjukvården i Västra Götalands södra delar skulle införa Millennium i november 2024. Utifrån denna tidplan har Program Millennium präglat året genom stora förberedelser, anpassningar i produktionsplaner och slutligen genom det pausade införandet. Inför sommaren identifierades brister i utbildningsmaterialet från Oracle, vilket föranledde ett arbete med att vidareutveckla, förtydliga och förenkla utbildningsmaterialet. Under hösten genomfördes utbildning av medarbetarna inom berörda förvaltningar i södra området, framför allt Södra Älvsborgs sjukhus och Närhälsan. En samordning och omstyrning av patientflöden för att sänka beläggnings-

graden vid Södra Älvsborgs sjukhus och förbättra förutsättningarna för införandet genomfördes också. I tid till införandet hade sjukhuset en väsentligt sänkt beläggningsgrad.

Den 12 november klockan 05.30 påbörjades den skarpa användningen av Millennium i etapp 1. Under de första dyggen identifierades ett antal prestandaproblem och funktionella brister som åtgärdades. Problem kvarstod dock och både missnöjet i verksamheten samt risker för patientsäkerheten föranledde att regionledningen efter fyra dygn valde att pausa breddinförandet av Millennium och återgå till befintliga systemen. Därefter beslutade regionstyrelsen om att tillsätta en extern granskning, det inleddes en fördjupad analys av problemen och en planering av det fortsatta arbetet med konkreta handlingsalternativ ska tas fram.

Presskonferens i Borås efter införandet av Millennium. Från vänster i bild:

Joakim Høstner, sjukhusdirektör Södra Älvsborgs sjukhus
Henrietta Arwin, förvaltningsdirektör Regionhälsan
Karin Looström Muth, hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör
Kaarina Sundelin, hälso- och sjukvårdsproduktionsdirektör
Boel Mörck, ordförande programstyrgrupp Millennium
Jörgen Thorn, primärvårdsdirektör Närhälsan
Peter Gjertsson, områdeschef område 4 Sahlgrenska Universitets-sjukhuset, med bland annat Regional laboratoriemedicin

Konsumtion

Konsumtion är den vård som Västra Götalands invånare söker hos vårdgivare oavsett var vårdgivaren bedriver sin verksamhet inom eller utanför Västra Götalands län.

Antalet invånare i Västra Götaland ökade med drygt en halv procent per år under perioden 2021 till 2023, vilket ska beaktas vid analys av

konsumtionsutvecklingstakten. Inomregionala skillnader kan ses både i andel av befolkningen som sökt vård respektive i vilken typ av vård som befolkningen konsumerat. Exempel på faktorer som kan påverka vårdkonsumtionen är ålder, vårdbehov, sökmönster, vårdutbud och tillgänglighet.

Tabell 3. Konsumtion: Vårdtillfällen samt öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter inom den specialiserade vården uppdelad på somatik och psykiatri.

Konsumtion av vård	2022	2023	2024	Förändring i %	
				2022–2024	2023–2024
Vårdtillfällen somatik	186 720	184 146	177 346	-5%	-4%
- varav utomregionalt	6 624	5 221	4 801	-28%	-8%
Vårdtillfällen psykiatri	12 718	12 965	12 165	-4%	-6%
- varav utomregionalt	689	635	721	5%	14%
Öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, somatik	3 226 828	3 291 169	3 222 680	0%	-2%
- varav utomregionalt	86 344	69 680	75 250	-13%	8%
Öppenvårdsbesök och digitala distanskontakter, psykiatri	780 373	819 066	817 749	5%	0%
- varav utomregionalt	28 140	47 097	66 173	135%	41%

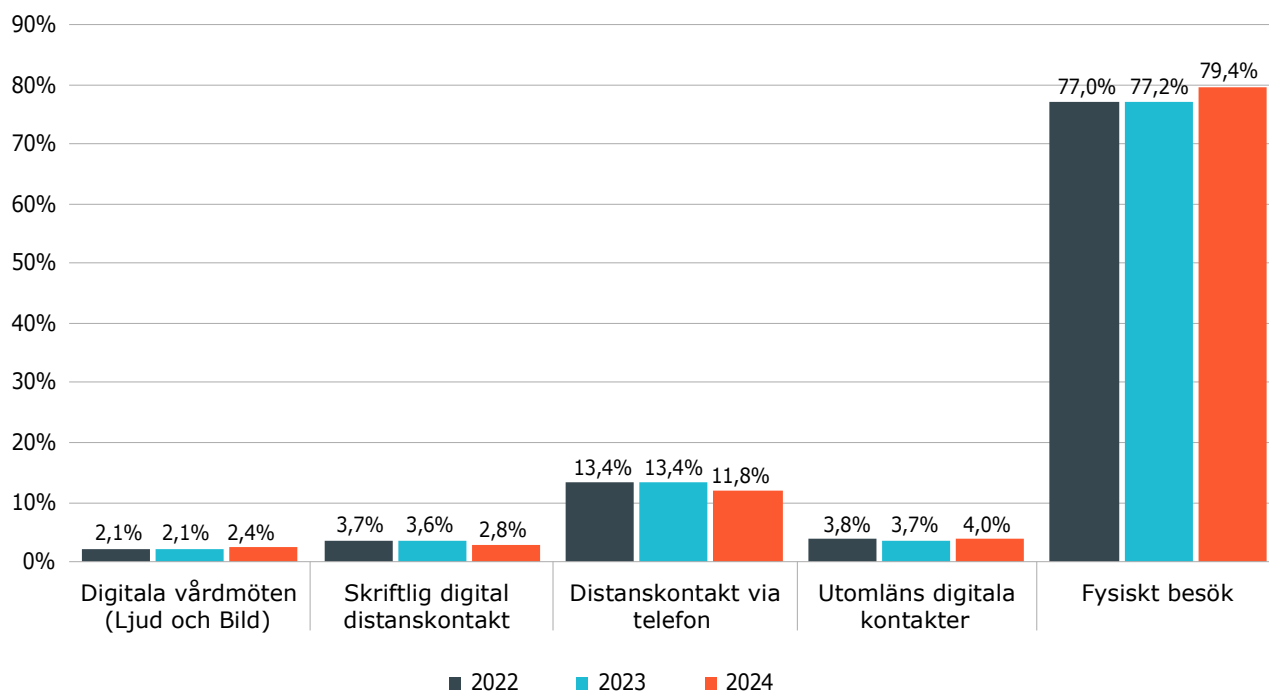
Antalet vårdtillfällen (slutenvård) inom den specialiserade vården har minskat under de senaste tre åren i Västra Götaland, likaså medelvårdtiden. Antalet vårdtillfällen under 2024 var 190 000 vilket var fyra procent lägre än samma period föregående år och fem procent lägre än 2022. Antalet öppenvårdskontakter minskade med två procent inom specialiserade öppenvården. Under 2024 gjordes drygt 4 miljoner öppenvårdskontakter.

Det går att se en tydlig utveckling av främst digital tillgänglighet sedan 2019. Digitala distanskontakter har dubblats mellan 2019 och 2021, men under det senaste tre åren har ökningen avstannat och under 2024 minskat. Minskning 2024 beror troligtvis på att patientavgifter infördes på flera distanskontakter. Fysiska besök är dock fortfarande den absolut vanligaste

kontaktformen, fyra av fem kontakter med vården är fysiska.

Andelen videosamtal ligger i stort sett kvar på samma nivå som föregående år, drygt två procent. Goda exempel finns inom bland annat psykiatri och relaterade verksamheter, där videosamtal nyttjas i högre grad. Regionen som helhet ligger dock fortfarande en bra bit från målet på 20 procent. Andelen skriftliga distanskontakter (till exempel chatt) har minskat från knappt fyra procent 2023 till knappt tre procent. Telefonkontakter är den vanligaste digitala distanskontaktsformen, även dessa har minskat. De stod för drygt 13 procent av öppenvårdskontakterna 2023 jämfört med knappt tolv procent i år. Utomlans digitala kontakter (KRY, Min Doktor mm) stod för närmare fyra procent av Västra Götalänningarnas vårdkonsumtion.

Diagram 1. Konsumtion: Andel fysiska besök och distanskontakter inom primärvården och den specialiserade öppenvården 2022–2024.

Regional utveckling

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland sätter ramarna för det regionala utvecklingsarbetet med målet att tillsammans göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Genomförandet av strategin sker tillsammans med kommuner och kommunalförbund, näringsliv, akademi, myndigheter och civilsamhället. Under 2024 påbörjades en översyn av den regionala utvecklingsstrategin. Översynen inkluderar uppföljning och utvärdering samt dialoger med de aktörer som varit med och tagit fram strategin och som har ett gemensamt ansvar för genomförandet. Inriktningen för översynen är bland annat att strategins mål och långsiktiga prioriteringar behålls, men att de tvärsektoriella kraftsamlingarna utvärderas och ses över. Den uppdaterade strategin ska skickas ut på remiss under 2025 och beslutas av regionfullmäktige i början av 2026.

Konjunkturläget under 2024 var liksom 2023 sämre än normalt, även om minskad inflation och lägre energipriser gjorde både företag och hushåll lite mer optimistiska 2024 jämfört med föregående år. Arbetslösheten steg dock under året och var i november månad 6,3 procent i Västra Götaland, vilket var 0,7 procentenheter högre än vid samma tidpunkt 2023.

Ett antal frågor dominerade det regionala utvecklingsuppdraget i Västra Götaland under året, inte minst industrins gröna omställning och de el- och effektbehov som följer av denna, samt kompetensförsörjning och kompetensomställning inom ett flertal branscher. Det gjordes även ett flertal satsningar inom Västra Götalands styrkeområden, såsom life science samt livsmedel och gröna näringar. VGR har ett flertal verktyg som bidrar till genomförandet av det regionala utvecklingsuppdraget, förutom olika finansieringsformer är exempelvis påverkansarbete, analys och kunskapsspridning viktiga för att driva utvecklingen.

VGR bedriver, på egen hand och i samverkan med en stor mängd aktörer inom olika sektorer, ett aktivt arbete för att nå upp till mål och tillhörande fokusområden inom regional utveckling. Genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin sker enligt plan, men det kan konstateras att måluppfyllelsen är beroende av omvärldsfaktorer som VGR i vissa fall saknar möjlighet att påverka.

Battericeller och processutveckling på ASSAR Industrial Innovation Arena vid Science Park Skövde

MÅL

Västra Götalandsregionen ska verka för en minskad miljö- och klimatpåverkan i Västra Götaland

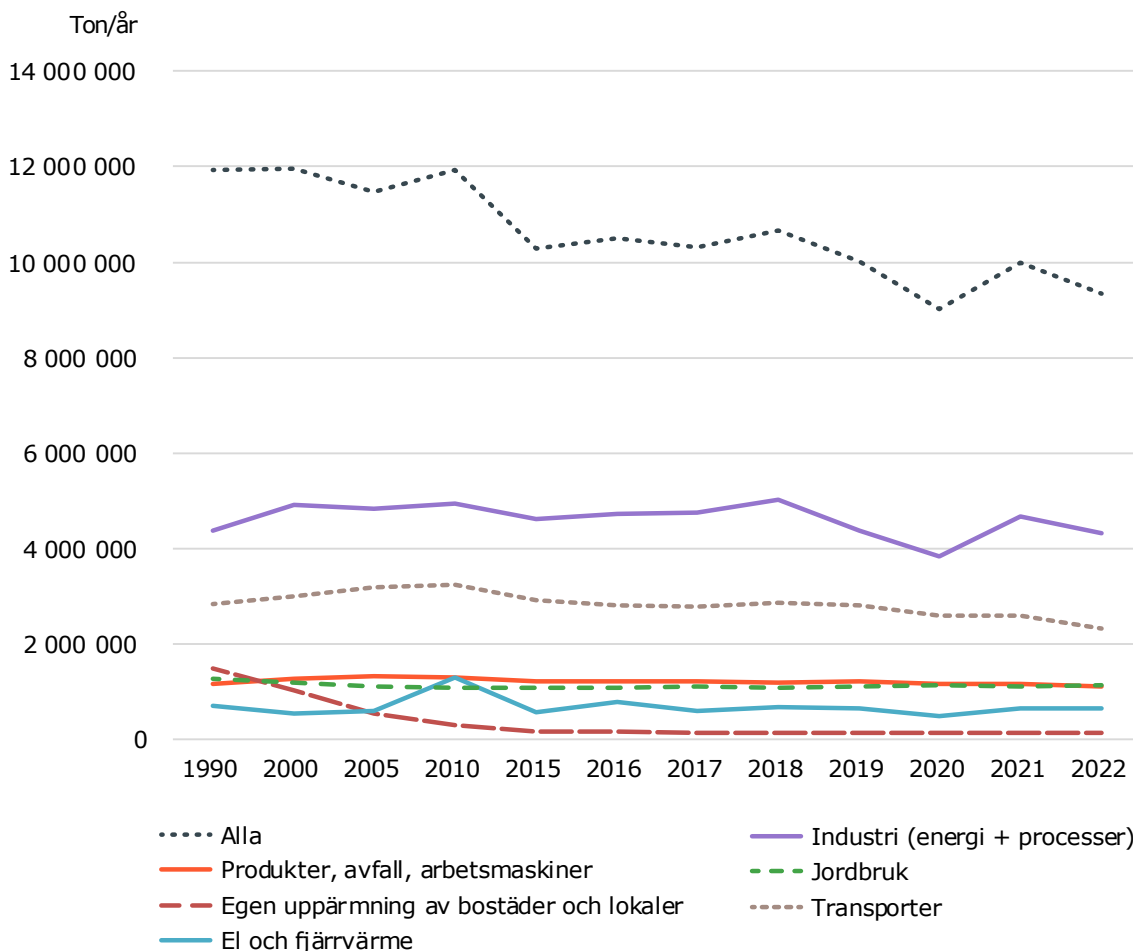
● Målet är delvis uppnått

Inom det regionala utvecklingsuppdraget har VGR många verktyg som kan styra mot minskade klimatutsläpp. Koldioxidbudgeten för Västra Götaland lyfter bland annat in tidsperspektivet i klimatarbetet och visar behovet av åtgärder som minskar klimatutsläppen i närtid. Den senaste uppdateringen av Västra Götalands koldioxidbudget visar att utsläppen behöver minska med 13,3 procent per år från 2024 för att uppfylla vår del av Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen. Indikatorutfallet för 2024 avser år 2022 och visar att utsläppen i länet har minskat med 22 procent sedan 1990, att jämföra med målvärdet som anger att utsläppen ska minska med 80 procent fram till 2030. Störst utsläpp i länet kommer från industrisektorn (närmare 50 procent) och transportsektorn (25 procent).

Ett stöd i arbetet med att minska utsläppen är Forskarrådet för Västra Götalands klimatomställning. Rådet tillsattes som en följd av regionstyrelsens beslut att godkänna en koldioxidbudget för länet. Hösten 2024 startade arbetet för en samlad återrapportering en gång per år till berörda nämnder och styrelser om och hur forskarrådets rekommendationer tas omhand av VGR.

Mycket genomförs för att verka för en minskad miljö- och klimatpåverkan, men utvecklingen går inte tillräckligt snabbt. Åtgärderna kräver samarbete mellan kommuner, statliga myndigheter, företag och invånare för att vara effektiva och bidra till en hållbar framtid för Västra Götaland. VGR har begränsat inflytande över industrins utsläpp, och transporternas utsläpp styrs mycket av nationella styrmedel. Om

Diagram 2. Västra Götalands län – Växthusgaser totalt

Västra Götaland ska nå klimatmålen till 2030, inklusive den minskningstakt som är illustrerad i koldioxidbudgeten, behöver utsläppen under

den kvarstående perioden minska kraftigt varje år. Mot bakgrund av ovanstående är bedömningen att målet är delvis uppnått.

Indikatorer	2022	2023	2024
Procentuell förändring av utsläpp av växthusgaser i Västra Götaland jämfört med 1990	-24 %	-16 %	-22 %

FOKUSOMRÅDE

Den biologiska mångfalden ska stärkas och bevaras

● Fokusområdet är uppnått

Under året utvärderades VGR:s Plan för biologisk mångfald 2022–2024. Utvärderingen visade bland annat att planens insatsområden fortsatt är relevanta och att arbetet som kommit ur planen har varit ändamålsenligt. Utvärderingen visade även att planen har bidragit till att aktörer i systemet (framför allt kommuner) har kunnat använda VGR:s arbete som en hävstång i sitt eget arbete. Efter diskussion och förankring med en stor mängd intressenter fastställdes i december 2024 en ny plan för perioden 2025–2030.

Ett flertal av VGR:s verksamheter besitter stor expertis inom biologisk mångfald. För både Göteborgs botaniska trädgård och Göteborgs naturhistoriska museum är biologisk mångfald central för hela verksamheten, inte minst genom kunskapsuppbyggnad och pedagogisk verksamhet riktad till skolor i Västra Götaland. Verksamheterna fortsatte under året att vara aktiva i den internationella forskningsinfrastrukturen inom området, och bidrog med expertkunskap inom biologisk mångfald och taxonomi i en stor mängd forum både på nationell och europeisk nivå.

Våren 2024 påbörjades det Interreg Nordsjö- och VGR-finansierade projektet EXPBIO (Expanding transnational capacities to strengthen plant biodiversity and restoration in the North Sea Region) med ett uppstartsmöte i Göteborg. Göteborgs botaniska trädgård leder projektet och ansvarar för ett av arbetspaketen som syftar till att höja medvetenhet och kunskap om biologisk mångfald, engagera skolor och allmänheten genom medborgarforskning och aktiviteter. Under 2024 anlades försöksytor för odling, och undervisningsinsatser genomfördes för att öka kunskapen om växters betydelse för livet på jorden.

Även naturbruksförvaltningen genomför en mängd aktiviteter kopplat till fokusområdet, under året handlade det bland annat om insatser för att få till blommande kantzoner runt åkerarealerna under hela växtperioden, samt inventeringar av insektsbeståndet i anslutning till naturbruksskolorna.

Biologisk mångfald – [se filmen](#)

Arbetet med att stärka och bevara den biologiska mångfalden i länet sker även i nära samverkan med Väst kuststiftelsen. I tilläggsbudgeten 2024 fick miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU) 15 mnkr för satsningar på ökad biologisk mångfald genom att kompensera Väst kuststiftelsen för minskade statsbidrag. Stiftelsens arbete bedrevs framgångsrikt under året och bidraget har permanentats i och med att det från och med 2025 blir det en del av Väst kuststiftelsens ordinarie verksamhetsbidrag från MRU.

Utmaningarna inom området kvarstår, men sammantaget bedöms fokusområdet som uppnått då VGR under året i samverkan med andra aktörer bedrivit ett aktivt arbete med att stärka den biologiska mångfalden.

FOKUSOMRÅDE

Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"

● Fokusområdet är uppnått

Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om är en samverkansplattform som VGR och Länsstyrelsen driver tillsammans. De senaste åren har flera nya satsningar tagits fram och genomförts inom Klimat 2030 för att stärka klimatarbetet. En av dessa är Kommunernas klimatlöften, där 48 kommuner har antagit 812 klimatlöften som ska genomföras under treårsperioden 2024–2026. Under 2024 genomfördes 41 stödinsatser, merparten digitala stödwebinarianer, och 1085 personer från 49 kommuner deltog. Under 2024 avslutades även projektet *Klimatlöftet företaget*, som omfattade 92 företag som antog 619 klimatlöften för genomförande under 2023–2024. Resultaten visar att satsningen ledde till ett mer strukturerat, målmedvetet och mätbart klimatarbete hos företagen. Den uppföljande enkäten visar att 91 procent av de svarande företagen skulle rekommendera andra att delta i satsningen, och 88 procent svarar att deras deltagande har gjort skillnad i företagets klimatarbete.

Rådet för industrins omställning är ett forum inom Klimat 2030 som samlar västsvenska ledare för att analysera och kommunicera industrins utmaningar för minskade klimatutsläpp och stärkt konkurrenskraft. Under 2024 tog rådet fram en rapport som visade på att minst 10 000 jobb inom tillverkningsindustrin i Västra Götaland riskeras kring år 2030 om inte elproduktion och elnät byggs ut i länet.

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden finansierade under 2024 ett flertal projekt som syftar till att öka takten i det klimatstrategiska arbetet, bland annat satsningar på autonoma bussar, dynamisk trafik, nytt busshållplatskoncept, cykellösningar på tåg med mera. Sammantaget bedöms fokusområdet som uppnått, då planerade aktiviteter för året har genomförts och VGR fortsätter vara drivande i det klimatstrategiska arbetet.

MÅL

Stärka innovationskraften – för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

● Målet är delvis uppnått

Basen i arbetet med att stärka innovationskraften utgörs av en stabil och långsiktig finansiering av innovationsinfrastruktur såsom inkubatorer, science parks och industriella utvecklingscentra samt entreprenörsfrämjande organisationer och verksamheter kopplade till utpekade styrkeområden. Västra Götaland är en stark innovationsregion och ligger fortsatt i framkant när det kommer till näringslivets investeringar i FoU (forskning och utveckling). Statistik från SCB visar att företagens FoU-utgifter i Västra Götaland uppgick till drygt 59 miljarder kronor, vilket är 35 procent av FoU-investeringarna i landet som helhet.

Att ha en regional infrastruktur kring innovativt företagande bidrar på såväl kort som lång sikt till konkurrenskraftiga företag. Den senaste statistiken visar att i de åtta inkubatorer som

Arbete inom Innovationsplattformen med att utforska kvantdatorers potential inom hälso- och sjukvård.

Västra Götaland stödjer utvärderades 848 idéer under 2023 (jämfört med 781 idéer 2022).

Alumnibolagen, de bolag som har lämnat inkubatorn, har sammanlagt drygt 3 300 sysselsatta (varav cirka 28 procent är kvinnor) och bolagen omsätter cirka 5,4 miljarder kronor. De bolag som befann sig i inkubatorerna i slutet av 2023 har i genomsnitt högre omsättning och fler antal anställda med en något högre andel kvinnor (32,5 procent) jämfört med det nationella snittet (31,3 procent). Jämställdheten i näringslivet är fortsatt en utmaning, och fler initiativ och kunskapshöjande insatser behövs för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet. Ett exempel är projektet Styrelselistan som leds av Västsvenska Handelskammaren med finansiering från VGR, som syftar till att främja innovation och lönsamhet i företag genom mer jämställda styrelser. I Västsverige är endast 18 procent av styrelseledamöterna kvinnor och endast 16 procent av styrelserna är jämställda vilket är lägre än rikssnittet som ligger på 20 procent.

Naturbruksförvaltningen bidrar till att stärka näringslivet och innovationskraften i länet dels genom sina utbildningar, dels genom att erbjuda testmiljöer, samverka i forskningsprojekt och utveckla kunskap och kompetens

i samarbete med forskning och de gröna näringarna. Ett flertal utvecklingsprojekt bedrevs under året i samverkan med andra aktörer, projekten bidrar på olika sätt till biologisk mångfald, hållbar livsmedelsförsörjning, hållbar hästnäring och ett hållbart lant- och skogsbruk.

Turistrådet Västsverige genomförde under 2024 en mätning av Nöjd kund-index (NKI), undersökningen gick ut till 373 företag som Turistrådet arbetat med under de senaste åren och resultatet visar att besöksnäringens företag i Västsverige är mycket nöjda med Turistrådets arbete. Totalt blev det ett övergripande NKI om 78, att jämföra med 79 under 2023 och 76 under 2022. NKI-måttet baseras på helhetsomdömet om Turistrådet, hur väl företagets förväntningar på Turistrådet uppfyllts samt hur nära en ideal verksamhet företagen anser Turistrådet vara.

Målet bedöms vara delvis uppnått. Det har genomförts en stor mängd aktiviteter kopplade till målet, men inom inte minst jämställdhetsområdet har arbetet under året inte helt fallit ut enligt plan.

FOKUSOMRÅDE

Kraftsamla för elektrifiering

 Fokusområdet är uppnått

Elektrifiering är en av fyra kraftsamlingar i den regionala utvecklingsstrategin. Genom kraftsamling elektrifiering tas ett samlat grepp om några av elektrifieringens nyckelfrågor som är av stor betydelse för utvecklingen av Västra Götalands samhälls- och näringsliv, såsom elförsörjning inkluderat elproduktion, eldistribution, elektrifiering av transporter, samt industrins omställning som berör elanvändning och förändrade produkter och produktionsprocesser.

I början av 2024 beslutade regionstyrelsen om en regional energiöverenskommelse som VGR tog fram tillsammans med kommunerna i länet. Överenskommelsen syftar till att tydliggöra behov av elproduktion och vilka roller kommuner, kommunalförbund och region har för att bidra till en kraftigt ökad

elproduktion och nätutbyggnad. Som en del i genomförandet av överenskommelsen bedrevs under 2024 ett analysarbete kring gasturbiner, för att skapa balanskraft i elnätet. Regeringens elektrifieringssamordnare har även tagit initiativ till att driva frågan om gasturbiner på nationell nivå, vilket går i linje med VGR:s arbete.

Satsningen *Kommunernas elektrifieringsresa* – en insats finansierad av VGR inom vilken kommuner erbjuds stöd för att planera för elnätsfrågor och förnybar elproduktion – fortsatte under året och fler än hälften av länets kommuner deltog och tog fram underlag till planer via stödet eller på egen hand. Planering för vindkraftsområden har valts som fokus av flertalet kommuner.

Förutom med kommuner och kommunalförbund sker VGR:s arbete inom kraftsamlingen tillsammans med en stor mängd andra aktörer, exempelvis via samverkansarenan ACCEL (Accelererad elnätsutveckling i Västra Götaland), med länsstyrelsen och Energimyndigheten samt i de internationella organisationer som VGR deltar i (till exempel CPMR och dess Energiarbetsgrupp).

Under Almedalsveckan genomfördes ett handslag mellan VGR och Energimyndigheten för *Krafttag i Väst – projektet EISa*. Satsningen är ett samverkansprojekt mellan VGR, kommunalförbunden, Energikontor Väst och länsstyrelsen och innebär 20 mnkr för kapacitetsförstärkning av arbetet med elförsörjning. Projektet ska stärka förutsättningar för omställningen genom bättre samarbete mellan myndigheter lokalt, regionalt och nationellt och valdes särskilt ut av Energimyndigheten att visas upp som ett nyckelprojekt under Almedalsveckan.

Elektrifieringen sker även inom VGR:s egna förvaltningar och bolag, ett exempel är naturbruksförvaltningen som dels prioriterat eldrift vid nyanskaffning av fordon, dels med hjälp av klimatväxlingsmedel genomförde ett antal projekt under 2024 för att bland annat byta ut bensindrivna verktyg mot eldrivna.

VGR genomför arbete med att organisera, finansiera och driva samverkan inom området, men på grund av områdets omfattning och komplexitet deltar VGR endast i vissa delar där det finns rådighet eller en tydlig regional roll. Ett konkret positivt resultat är medverkan till att tester och marknadsdemonstration av ellastbilar sker med Västra Götaland som bas. Ett delområde med större utmaningar är elförsörjning, det industriella behovet av el och effekt är flera gånger större än planerad utbyggnad. Trots de stora utmaningarna inom området är bedömningen att arbetet under året gör att fokusområdet är uppnått.

FOKUSOMRÅDE

Kraftsamla för cirkulära affärsmodeller

 Fokusområdet är uppnått

Arbetet inom cirkulära affärsmodeller, som är en av den regionala utvecklingsstrategins fyra kraftsamlingar, syftar dels till att bygga kompetens och påskynda omställningen hos aktörer inom ett flertal branscher i Västra Götaland och de stödsystem som finns kopplat till näringslivsutvecklingen, dels att ställa om VGR:s egna flöden så att de blir cirkulära. I kraftsamlingen ingår bland annat att skapa ökad kompetens, efterfrågan

och förutsättningar för cirkulära tjänster och produkter, samt systemlösningar för återvinning och återbruk.

VGR:s företagsstöd anpassades under året för att bättre passa projekt som företag söker medel för att arbeta med cirkulära affärsmodeller och cirkulära lösningar. Projektet Cirkulär design och nya affärer, under ledning av Science Park Borås, är en annan satsning

som VGR medfinansierat i syfte att stärka näringslivets omställning till cirkularitet. Projektet nådde genom utbildning av över 100 affärscoacher ut till över 200 företag med insatser för en ökad cirkulär design och fokus på nya affärer.

EU har beslutat att alla medlemsländer från 2025 ska samla in textilavfall. I Sverige blir det kommunernas ansvar. För att Västra Götaland ska bibehålla sitt textila styrkeområde medfinansierade VGR under året ett flertal satsningar, bland annat har framtagandet av ett system för materialhantering påbörjats, med fokus på cirkulär affärsutveckling. Arbetet har genomförts i bred samverkan mellan delregioner, näringsliv och innovationsmiljöer i länet. VGR flyttade även fram sina positioner på EU-arenan under 2024 genom att bli en av de utvalda regionerna inom EU-kommissionens satsning på *regionalt samarbete för innovation* (Regional innovation Valleys, RIV) på området Uppnå cirkularitet. VGR arbetade även aktivt med att analysera och sprida kunskap till

aktörer i länet om konsekvenserna av de nya europeiska regelverken inom området cirkularitet.

Ett kraftfullt verktyg för att påverka utvecklingen till mer cirkulära affärsmodeller är genom upphandling. Vidareutveckling gjordes under 2024 inom VGR:s egen organisation, men även genom externa projekt för att utbilda och stötta kommuner att ställa om i sin inköpsprocess. Här ingår också åtgärder inom ramen för Klimat 2030 och Kommunernas klimatlöften.

Sammantaget är bedömningen att utvecklingen inom området gått framåt under året, och att allt fler aktörer ser behovet av att nyttja cirkulära affärsmodeller och system för tillgång till material för att bibehålla sin konkurrenskraft. I en internationell jämförelse ligger dock Sverige fortfarande efter, och VGR kan spela en fortsatt viktig roll till exempel genom att underlätta samverkan mellan aktörer och branscher som stärker möjligheterna till utveckling av cirkulära affärsmodeller.

FOKUSOMRÅDE

Främja företagsamhet och kapacitet för förnyelse

 Fokusområdet kommer delvis att uppnås / Fokusområdet är delvis uppnått

En viktig del i arbetet med att stärka innovationskraften i Västra Götaland är satsningar på länets utpekade styrkeområden 1) hållbar industri, 2) hälsa och life science, 3) livsmedel, biobaserade material och förnybar energi, 4) framtidens mobilitet samt 5) besöksnäring och kulturella och kreativa näringar.

Inom hälsa och life science etablerades under året ett regionalt life science-kontor, med uppdrag att knyta ihop det regionala utvecklingsperspektivet med hälso- och sjukvårdsperspektivet inom området. Den reviderade nationella life science-strategin utgör en grund för kontorets aktiviteter. Under året beslutade miljö- och regionutvecklingsnämnden om medfinansiering av ett antal större satsningar inom området. En av dessa, Precision HealthTech Hub, ska etableras på GoCo Health Innovation City i Mölndal och vara en infrastruktur och ett

"community" med fokus på utveckling av nya smarta läkemedel. Detta är en del i att positionera Västra Götaland i framkant vad gäller utveckling av nya smarta läkemedel.

Inom livsmedelsområdet beslutades under 2024 om ett nytt samverkansavtal mellan VGR och SLU (Sveriges lantbruksuniversitet). Samarbetet syftar till att utveckla ny kunskap inom jordbruket, och satsningarna under den nya avtalsperioden kommer ha fokus på beredskaps- och försörjningsfrågor, hållbart lantbruk och biologisk mångfald, jordbrukets innovations- och konkurrenskraft, samt ökad samverkan kring skogliga och marina frågor och utbyte med regionala aktörer.

Turistrådet Västsverige bidrog till fokusområdet bland annat genom aktiviteter kopplade till Hållbarhetsklivet, som är Västsveriges samlade initiativ för en hållbar besöksnäring, där offentliga och privata aktörer agerar

med gemensam kraft för omställningen till ett hållbart samhälle. Vid årsskiftet var 46 kommuner och ca 700 verksamheter anslutna till Hållbarhetsklivet. Hållbarhetsklivet är en väl fungerande strategi som har förbättrat Turistrådets arbete, och även inneburit en ökad samordning och förbättring av hela den västsvenska besöksnäringen.

Under 2024 beviljades 107 företag VGR:s olika företagsstöd (bland annat såddfinansiering, investeringsstöd och hållbarhetscheckar), sammanlagt uppgick de beviljade stöden till ca 39 mnkr. Stöden är fördelade i hela Västra

Götaland, merparten beviljades i Göteborgsregionen. Indikatorn kopplat till företagsstöden visar hur stor andel av företag – som fått företagsstöd slututbetalt två år tidigare – som anger i en årlig enkät att stödet haft stor betydelse för konkurrenskraften. Knappt 70 procent av företagen angav 2024 att stödet haft stor betydelse för konkurrenskraften, vilket är ungefär som föregående år men något lägre än nivån åren dessförinnan. Den sammantagna bedömningen, utifrån genomförda satsningar och indikatorutfall, är att fokusområdet är delvis uppnått.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel företag som upplever att företagsstöd från VGR har bidragit till ökad konkurrenskraft	80 %	73 %	68 %

MÅL

Bygga kompetens – för kompetensförsörjning och livslångt lärande

● Målet är uppnått

Tillgång till kunskap och kompetens är avgörande för utvecklingen i Västra Götaland och målet att bygga kompetens kräver ett långsiktigt arbete. En fungerande kompetensförsörjning innefattar både arbetsgivares efterfrågan på kompetens och att utbudet av kompetens ska vara relevant, rätt dimensionerat och tillgängligt. I VGR:s ansvar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet ingår att göra bedömningar av länets kompetensbehov på kort och lång sikt. Under året fördes dialoger med 13 branscher; bland annat industri, vård och omsorg, handel, gröna näringar, el/energi, tech/IT och bygg. I samband med dialogerna var det flera som lyfte att de upplever attraktivitet till just deras bransch som ett stort problem. Branschernas uppfattning var att rätt dimensionering av utbildning är en viktig pusselbit men att det spelar mindre roll när alltför få söker utbildningarna. Resultaten från branschdialogerna är bland annat ett viktigt underlag till Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Under året tecknade VGR och Arbetsförmedlingen Väst en överenskommelse som syftar till att genom samverkan påskynda

Program ViA – Västra Götalandsregionens introduktion i arbetslivet.

individens etablering i arbetslivet och förbättra matchningen så att fler människor får nytta av den kompetens de har i det arbete de utför. Målet är att skapa en tydlig samverkansstruktur mellan organisationerna där personella och ekonomiska resurser används mer effektivt i kompetensförsörjningsarbetet i Västra Götaland.

De senaste åren har det varit stor brist på förare i kollektivtrafiken i Västra Götaland, med inställda avgångar som följd. För att möta kollektivtrafikens kompetensutmaningar initierades en förstudie med folkhögskoleförvaltningen som projektägare, finansierad av miljö- och regionutvecklingsnämnden och Europeiska socialfonden (ESF). Förstudien ledde bland annat fram till att ett antal av Västtrafik upphandlade kollektivtrafikföretag beviljades ESF-medel motsvarande drygt 70 mnkr för att kunna kompetensutveckla befintlig personal, och anställa nya medarbetare. Kopplat till bristyrken genomförde miljö- och regionutvecklingsnämnden även en särskild satsning på att stötta bristyrkeskurser på folkhögskolor i Västra Götaland. Syftet var att stärka folkhögskolornas förutsättningar att utveckla och genomföra kurser som förbereder deltagarna för yrken där det råder brist på kompetens. Exempel på utbildningar som beviljades är socialpedagog, undersköterska/vårdbiträde, lärar-/skol-/elevassistent samt programmering/webbutveckling/IT-profil.

Campus Dalsland fortsatte under året med olika initiativ för att främja bildning och samverkan mellan samhället och akademien i Dalsland. Under 2024 startade bland annat sjuksköterska grundutbildning upp i samarbete med Högskolan Väst.

VGR är medgrundare och medfinansierare till Wexsus, en västsvensk samverkansarena för hållbar utveckling, som startade upp sin verksamhet under 2024. Syftet med satsningen är att facilitera samverkan och skapa partnerskap för hållbar utveckling mellan akademien i Västsverige och andra samhällsaktörer.

Arbetet med målet genomförs av ett flertal av VGR:s verksamheter och i samverkan med en stor bredd av samhällsaktörer från olika sektorer. Den sammantagna bedömningen för 2024 är att planerade aktiviteter och insatser har genomförts på ett sätt som gör att målet anses uppnått.

Indikatorer	2022	2023	2024
Antal deltagare i folkhögskolekurser som uppnått behörighet	680	760	730
Antal elever avgångna (= slutfört program) från gymnasieskolan där VGR är huvudman	127	136	147

FOKUSOMRÅDE

Leda utvecklingen för nya gröna jobb och säkerställa kompetensförsörjningen

 Fokusområdet är uppnått

Omställningen av arbetsmarknaden är ett dominerande tema mot bakgrund av de snabba förändringar i kompetensbehov som sker och förväntas fortsätta med elektrifiering, digitalisering och automation som drivkrafter. Företag inom den gröna omställningen står fast i att omställning ska ske och att Västra Götaland är en attraktiv plats för etableringar, även om vissa planerade etableringar har skjutits fram med ett par år. Under 2024 färdigställdes ett batteriutbildningscentrum i Göteborg. VGR har tillsammans med

Göteborgs stad tagit initiativ till och finansierat utbildningscentret, som är motiverat särskilt av kompetensbehoven inom batteritillverkning i Västra Götaland, men förväntas också ha bredare relevans för arbete inom annan högautomatiserad industriell tillverkning.

I början av 2024 startade projektet *Stärkt kompetens*, med finansiering av miljö- och regionutvecklingsnämnden och Regionalfonden Västsverige. Projektets primära mål är att utveckla processer och metoder för att bistå

små och medelstora industriföretag i Västra Götaland att förstå och tydliggöra sina kompetensbehov och förbättra sitt strategiska kompetensförsörjningsarbete. Det regionala mervärdet handlar om att stärka små och medelstora industriföretag i deras strategiska kompetensförsörjningsarbete, vilket är en grund för att den västsvenska industrin ska ha rätt kompetens för att följa med i teknikutvecklingen, bli hållbar, cirkulär och resurseffektiv.

Under hösten startade en ny utbildningsform för vuxna – Nationell yrkesutbildning. Två av de ansökningar som beviljades av Myndigheten för yrkeshögskolan var de två

skogliga utbildningarna Skogsvårdare och Skogsmaskinförare på Naturbruksskolan Svenljunga. Syftet med Nationell yrkesutbildning är att hitta nya vägar att kompetensförsörja Sverige, och är framtagna utifrån arbetslivets behov på nationell nivå.

Under året genomfördes ett flertal kurser på VGR:s folkhögskolor som ska bidra till kompetensförsörjning inom gröna näringar och hållbar besöksnäring, såsom trädgårdsutbildning, yrkesbiodling och friluftsliv i kustnära miljöer. Under hösten skickade folkhögskoleförvaltningen även in ett flertal nya ansökningar om YH-utbildningar för att fortsätta bygga kompetens för den gröna näringen.

Indikatorer	2022	2023	2024
Förvärvsfrekvens i Västra Götaland	82,1 %	80,6 %	80,0 %
Andel arbetslösa 16–65 år av arbetskraften	6 %	6 %	7 %

FOKUSOMRÅDE

Kraftsamla för fullföljda studier

 Fokusområdet är delvis uppnått

Fullföljda studier är en av den regionala utvecklingsstrategins fyra kraftsamlingar. Att kraftsamla för fullföljda studier innebär ett nära samarbete mellan kommunerna och VGR, samt det civila samhället, myndigheter och akademi/lärosäten. För att skapa förutsättningar och en infrastruktur för ett långsiktigt arbete i Västra Götaland finns sedan 2022 fyra delregionala kunskapsnoder, en vid respektive kommunalförbund. I början av 2024 presenterades en halvtidsutvärdering av kunskapsnoderna, som bland annat visade att noderna har bidragit till samverkan och mer jämlika förutsättningar för arbetet i kommunerna.

För att göra det möjligt för verksamheter att i samverkan utveckla tidiga främjande insatser, som ska bidra till att fler barn och unga klarar sin skolgång, finns VGR:s sociala investeringar. Behovet av tvärsektoriella och tvärprofessionella tidiga insatser bedöms vara stort, och under 2024 utvecklades inriktningen och ramverket för att skapa bättre förutsättningar för verksamheter att bedriva och ansöka om sociala investeringar framöver.

VGR:s egna utbildningsanordnare arbetar på flera sätt för att minska avhopp, anpassa utbildningarna och bidra till en lärmiljö som främjar elevernas hälsa och studiemotivation. Heltidsmentor, omfattande elevhälsa och läxhjälp är några av de främjande och förebyggande insatser som genomfördes på naturbruksgymnasierna. Dessvärre minskade andelen elever som tog examen från naturbruks-

Lärare undervisar flicka i 10 års åldern.

gymnasierna under läsåret 2023/2024 till ca 81 procent (jämfört med ca 91 procent läsåret 2022/2023). Anledningen var utmaningar med de gymnasiegemensamma ämnena matematik, svenska och engelska.

Styrelsen för kulturutveckling bidrog till kraftsamlingen genom arbetet med läsfrämjande insatser riktade till barn och unga. Mycket arbete sker inom ramen för den regionala biblioteksverksamheten och tillsammans med folkbibliotek i länet, och under 2024 avslutades projektet *Läsfrämjande insatser utanför skola* genom publiceringen av en metodhandbok om Unga läsambassadörer.

Sett till hela länet visar utfallet för 2024 på en minskning av andelen elever i Västra Götaland med behörighet till gymnasieskolans nationella program. Skillnaderna mellan olika kommuner och skolor är stora men gymnasiebehörigheten har sjunkit i samtliga delregioner de senaste åren, och trenden är densamma på nationell nivå. VGR behöver fortsätta det gemensamma arbetet tillsammans med övriga aktörer i länet för att hantera utmaningen att få fler barn och unga att fullfölja sina studier.

Indikatorer	2022	2023	2024
Antal unika deltagare i kurser på folkhögskolor	15 000	19 400	19 100
Andel elever med behörighet till gymnasieskolans nationella program	84 %	84 %	82 %

Grebbestad folkhögskola, Marinbiologi.

Kollektivtrafik och infrastruktur

Trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga mål innebär att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland. Under 2024 planade resandeökningen ut. Den samlade andelen med gång, cykel och kollektivtrafikresor var i nivå med uppsatta mål medan kollektivtrafikens marknadsandel minskade.

Efter sommaren slöts en överenskommelse kring ny järnväg mellan Borås-Göteborg som ger möjligheter att utveckla tågtrafiken enligt målbild och planer. I framtiden kommer snabba och direkta tågresor till och från Landvetter flygplats erbjudas från flera delar av länet.

Regionfullmäktiges uppdrag att ta fram en plan för att öka Västtrafiks självfinansieringsgrad, för att hitta en balans mellan kollektivtrafikens intäkter och kostnader, slutfördes under året. Rekommendationer och slutsatser i planen integrerades delvis i trafikförsörjningsprogrammets remissversion.

MÅL

Knyta samman Västra Götaland – med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet

● Målet är uppnått

Den samlade andelen gång-, cykel och kollektivtrafikresor uppgick till 41 procent medan kollektivtrafikens marknadsandel var 28 procent. Marknadsandelen minskade under året jämfört med föregående år, delvis till följd av förändrad insamlingsmetod för data. Vidare analys av orsaker är prioriterat under kommande år. Bedömningen för 2025 är att nivåerna i stort kommer att ligga fast.

Strategiska inriktningar för nytt trafikförsörjningsprogram respektive infrastrukturen togs fram och godkändes tillsammans med kommunerna i beredningen för hållbar utveckling. Trafikförsörjningsprogrammet skickades ut på remiss under hösten, beslut förväntas i slutet av 2025.

Processen att göra en utbyggnad av ny järnväg mellan Göteborg och Borås möjlig var intensiv under året. Efter sommaren resulterade arbetet i överenskommelsen att VGR stöttar med medfinansiering och även med ändring av Västtrafiks zoner för Härryda och Bollebygds kommuner. Regionfullmäktige beslutade i

december om att medfinansiera järnvägen med 2 500 mnkr och dessutom samfinansiera projektet med 200 mnkr från den regionala infrastrukturplanen.

Medel avsattes till Västtrafik för att utrusta en del av tågflottan med utrustning för att förbättra möjligheter för passagerare och personal att använda mobilt bredband på regionala tågresor. Vidare skedde fortsatta satsningar på dynamisk trafik och självkörande fordon. Projekten är en del av den långsiktiga utvecklingen av Västtrafiks trafikutbud.

Medfinansiering skedde till flera projekt i syfte att förbättra tillgängligheten, exempelvis flytt av gång- och cykelbro till Vänersborg i samband med slussprojektet i Trollhättan, utredningsmedel för ny station i Brålanda, signalreglering av överlämningsbangård i Falköping samt tester av drönare i Bengtsfors.

Trafik passerar Hisingsbron i Göteborg.

FOKUSOMRÅDE

Möjliggöra hållbar mobilitet för fler

 Fokusområdet är uppnått

En ny strategisk plan för ökad cykling beslutades under året med högre ambition gällande utvecklade förutsättningar för kombinationsresor med cykel och kollektivtrafik. Som ett led i detta arbete planeras för ombyggnad av 22 tåg som Västtrafik ska genomföra under 2025–2026.

Inom projektet *Samhällsplanering och stationsutveckling* samverkar kommuner, kommunalförbund, Trafikverket, Västtrafik och VGR för att göra det möjligt för nya stationer i mindre tätorter utpekade i Västtågsutredningen. Under året skedde platsbesök och kartläggning av aktuella orter i Boråsregionen. Tidigare genomfört arbete i Dalsland resulterade i ett avtal kring finansiering och fortsatt utredning av Brålanda station i Vänersborgs kommun.

VGR:s engagemang och satsning på forskning och innovation för hållbart resande fortsätter. Under året slöts nya avtal för både K2 (nationellt kunskapscentrum för kollektiv mobilitet), och Urban Futures, centrum för hållbar stadsutveckling. En stor satsning innebar också medverkan i det nationella innovationsprogrammet Shift Sweden där samhällsbyggnad och mobilitet vävs samman i praktiska projekt och tester i hela landet.

Samverkan för hållbart resande i olika geografier fortsatte under året i arenorna för mobilitet på landsbygd och storstadsområdet. I överenskommelsen *Färdplan för förbättrade hållbara förbindelser Öckerö–Göteborg bortom 2040* samverkar VGR, Öckerö kommun, Göteborgs stad och Trafikverket. Under året arbetade parterna inklusive Västtrafik med uppföljning och utvärdering av trafiksituation och resvanor i stråket.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel invånare med högst 60 minuters restid med kollektivtrafik till närmaste pendlingsnav och minst 10 resmöjligheter per vardag (i båda riktningarna)	79,1 %	79,7 %	79,7 %
Andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång ska återtas till 2019 års nivåer	38 %	42 %	41 %

Borås.

FOKUSOMRÅDE

Trygg och pålitlig kollektivtrafik

 Fokusområdet är uppnått

Arbete med trygghet och pålitlighet i kollektivtrafiken bygger på samverkan mellan olika aktörer, framför allt Västtrafik och kommunerna. På strategisk nivå prioriteras frågorna i mål och strategier. Andelen som uppger att de känner sig trygga i kollektivtrafiken är stabilt och insatser under året ger förutsättningar för att öka tryggheten och pålitligheten på sikt.

I arbetet med revidering av trafikförsörjningsprogrammet och strategisk plan för kollektivtrafik på jämlika villkor har trygghet och ett tydligare fokus på pålitlighet inkluderats.

Västtrafik fortsatte arbeta med den organisatoriska robustheten och förmågan som krävs för att kunna leverera inom ramen för ökad trygghet och bidra till kommunernas brottsförebyggande arbete lokalt runt om i Västra Götaland. Under året iordningsställdes bland annat två lokaler för platssamverkan, en i Göteborg och en i Uddevalla.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel som upplever att det känns tryggt att resa med Västtrafik	62 %	65 %	65 %

FOKUSOMRÅDE

Påverka och prioritera angelägen infrastruktur

 Fokusområdet är uppnått

VGR:s remissvar över förslaget till inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen 2026–2037 skickades till regeringen i april. I yttrandet lyftes också VGR:s prioriterade infrastrukturbehov.

Aktualiserad strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Västra Götaland beslutades av regionstyrelsen i juni.

Påverkansarbete skedde under året genom bland annat *Västsvensk samling i Stockholm* – ett gemensamt evenemang där flera västsvenska aktörer samverkar. Evenemanget genomfördes i Stockholm där infrastrukturministern deltog, utöver en bred samling av näringslivsrepresentanter och riksdagsledamöter. Vidare har löpande arbete skett inom STRING-nätverket med fokus på förbättrad järnvägsinfrastruktur på sträckan Göteborg-Oslo.

De insatser som pågår inom bredbandsområdet är till stora delar inriktade på att koppla ihop lokalt ägd infrastruktur och att förbättra mobiltäckningen. Syftet med att få lokalt ägd infrastruktur att hänga ihop som en väl fungerande helhet är att förbättra robusthet och säkerhet i näten, inte minst med tanke på avgrävningar och andra typer av avbrott. Ihopkopplingsprojekt har beviljats medel under året.

Kultur och demokrati

En stor del av genomförandekraften av regionfullmäktiges budget och av kulturstrategin ligger hos de 34 organisationer, både VGR:s egna verksamheter och externa aktörer, med långsiktiga uppdrag och uppdragsbaserade verksamhetsstöd från kulturnämnden. 2024 var det sista året för uppdragen som gällde perioden 2021–2024. Under året togs nya långsiktiga uppdrag fram för perioden 2025–2028. I de nya uppdragen som kulturnämnden fastställde under hösten, har strategins utvecklingsområden och prioriteringar tydligare kopplats ihop med uppdragstagarnas kompetens och kapacitet att genomföra förflyttningar i linje med strategin.

Med anledning av det statliga betänkandet *Kultursamhället - utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun* (SOU 2023:58), där förändringar av kultursamverkansmodellen, kommuners roll och statligt stöd föreslås, genomförde VGR ett påverkansarbete under året. Efter kulturnämndens möte med riksdagens kulturutskott beslutade utskottet om ett ställningstagande den 24 april, med grund i ett antal riksdagsmotioner. Flera av motionerna lyfte samma ståndpunkter som VGR; att kultursamverkansmodellen ska ha en regional grund, att den bör räknas upp, att kultur i hela landet är viktig samt att de statliga institutionerna har ett ansvar för detta.

Operaföreställningen *Platée* vid GöteborgsOperan.

MÅL

Kultur för ökad inkludering, bildning och konstnärlig frihet

 Målet är uppnått

Folkbildningens aktörer är en inkluderande kraft som stärker demokratin och samhällsutvecklingen, särskilt på landsbygden. Genom att skapa mötesplatser där människor med olika bakgrunder möts och utbyter erfarenheter byggs tillit och förståelse. Den når grupper som ofta står utanför det formella utbildningssystemet och erbjuder utbildning, kultur och möjligheter till delaktighet.

Under 2023 hade folkhögskolorna cirka 19 100 (ej unika) deltagare, en liten minskning jämfört med 2022. Minskade statsbidrag har lett till nedskärningar i verksamhetsvolymen, mätt i deltagartimmar. Detta påverkade särskilt tillfälliga satsningar som etableringskurs, svenska från dag 1 och SMF (studiemotiverande kurs), men även vissa allmänna kurser. Minskade resurser riskerar att långsiktigt försämra folkhögskolornas förmåga att möta samhällets behov, särskilt i landsbygdsområden där de spelar en viktig roll.

Studieförbunden rapporterade 106 200 unika deltagare. Antalet deltagare har ökat jämfört med pandemiåret 2021, men fortfarande är det långt kvar till de volymer som gällde innan pandemin. Folkbildningsrådet nämner några förklaringar till detta, däribland att ökade granskningar och strängare regler för bidragsanvändning har lett till faktiska minskningar.

En ny modell för statsbidragsfördelning infördes 2024, med ett starkare fokus på kvalitet snarare än volym, vilket också kan bidra till minskat omfång på kort sikt. Bidragen har urholkats genom avsaknad av pris- och kostnadsuppräknings trots hög inflation och minskade kommunbidrag, samtidigt har stora ansträngningar krävts för att rekrytera deltagare efter pandemin. Återstarten av verksamheter inom civilsamhället och kulturlivet har varit utmanande, vilket påverkar studieförbunden, vars samarbete med det civila samhället är omfattande.

Måluppfyllelsen betraktas som uppnådd då arbetet går enligt plan och VGR i viss mån har kompenserat studieförbunden i en period av ekonomisk nedgång. Situationen för yttrandefrihet och konstnärlig frihet kan inte betraktas som förbättrad i samhället generellt. Främst nämns själv censur av kulturaktörer som en ökande risk och Sverige nämns i det avseendet i en internationell rapport från 2024 (State of Artistic Freedom, Freemuse 2024). Dock har planerade insatser som beskrivs på annan plats genomförts enligt plan: arbete med fristäder för alla slags konstnärer samt medie- och informationskunnighet, som exempel.

Indikatorer	2022	2023	2024
Antal unika deltagare i kurser på studieförbund	85 200	101 600	106 200
Andel invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra	27,6 %		28,2 %

FOKUSOMRÅDE

Stärk Västra Götalandsregionens arbete med demokrati och yttrandefrihet

 Fokusområdet är uppnått

Kulturnämnden är det ledande politiska organet inom strategiska kultur- och demokratifrågor och i regionfullmäktiges budget beskrivs att *En fri konst är en garant för kvalitet och demokrati.*

Förtroendet för demokratin hos invånare i Västra Götaland är avgörande för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Enligt den västsvenska SOM-undersökningen 2023 var de flesta invånare nöjda med demokratin på kommunal, regional, nationell samt europeisk nivå, även om nöjdheten varierar. Nöjdheten med demokratin är generellt stabil över tid och påverkas sällan av enskilda händelser. Västra Götaland rankades något lägre än Sverige totalt och den kommunala nivån, men får ändå fler positiva än negativa omdömen. Nöjdheten med demokratin i Västra Götaland uppgick till 64 procent 2023, vilket är en stabil nivå under de senaste tio åren. Det har dock funnits vissa fluktuationer, där nöjdheten tenderar att vara något högre under valår och lägre under mellanåren.

Kulturnämnden arrangerade under 2024 konferensen *I demokratis tjänst – museets roll i en tid av förändring* tillsammans med Göteborgs, Bohusläns och Västergötlands museer. Temat var media- och informationskunnighet (MIK), källkritik och källtillit.

Som en del i arbetet med målet att stärka VGR:s arbete med demokrati pågår utveckling av systematisk invånardialog med barn och unga. Dialogarbetet i länet ska koordineras och samordnas. VGR:s deltagande som pilotregion i Sveriges ungdomsråds projekt löper på enligt plan.

Ett samverkansavtal, Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP), tecknades under året med fyra delregionala nätverk bestående av civilsamhällesorganisationer. Syftet är att stärka utvecklingen av den sociala ekonomin samt arbeta med demokrati, yttrandefrihet och dialog i samarbete med det civila samhället.

FOKUSOMRÅDE

Kulturen ska både nå och angå fler i hela Västra Götaland

 Fokusområdet är delvis uppnått

Kulturen ska nå och angå invånarna, och det ska finnas förutsättningar för alla invånare att delta. Deltagande i kulturlivet handlar både om att ta del av och att utöva konst och kultur. Att ta del av kultur och att ägna sig åt eget skapande ger en känsla av sammanhang och förbättrar förutsättningarna för självförverkligande, egenmakt och välmående. Kulturpolitiken ska skapa reella möjligheter för människors deltagande – det vill säga kulturell bildning, förmågan att förstå och tolka kultur samt förmågan att ge uttryck för sin kreativitet.

Inom kulturområdet är det fortfarande relevant att tala i termer av post-pandemi, eftersom lägre publiksiffror hos det fria kulturlivet och ändrade bokningsbeteenden för alla verksamheter lever kvar. Den kraftigt ökade

digitala distributionen av kultur under pandemin (mest scenkonst men även museibesök) har inte ökat publiktillströmningen till husen eller attraherat nya grupper till scen och museer. Branschen talar fortfarande om en återhämtning och vissa scener körde inte det digitala med full kraft, för att locka publiken att komma till verksamheten.

Jämfört med 2023 har publiken till större scener planat ut: Göteborgsoperan hade 259 525 besökare på scener och spelplatser under 2024 (en ökning med åtta procent jämfört med 2023). Av dessa var 33 081 barn och unga under 20 år. Antal besökare på övriga aktiviteter var 42 382 (femton procent mer än 2023). Regionteater Väst har under 2024 haft 19 195 besökare, vilket är 5 procent mindre än föregående år.

Inomhuslek i båten på Lödöse museum.

Styrelsen för kulturutveckling införde 2024 entréavgift på sina museer; Göteborgs naturhistoriska museum, Forsviks bruk, Vitlycke museum, Vänersborgs museum och Lödöse museum, vilket resulterade i en minskning till 400 263 besökare (20 procent färre besökare än 2023). Entrén kostade 70 kronor för de som är över 20 år och intäkter på entréavgifterna var 7,2 mnkr under 2024, att jämföra med en budgeterad intäkt på 4 mnkr.

Nyttjandet av VGR:s regionala arrangörstöd för barn och unga, som kommuner kan söka för professionella kulturupplevelser, har efter pandemin återhämtat sig stegvis även om en svag minskning skedde 2024. 98 097 barn och unga omfattades av de redovisade aktiviteterna, jämfört med 102 666 barn under 2023. Innan pandemin, 2019, nåddes 166 126 barn av stödet.

Barn och unga har rätt till delaktighet och inflytande enligt Barnkonventionen och dialog med barn och unga är ett prioriterat område i flera av VGR:s styrdokument. Under 2024 genomfördes olika insatser i syfte att stärka strukturer och arbetssätt för systematisk dialog.

För att ge barn och unga likvärdig tillgång till kulturupplevelser och nå nya grupper inledde Göteborgs Naturhistoriska museum ett samarbete med föreningar i Biskopsgården.

Den sammanvägda bedömningen av fokusområdet är att det är delvis uppnått, bland annat mot bakgrund av utvecklingen i branschen efter pandemin och besöksiffrorna under 2024 i VGR:s verksamheter.

FOKUSOMRÅDE

Stärka kulturens infrastruktur

 Fokusområdet är uppnått

Området kulturens infrastruktur handlar om att hela Västra Götaland ska leva. Här ingår arenor, platser och sammanhang som skapas för och av konst- och kulturlivet, samt flernivåsamverkan och kompetensförsörjning och -utveckling. I fokusområdet ingår även målet att utveckla konstnärlig spets då ett sätt att förbättra konstnärers villkor är att stärka och utöka platser och arenor att jobba på, samt nätverk att ingå i. Även stöd till enskilda (stipendier och residens) bidrar till fokusområdet.

VGR ska verka för en robust och genomtänkt infrastruktur för kulturen och civilsamhället. Med det systemiska synsättet som är bottenplattan för ett regionalt utvecklingsarbete kan infrastrukturen stärkas på olika, behovsstyrda sätt. Det kan exempelvis göras genom att en konststart med i hela landet svag infrastruktur stärks med Produktionsmiljö för dans i Mölndal. Det gynnar likaväl kulturskolan som Göteborgs-operans danskompani och Västsveriges internationalisering på sikt. När villkoren

förändras och ekonomiska eller geografiska glapp uppstår justeras stödformer. Om kulturproduktion och publik finns men arrangörsledet är svagt, förs dialog med kulturaktörer och kommuner för att finna bästa sättet att åtgärda det. Delarna inom infrastrukturen kan således ta olika form: nya platser, stödformer, överenskommelser, uppdrag.

Inom detta fokusområde tar inte minst de regionala bolagen ett ansvar att vara en resurs för andra. GöteborgsOperan tog fram en ny strategi för kompetensförsörjning och talangutveckling och arbetade under 2024 med implementering och handlingsplan för arbetet. Film i Väst strävar efter att säkra kompetensförsörjningen för den regionala filmbranschen där en central åtgärd har varit att säkra att filmproduktion och postproduktion äger rum i Västra Götaland.

En aktör i omställningen som erbjuder fortbildning för scen och film är Kulturakademien som ägs av Film i Väst, Göteborgsoperan, Göteborgs Symfoniker, Folkteatern, Regionteater Väst samt Teater Halland. 2024 ökade efterfrågan på kurser med hållbarhetsperspektiv och inom teknik. Kulturakademien bedriver även påverkansarbete för att få ett nationellt uppdrag.

Kulturnämnden fortsatte under 2024 krisstödet till Ukrainas kulturliv i form av residens, för tredje året i rad.

Slöjd- och byggnadsvård Nääs.

Hållbarhet

MÅL

Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

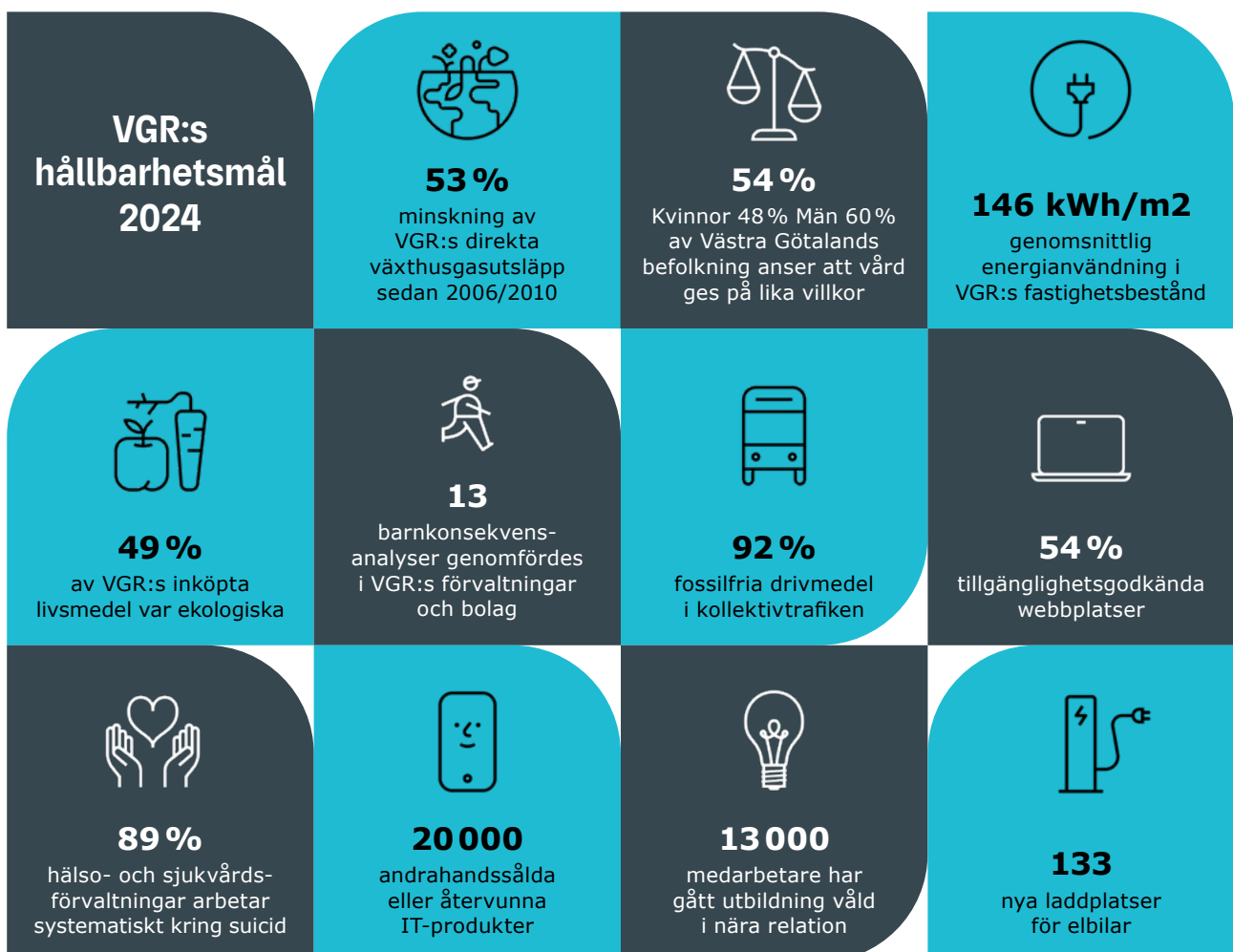
 Målet är delvis uppnått

Hållbarhetsmålen ska förstärka ett hållbart genomförande av VGR:s huvuduppdrag inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur. Förvaltningar och bolag ska arbeta resurseffektivt och giftfritt, ställa om till låg klimatpåverkan och främja biologisk mångfald. Verksamheten ska vara jämlik och inkluderande, främja hälsa och förebygga sjukdom samt utvecklas i dialog och medskapande med dem som verksamheten berör.

En översyn av hållbarhetsmålen påbörjades under 2024 med syfte att anpassa VGR:s hållbarhetsmål till förändringar i vår

omvärld. Översynen inkluderar analys, utvärdering, aktualitetsprövning av delmål och genomförande av dialoger med förvaltningar och bolag. Arbetet leds av hållbarhetsutskottet med beräknat beslut i regionfullmäktige våren 2026.

Den sammanfattande bedömningen är att målet om ökad måluppfyllelse för VGR:s hållbarhetsmål delvis uppnås 2024. Hållbarhetsmålen är långsiktiga, ambitiösa och omfattar ett stort antal delmål vilket innebär att bedömningen blir en sammanvägning där det finns såväl delar med hög måluppfyllelse som delar där utvecklingen behöver intensifieras.

FOKUSOMRÅDE

Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt miljömål 2030

 Fokusområdet är delvis uppnått

VGR:s miljö- och klimatpåverkan sammanfattas i Miljömål 2030 till områdena resurseffektivt och giftfritt, låg klimatpåverkan, främjad biologisk mångfald och hållbara ekosystem samt miljöledningssystem.

Fokusområdet bedöms som delvis uppnått för 2024 med hänsyn till utmaningar kopplade till antagna delmål för 2025 kring fossilfria personbilar och ambulansfordon samt andel ekologiska livsmedel.

Indikatorer	2022	2023	2024
Procentuell förändring av VGR:s direkta växthusgasutsläpp ska ha minskat med 85% till 2030 jämfört med 2006/2010	48%	55%	60%
2030 är energianvändningen halverad i egna lokaler (kWh/m ²)	157	152	146

Resurseffektivt och giftfritt

VGR:s verksamheter har miljöpåverkan från produkter, energi samt kemikalier och läkemedel.

Användningen av engångsprodukter som undersökningshandskar, engångsförkläden och värmevästar inom hälso- och sjukvården har minskat med 10 procent sedan 2021, målet för 2030 är en minskning med 20 procent.

Återbruk av kontorsmöbler fortsatte att öka under året och under 2024 bidrog Åter i bruk med att minska klimatutsläppen från möbelinköp med 156 ton koldioxidekvivalenter. Genom ÅtervinnIT har 20 000 IT-produkter sålts på andrahandsmarknaden eller materialåtervunnits.

Tre nya solcellsanläggningar som har bidragit till att öka den installerade produktionskapaciteten med knappt 0,6 GWh har installerats

ÅtervinnIT. [Se filmen om återvinning av IT-produkter.](#)

Åter i bruk.

under 2024. Totalt uppgår den installerade produktionskapaciteten 2024 till 4,5 GWh solel, målet till 2030 är att producera 10 GWh solel per år. Totalt finns produktion från 24 solel-anläggningar i VGR.

Arbetet med inventering, registrering och riskbedömning av kemikalier i verksamheterna samt utfasning av hälso- och miljöfarliga kemiska produkter har fortsatt.

Målet bedöms som delvis uppnått 2024. Arbetet med minskad energianvändning är framgångsrikt medan utmaningar finns kring giftfria och resurseffektiva produktflöden.

Låg klimatpåverkan

VGR:s största direkta utsläpp kommer från kollektivtrafiken följt av energianvändning i egna fastigheter och fossilfria transporter.

Andelen fossilfria drivmedel i kollektivtrafiken ökade med 2 procentenheter under 2024 till 89 procent. Målet till 2030 är 100 procent. Andelen fossilfria ambulanstransporter var 35 procent vilket innebär utmaningar att nå målet för 2025 på 75 procent.

Energianvändningen i VGR:s lokaler fortsätter att minska och målet om 150 kWh/kvadratmeter till 2025 har nåtts (målvärdet till 2030 är 137 kWh/kvadratmeter). Detta har uppnåtts genom driftsoptimering och investeringar i energieffektiviserande åtgärder kopplat till exempelvis ventilationssystem och klimatskalsåtgärder.

Under 2024 minskade resandet med flyg i tjänsten jämfört med föregående år. Resandet med privat bil i tjänst ökade under 2024 för fjärde året i rad men är 46 procent lägre jämfört med basåret 2016.

Laddinfrastrukturen i VGR:s egna verksamheter har byggts ut med 133 nya laddplatser vilket innebär att VGR sammanlagt har 535 laddplatser på egenägda fastigheter. Under året förhandlades även 20 nya laddplatser vid inhyrda fastigheter.

Målet bedöms som delvis uppnått 2024, utmaningar finns kring att nå uppsatta mål för fossilfria transporter och då särskilt ambulanstransporter och personbilar.

Främjad biologisk mångfald och hållbara ekosystem

Viktiga områden för att nå målet är att främja biologisk mångfald vid våra fastigheter samt krav i upphandling av produkter.

Styrningen av hur biologisk mångfald ska beaktas i samband med byggprojekt, fastighetsförvaltning och fastighetsdrift har under 2024 förtydligats.

Forskning, pedagogisk verksamhet och utvecklingsarbete för att höja medvetenhet och kunskap om biologisk mångfald bedrivs vid Göteborgs botaniska trädgård och Göteborgs naturhistoriska museum. Pedagogisk verksamhet kring biologisk mångfald bedrivs även inom Naturbruk och Folkhögskoleförvaltningen.

Insatser har under 2024 gjorts för att stärka den biologiska mångfalden och hantera invasiva arter på de ytor inom naturbruk som finns

mellan åker, skog och park. Utvecklingen av utemiljöplaner och promenadslingsor vid VGR:s sjukhusomter har fortsatt.

Andelen inköpta ekologiska livsmedel var 46 procent för 2024, en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2023. Orsaken är fortsatt höga livsmedelspriser och periodvis brist på ekologiska produkter på marknaden vilket medfört att önskat ekologiskt sortiment inte har kunnat köpas in.

Målet bedöms som delvis uppnått för 2024. VGR:s insatser för att stärka den biologiska mångfalden bedöms ligga i linje med målvärden. Däremot behöver insatserna för att minska VGR:s negativa påverkan på biologisk mångfald genom framför allt inköp av varor och material samt utsläpp av växthusgaser och byggnation utvecklas för att nå upp till hållbarhetsmålen ambitioner.

Miljöledningssystem till 2025

Målet är att alla förvaltningar och bolag ska arbeta systematiskt med miljöledning. Förvaltningar och bolag med större miljöpåverkan eller -komplexitet ska ha genomfört certifiering enligt ISO 14001 medan mindre förvaltningar och bolag minst ska ha genomfört miljödiplomering.

Tio av VGR:s förvaltningar och bolag arbetar för att certifieras enligt standarden ISO 14001:2015. Sedan tidigare är GöteborgsOperan certifierad och under 2024 certifierades även Södra Älvsborgs sjukhus och NU-sjukvården. Övriga förvaltningar och bolag har tagit stora steg framåt och planerar för certifiering under 2025.

Tolv förvaltningar och bolag arbetar för miljödiplomering. Sedan tidigare är Närhälsan, Regionhälsan och Folktandvården Göteborgs Botaniska Trädgård, Göteborgs Symfoniker och Turistrådet Västsverige helt diplomerade. Kulturförvaltningen och Habilitering & Hälsa är delvis diplomerade med flera diplomerade enheter. Folkhögskolorna, Film i Väst och Regionteater Väst startade upp arbetet 2024.

Målet bedöms som delvis uppnått för 2024 då det återstår ett flertal förvaltningar och bolag för certifiering och diplomering under 2025 för att nå uppsatta hållbarhetsmål.

FOKUSOMRÅDE

Öka integreringen av mål för social hållbarhet 2030 i Västra Götalandsregionens huvuduppdrag

 Fokusområdet är uppnått

Integrering av social hållbarhet i VGR:s huvuduppdrag, styrande dokument, rutiner och arbetssätt är en framgångsfaktor för långsiktighet och genomförandekraft i hållbarhetsarbetet.

Under 2024 har mål för social hållbarhet arbetats in i Krav- och kvalitetsböcker för Vårdval Vårdcentral och Vårdval Rehab samt i uppdrag till utförare i egen regi. Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat om *Plan för regionövergripande folkhälsoarbete 2024–2028* som anknyter till målen för social hållbarhet. Planen ligger till grund för kommande samverkansavtal med kommuner och civilsamhällesorganisationer.

Hållbarhetsmålen har integrerats i Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens större revideringsprocesser som pågått under året; trafikförsörjningsprogram, strategisk plan för jämlik kollektivtrafik och regional transportinfrastrukturplan. Inom Miljö- och regionutvecklingsnämnden pågår utvecklingsarbete kring hållbarhetsperspektiv

kopplat till projekt och verksamhetsbidrag. I kulturnämndens 33 uppdrag till verksamheter 2021–2024 ingick hållbarhetsmålen.

VGR:s medarbetarpolicy, som beskriver grundläggande värderingar, principer och förhållningssätt, är harmoniserad med de sociala hållbarhetsmålen och implementeras nu i organisationen.

Hållbarhetsmålen har integrerats i rapporter för detaljbudget och årsredovisning. Arbetet med tydligare kravställning och uppföljning kring hållbarhet i upphandlingar har fortsatt.

Fokusområdet bedöms, utifrån avgränsningen till integrering av målen, som uppnått för 2024. Arbetet med integrering av de sociala hållbarhetsmålen har under 2024 varit framgångsrikt. Indikatorn som mäter andel i befolkningen som uppfattar att vård ges på lika villkor visar dock ett försämrat värde jämfört med 2023. VGR:s värde ligger också lägre än för riket i övrigt (totalt 58 procent, kvinnor 51 procent, män 65 procent).

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel i befolkningen som uppfattar att vård ges på lika villkor	59 % kvinnor 53 % män 66 %	55 % kvinnor 49 % män 62 %	54 % kvinnor 48 % män 60 %

God hälsa och välbefinnande

För att nå hållbarhetsmålet är omställning till mer hälsofrämjande och förebyggande insatser, att följa barnkonventionen samt en hållbar arbetsmiljö för VGR:s medarbetare särskilt betydelsefullt. Målet beskriver inte den påverkan på hälsa och välbefinnande som är en direkt följd av VGR:s grunduppdrag inom hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling utan fokuserar på identifierade hållbarhetsaspekter enligt Mål för social hållbarhet 2030.

Arbetet med att säkerställa barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen har fortsatt under 2024. 13 prövningar och analyser av barnets bästa (barnkonsekvensanalys) har genomförts vid utveckling och förändring av verksamheten. En regional medicinsk riktlinje kring Barn som anhöriga som beslutades under 2024 ger stöd till vårdverksamheterna att förstå hälso- och sjukvårdslagets intentioner och verksamhetens ansvar samt formulera verksamhetsnära rutiner.

En utvecklingsåtgärd kring hälsolitteracitet, det vill säga människors motivation och förmåga att få tillgång till, förstå och använda information på ett sätt som främjar och bibehåller en god hälsa, har inletts under året. Målet är en mer hälsolitterat organisation som på sikt leder till en mer jämlik vård och hälsa, ökad patientsäkerhet samt personcentrerat bemötande.

89 procent av hälso- och sjukvårdsförvaltningarna arbetar systematiskt kring suicidprevention med suicidriskplaner, utbildningar och suicidriskombud inom hälso- och sjukvården. Lika många uppger att de arbetar systematiskt utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor. Samverkan kring lokalt folkhälsoarbete med kommuner i Västra Götaland samt med civila samhällets organisationer kring främjande och förebyggande insatser inom folkhälsa och mänskliga rättigheter har fortsatt under året.

Målet bedöms som delvis uppnått för 2024 då ytterligare insatser krävs för att nå barnkonventionens intentioner samt för att genom förebyggande och hälsofrämjande insatser i större utsträckning bidra till framtida hälsa och välbefinnande.

Jämlikhet och lika rättigheter

Betydelsefullt för att nå målet är att bemötande, lokaler och miljöer, digitala verktyg och information är tillgänglig och inkluderande.

För att åtgärda könsskillnader i hälso- och sjukvården kring förskrivning av läkemedel, hjälpmedel och tillgänglighet har utbildningar kompletterats med moment om jämställd vård och medicinska styrdokument inom områdena läkemedel och hjälpmedel kompletterats.

Utvecklingsarbete pågår för att göra VGR:s information mer tillgänglig, begriplig och inkluderande med fokus på översättningar, webbplats och klarspråk

Regionens tillgänglighetsdatabas (TD) är under utveckling för att skapa bättre förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att navigera och hitta information, samt för organisationen att ta fram relevanta underlag för analys, prioriteringar och åtgärder.

Målet bedöms som delvis uppnått för 2024 då ytterligare insatser krävs för att synliggöra omotiverade skillnader och säkerställa en jämställd och jämlik verksamhet och kommunikation samt att stärka arbetsgivaransvaret kring diskriminering.

Tillit, trygghet och delaktighet

VGR bidrar till social hållbarhet genom att öka tilliten till vår organisation, arbeta mot våld, hot och kränkningar samt genom att involvera vår målgrupp i såväl det enskilda mötet som i utvecklingsarbete.

Inom VGR:s visseblåsarfunktion för rapporter om missförhållanden har 45 rapporter inkommit fördelat över tio förvaltningar och en privat aktör. Vanligast är rapporter inom områdena Omorganisering och arbetsmiljö, Mutor, korruption och jäv samt Diskriminering, trakasserier, kränkande särbehandling och sexuella trakasserier.

Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar uppger att de arbetar systematiskt med lokalt anpassade rutiner kring att fråga om våld i nära relation. 13 000 medarbetare inom VGR har genomfört basutbildning om våld i nära relationer som är obligatorisk för all hälso- och sjukvårdspersonal.

En ny regional rutin som stöd till chefer och medarbetare när en patient eller närstående upplever kränkningar i mötet med hälso- och sjukvården har tagits fram.

89 procent av VGR:s förvaltningar och bolag har etablerade forum eller processer för delaktighet och dialog i form av exempelvis aktiv involvering, patient-, brukar- och studeranderåd, samråd eller synpunktsinsamling. Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp med dokumenterade överenskommelser (patientkontrakt) och planer mellan patient och vårdprofession bidrar också till ökad delaktighet. En webbaserad kunskapsbank har skapats som stöd och inspiration för att arbeta med barns delaktighet och inkludering.

Målet bedöms som delvis uppnått för 2024 då insatser krävs för att ytterligare stärka delaktighetsprocesserna för att bidra till tillit till VGR som organisation och effektiv verksamhetsutveckling.

Regiongemensamt

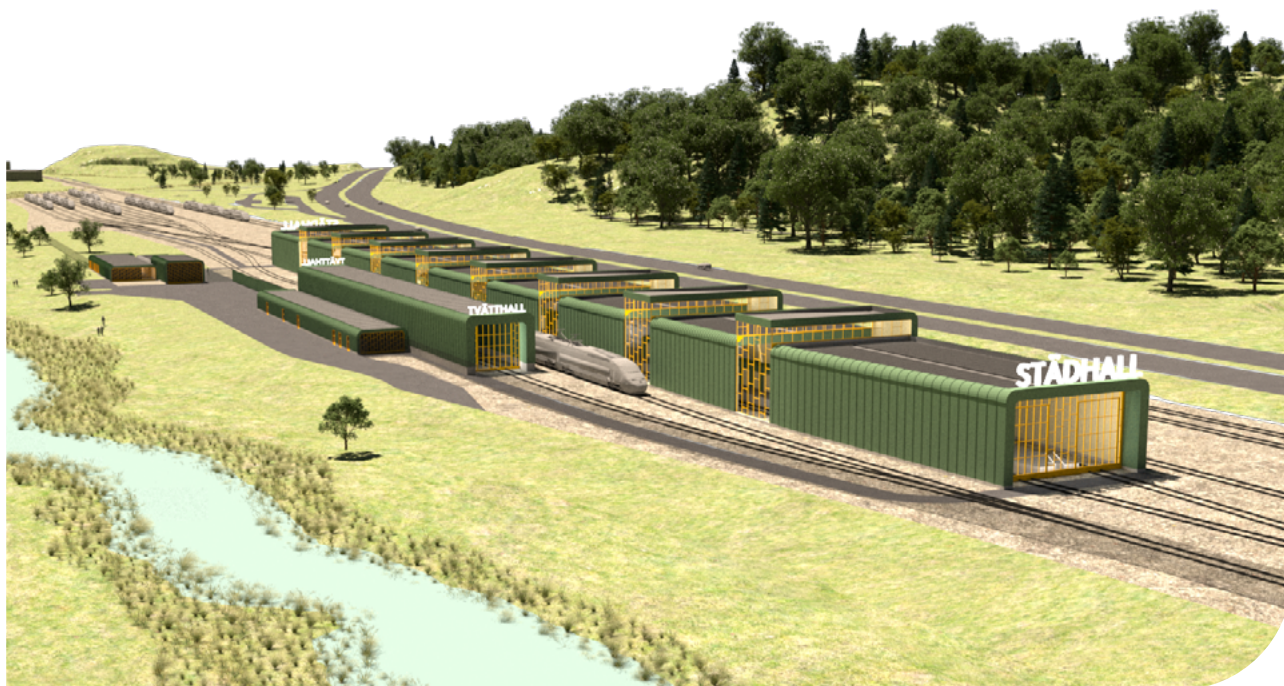
Fastighetsverksamhet

Under året beslutade regionstyrelsen om fyra nya ägarstyrda fastighetsinvesteringar till en sammanlagd investeringsutgift om närmare 2 miljarder kronor. De två största avser nybyggnation av tågdepå Sandbäck etapp 1 inom en investeringsutgift om 727 mnkr och Sahlgrenska Life hus1 etapp 1 inom en investeringsutgift om 1 132 mnkr.

Under året färdigställdes åtta ägarstyrda investeringsprojekt varav de största var Axevalla hästcentrum och ombyggnation operationssalar NÄL.

Utfallet för årets fastighetsinvesteringar inklusive ägarstyrd konst uppgick till 2 441 mnkr. Totala utfallet ökade med 2 mnkr jämfört med 2023 och understiger årets budget med 157 mnkr.

Den nya tågdepån i Sandbäck ska möta ökande kapacitetsbehov för underhåll av tåg. Depån är planerad för de pendel- och regionaltåg som kommer trafikera Västlänken, vars byggskede är pågående. Den nya depån som kommer att innehålla en tvätt- och städhall beräknas vara klar till år 2028. Trafikverket planerar samtidigt uppställningsspår som VGR:s depåanläggning ska ansluta till.

Tågdepå.

Stöd, service och försörjning

Breddinförande av vårdnära service på Södra Älvsborgs Sjukhus är genomfört. Vårdnära service omfattar arbetsuppgifter som utförs i nära anslutning till vården. Det omfattar patientnära daglig städning i patientrum,

slutstädning när patienten skrivs ut från avdelningen, måltidsservice, patienttransporter och materialhantering. I december 2023 beslutade Södra Älvsborgs Sjukhus att breddinföra ett standardiserat vårdnära service-

koncept med utgångspunkt i regionstyrelsens tidigare beslut. Breddinförandet är genomfört och även kompletterat med ett arbete tillsammans med SÅS för en fullskalig leverans av vårdnära servicetjänster dygnet runt alla dagar i veckan på hela sjukhuset.

Från och med april överfördes ansvaret för VGR:s samlade sjukreseverksamhet till styrelsen för fastighet, stöd och service. Arbetet pågår med att identifiera utvecklingsområden som kan bidra till nytta för patienter och till en långsiktig kostnadseffektivitet.

Under 2024 har breddinförandet av Materialförsörjning i vården (MiV) för vårdavdelningar och mottagningar genomförts i enlighet med den ursprungliga tidplanen 2021–2024. Totalt har 120 nya vårdenheter implementerats under året, vilket innebär att drygt 400 vårdenheter nu får sin försörjning i enlighet med konceptet.

Inköp

Lågkonjunkturen och inflationen har påverkat upphandlingsverksamheten i VGR på flera sätt. Det blir ännu viktigare att hitta kostnadseffektiva lösningar och leverantörer som kan erbjuda bästa möjliga värde för pengarna. Behovet av vissa tjänster och produkter förändras i takt med att VGR anpassar sig till den ekonomiska situationen samt utvecklingen inom exempelvis AI. Upphandling kommer att behöva ske på andra sätt framöver för att möta kommande behov. Det innebär bland annat att upphandlingsstrategier måste justeras. Ekonomiska svårigheter kan påverka leverantörernas stabilitet och förmåga att leverera enligt avtal, vilket leder till mer arbete kring att utvärdera leverantörernas ekonomiska situation.

Säkerhet och beredskap

Under 2024 har det fastställts en ny koncernövergripande policy för säkerhet och beredskap och beslut har tagits om att krigsplacera samtliga med anställning i VGR och dess bolag. Förvaltningar och bolag har genomfört säkerhetsskyddsanalyser med tillhörande befattningsanalyser och säkerhetsskyddsplaner. Detta är lagstadgade uppgifter som återupprepas vartannat år och

Det som återstår är ett 30-tal komplexa vårdenheter på framför allt Sahlgrenska och Östra.

Införandet har inneburit att tidskrävande uppgifter uppgiftsväxlats från vårdpersonal till servicemedarbetare. En plan för fortsatt införande av MiV, det vill säga ett vidareutvecklat material- och textilförsörjningskoncept, för 2025 och framåt har tagits fram och förankrats med berörda förvaltningar. Förslaget innebär att återstående vårdenheter och andra typer av enheter som har behov av material- och textilier på sjukhusen, som till exempel lokalvård, laboratorier och läkemedelsberedningsenheter blir försörjda i stället för att som idag, beställa sina textilier och förbrukningsmaterial. Det fortsatta införandet beräknas omfatta knappt 200 enheter som förväntas ta cirka två år att genomföra.

Koncerninköp fortsätter arbeta intensivt med prispförhandlingar och har därmed bidragit till att undvika kostnadsökningar som bland annat berott på höjda råvarupriser och inflation. Möjligheter till kostnadsbesparingar ses inom vissa kategorier såsom IT, medan de flesta kategorierna står inför kostnadsökningar.

Under 2024 minskade VGR:s totala kostnader för inhyrd bemanning med 35 procent jämfört med samma period året innan. Detta är resultatet av ett intensivt och målmedvetet arbete och den nationella upphandlingen genomfördes av VGR. Detta är den första gemensamma nationella kategoristrategin som genomförts.

syftar till att utreda behovet av säkerhetskydd, vad som ska skyddas, mot vad och på vilket sätt. Flera förvaltningar har uppdaterat sina lokala kris- och beredskapsplaner och genomfört omfattande arbete med kontinuitetsplanering, vilket innebär att ha planer för att upprätthålla verksamhet på en tolerabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för och ordinarie rutiner, system med mera måste

frångås. Många verksamheter, särskilt inom hälso- och sjukvården, har även utvecklat sin kamerabevakning som en del i säkerhetsarbetet.

Ledningssystemet för informationssäkerhet och styrdokument har uppdaterats och verksamhet har anpassats till det nya EU-direktivet NIS2. VGR har under året även deltagit på flertalet nationella övningar med såväl säkerhets- och beredskapsexperter som regionala ledningsfunktioner. Majoriteten av förvaltningar och bolag har även prioriterat utbildning och övning inom exempelvis krisorganisation och stabsmetodik, brandskydd, hot- och våld samt informationssäkerhet. Förberedelser har även påbörjats inför en stor nationell katastrofövning av ett masskadesscenario, som kommer genomföras på NÅL i april 2025.

VGR har gått in i *Nationell samordning, planering och ledning*; ett samarbete mellan Sveriges regioner med uppgift att skapa en samordnad nationell förmåga inom hälso- och sjukvård inför och under höjd beredskap och krig samt att verka tillsammans med allierade länder. Under året har förvaltningsövergripande arbeten skett för att höja hälso- och sjukvårdens beredskap, bland annat genom att säkra en månads beredskapslager av prioriterade läkemedel enligt statliga direktiv och genom planering för hantering av masskadehändelser. Arbetsmarknadskonflikten under försommaren och införandet av vårdinformationssystemet Millennium har varit regionövergripande händelser som haft påverkan på hälso- och sjukvården.

Intern kontroll

Alla nämnder och styrelser, inklusive styrelser för majoritetsägda bolag, arbetar aktivt med intern kontroll i hela kedjan från att formulera risker till att justera kontroller och besluta om åtgärder. Risker och kontroller speglar väl styrelsernas och nämndernas ansvarsområden. Intern kontroll är en del av nämnders och styrelserns löpande arbete. Nämnderna och styrelserna beskriver hur de regelbundet följer utfallet av genomförda kontroller och vid behov hur de aktivt tar ställning till åtgärder.

Trots att styrelserna och nämnderna i stor utsträckning har helt olika ansvarsområden finns liknande risker, bland annat kopplat till ekonomiska förutsättningar, kompetensförsörjning, informationshantering och digitalisering.

Ett regiongemensamt arbete med syfte att utveckla och stärka förvaltningarnas arbete med intern kontroll har påbörjats under året.

Uppföljning av verksamhet som lämnat över till privata utförare

VGR:s mål och riktlinjer för uppföljning av och insyn i verksamheter som utförs av privata utförare regleras i Policy för styrning. Policyn beskriver hur regionfullmäktige omhändertar kommunallagens krav på styrning och uppföljning inom området.

Regionfullmäktige följer efterlevnaden av styrningen främst genom att följa berörda nämnders rapportering i årsredovisningen. Alla nämnder och styrelser som lämnar över verksamhet till privata utförare omfattas, men särskilt fokus ligger på de verksamheter som är av betydelse för invånarna. Flertalet berörda nämnder och styrelser beskriver aktivt arbete

med uppföljning och rapportering. Några exempel beskrivs nedan:

Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden har under året månatligen fått rapport om privata vårdgivares arbete med tillgängligheten. Utöver detta har avtalsuppföljning avseende lagen om valfrihetssystem, lagen om ersättning för fysioterapi, lagen om offentlig upphandling, lagen om läkarvårdsersättning samt idéburet offentligt partnerskap rapporterats till nämnden i mars inom ramen för en samlad helårsrapportering 2023. Motsvarande uppföljning för 2024 planeras till första kvartalet 2025.

Inom styrelsen för fastighet, stöd och service ansvarsområde utfördes under 2024 regelbunden uppföljning och kontroll av serviceentreprenader inom ett antal olika områden. Kvaliteten på leveranserna var över lag bra och motsvarade i huvudsak det som avtalats. Under året genomfördes även kontroll och uppföljning av fastighetsdriftsentreprenader på de verksamheter som utförs av privata leverantörer, främst med fokus på snöröjning. Under året övertogs stora delar av driftentreprenaderna för hållplatser i egen regi.

Medarbetare

Västra Götalandsregionen består av drygt 56 000 anställda. Tillsammans bidrar vi varje dag till en tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård samt en hållbar och innovativ region.

Väsentliga personalförhållanden

Under 2024 har arbete för att främja kompetensförsörjningen av VGR fortsatt genom insatser med att förbättra arbetsmiljön, att förbättra VGR:s lönemässiga konkurrenskraft och förbättra de organisatoriska förutsättningarna för chefer och medarbetare i VGR:s förvaltningar.

Mellan december 2023 och december 2024 minskade antalet nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar med 427, det vill säga en minskning med 1,0 procent. Minskningen återfinns bland både tillsvidareanställda och tillfälligt anställda. Den externa personalomsättningen, inklusive ålderspension, har minskat med 0,8 procentenheter till 8,1 procent. Sjukfrånvaron var 7,0 procent, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört

med 2023. Minskningen av sjukfrånvaron har främst skett inom intervallen 1–14 dagar och ses hos både kvinnor och män och inom så gott som samtliga yrkesgrupper. Sjukfrånvaron var under 2024 fortsatt på en högre nivå än innan pandemin.

För att kompetensförsörja samtliga verksamheter behöver VGR uppfattas som en attraktiv arbetsgivare av såväl nuvarande som blivande medarbetare. Strategin Sveriges bästa offentliga arbetsgivare 2027 och medarbetarlöftet *Vi bryr oss om dig som gör skillnad för andra* har en viktig funktion som vägvisare för hur VGR behöver agera och kommunicera för att åstadkomma nödvändig förändring. VGR kan bara bli den bästa arbetsgivaren om medarbetarna uppfattar att vi är det.

Högsbo närsjukhus.

MÅL

Västra Götalandsregionen ska vara en ledande och attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner och ett hälsofrämjande ledarskap som grund

● Målet är delvis uppnått

VGR behöver vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla medarbetare långsiktigt och har satt ett högt mål som uttrycks i ambitionen att uppfattas som Sveriges bästa offentliga arbetsgivare 2027. Bilden av VGR som en bra arbetsgivare spelar en avgörande roll för att kunna rekrytera den kompetens som krävs och för att skapa engagemang och få medarbetare att vilja stanna kvar i VGR. Det är också avgörande för om medarbetare väljer att rekommendera VGR som arbetsgivare. I 2024 års medarbetarundersökning anger 61 procent av medarbetarna att de gärna rekommenderar VGR som arbetsgivare, vilket är samma nivå som i 2022 års mätning. För första gången ställdes frågan om den egna arbetsplatsen och det är 79 procent som gärna rekommenderar sin arbetsplats.

I varumärkesmätningen 2024 framkommer att invånare i Västra Götaland placerar VGR på tredje plats i kategorin Sveriges bästa offentliga arbetsgivare 2024, efter Försvarmakten och Systembolaget. Det är en förbättring från föregående mätning 2022 då VGR rankades som fyra.

Löneöversynen 2024 och den särskilda satsningen för jämställda och konkurrenskraftiga löner 2024 har genomförts och analys påbörjats. Flera förvaltningar pekar på att

den särskilda lönesatsningen för jämställda och konkurrenskraftiga löner har bidragit till konkurrenskraftiga löner och att den önskade målbilden för jämställda löner närmar sig uppfyllelse. Ett fortsatt arbete med att utöka antalet kombitjänster nämns som en möjlighet till karriär- och kompetensutveckling och en större variation i arbetet för medarbetaren. En kombitjänst innebär att en medarbetare tjänstgör på två arbetsplatser.

Ett välfungerande ledarskap är avgörande för att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa en bra arbetsmiljö. För att uppnå detta måste chefer ha rätt förutsättningar för sitt uppdrag. Förvaltningarna rapporterar om genomförda åtgärder, såsom chefsutbildningar och arbete med att kartlägga och förbättra chefers organisatoriska villkor. Kontinuerliga aktiviteter som utbildning samt process- och metodstöd inom hälsofrämjande ledarskap skapar bättre förutsättningar för att detta synsätt ska genomsyra hela VGR.

Målet bedöms vara delvis uppnått med anledning av att aktiviteter som genomförts har gett effekt samtidigt som ytterligare åtgärder behövs för att uppfylla målet att vara en ledande och attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner och ett hälsofrämjande ledarskap.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel medarbetare som kan rekommendera VGR som arbetsgivare	61 %		61 %
Personalomsättning	10,9 %	8,9 %	8,1 %

FOKUSOMRÅDE

Fortsatt arbete med konkurrenskraftiga löner

● Fokusområdet är delvis uppnått

Lönepolitiken inom VGR syftar till att stödja kompetensförsörjningen på alla nivåer. VGR

har en önskad målbild för den långsiktiga lönepolitiken samt en övergripande lönestruktur.

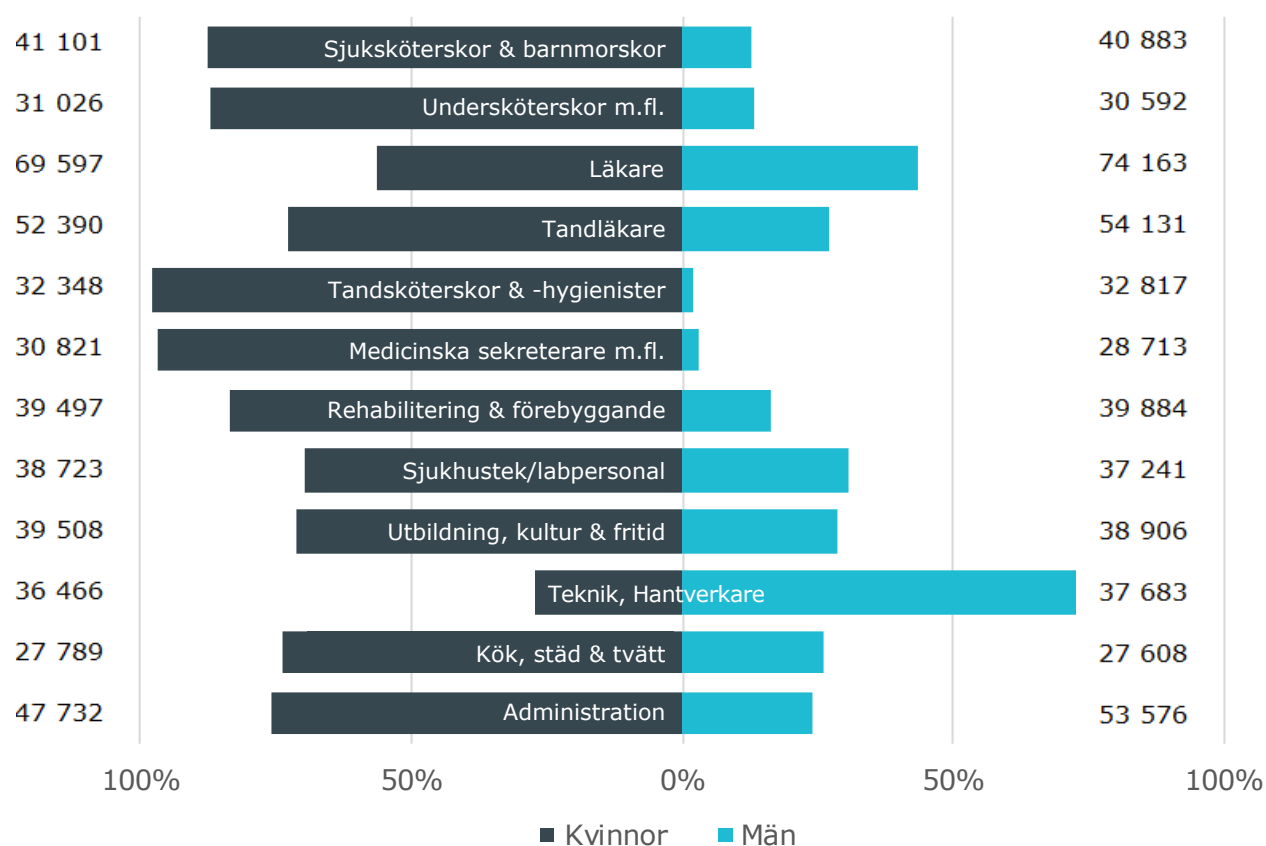
För att uppnå målbilden för jämställda löner har kvinnodominerade yrkesgrupper med medellång högskoleutbildning inom hälso- och sjukvård prioriterats. Då den särskilda lönesatsningen 2024 riktar sig till andra medarbetargrupper har den prioriterade gruppen i 2024 års löneöversyn haft en lägre löneutveckling, 3,4 procent gentemot övriga grupper 4,3 procent. De prioriterade grupperna har prioriterats inom ramen för ordinarie löneöversyn. Den särskilda lönesatsningen 2024 har riktats till andra medarbetargrupper vilket gör att de prioriterade grupperna inte framträder som prioriterade i statistiken på övergripande nivå.

I december 2024 var kvinnornas medellön i VGR 84,1 procent av männens, vilket är en nedgång med 0,3 procentenheter jämfört med 2023. Orsaken till att trenden med minskade löneskillnader brutits för andra året i rad bedöms vara att den särskilda lönesatsningen 2023 och 2024 till stor del riktats mot grupper där jämvikt mellan könen råder. När medellönen för både kvinnor och män höjs i grupper där det råder jämvikt mellan könen och som ligger högre i lönestrukturen påverkar det de övergripande lönerelationerna mellan kvinnor och män på regional nivå.

En orsak till löneskillnaderna är den könsuppdelade arbetsmarknaden och att de kvinnodominerade yrkena till viss del har ett lägre löneläge. För att öka kvinnornas medellön i förhållande till männens krävs därför en jämnare könsfördelning i de olika yrkesgrupperna. Förvaltningarna är medvetna om den rådande strukturen och tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet i sin lönesättning. Förvaltningar och bolag har genomfört anpassningar till marknaden, inom givna budgetramar, där det utifrån VGR:s olika förutsättningar att kompetensförsörja anses motiverat. Den särskilda lönesatsningen för konkurrenskraftiga och jämställda löner 2024 har genomförts och analys påbörjats.

Fokusområdet bedöms vara delvis uppnått bland annat med anledning av att det fortsatt finns behov av aktivt arbete för att nå konkurrenskraftiga löner jämfört med övriga regioner inom flera yrkesgrupper.

Diagram 3. Könsfördelning och medellön per personalgrupp.

Tabell 4. Medellön månadsavlönade, kr

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kvinnor	34 588	35 104	36 231	38 027	39 370	41 117
Män	42 034	42 403	43 488	45 014	46 646	48 878
Totalt	36 174	36 678	37 791	39 533	40 932	42 807
Diff. %	82,3	82,8	83,3	84,5	84,4	84,1

Tabell 5. Medellöneutveckling 2019–2024.

	Kronor	Procent
Kvinnor	6 529	18,9
Män	6 844	16,3
Totalt	6 633	18,3

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel yrkesgrupper där genomsnittslönen är lika med eller högre än riksgenomsnittet	52 %	48 %	53 %

FOKUSOMRÅDE

Stärka möjligheter till arbetstidsmodeller samt anställningsformer som rotationstjänster och kombinationstjänster

 Fokusområdet är delvis uppnått

Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningarna pågår arbete avseende arbetstids- och schemamodeller. Två alternativa regiongemensamma schemamodeller har tagits fram i dialog med förvaltningarna och har prövats eller införts under året. Syftet är att använda mer förutsägbara scheman genom att inrätta modeller som utgår från verksamhetens behov samtidigt som medarbetare inom vissa ramar har möjlighet att påverka sitt schema. Flera förvaltningar har under året arbetat med att införa och eller gett stöd till chefer i arbetet med att införa gemensamma schemaperioder. Gemensamma schemaperioder underlättar samplanering mellan verksamheter och yrkeskategorier för att öka tillgängligheten.

Kombitjänster förekommer inom men även mellan förvaltningar och exempel är medarbetare som kombinerar arbete på mottagning

med arbete inom slutenvård. Kombitjänster mellan kvinnosjukvården och barnsjukhus och mellan ambulansverksamhet och akut-mottagning lyfts också som exempel. Förvaltningarna ser positivt på möjligheterna med kombitjänster som en viktig del av karriär- och utvecklingsmodeller. Medarbetare kan använda sin kompetens och ges utökade möjlighet till kompetensutveckling, verksamhetsutveckling, höjd sysselsättningsgrad och variation i arbetet. Kombitjänster framhålls även som en viktig del för att utveckla arbetet med omställningen till den nära vården samt att omhänderta och breddinföra specifika satsningar.

Fokusområdet bedöms vara delvis uppnått med anledning av pågående insatser. Det finns ett fortsatt behov av att arbeta med implementeringen av kombitjänster och nya sätt att schemalägga.

FOKUSOMRÅDE

Utveckla lärmiljöer, handledning och arbetssätt för att skapa förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning för samtliga berörda yrkeskategorier och kompetenser

 Fokusområdet är uppnått

I VGR:s utbildningsuppdrag ingår att tillhandahålla utbildningsplatser för alla yrkeskategorier. Att ta emot studerande för klinisk praktik och medarbetare i utbildningstjänster bidrar till VGR:s långsiktiga kompetensförsörjning.

Under 2024 har framsteg gjorts i utvecklingen av lärmiljöer, handledning och arbetssätt. Samverkan med olika aktörer och nätverk, både interna och externa, med betydelse för utbildningsuppdraget lyfts fram. Arbetet omfattar utbildningars utveckling, utformning och innehåll i takt med omvärldens förändringar. Samverkan sker även för att utveckla lärmiljöer och utbildningsplatser och skapa förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för samtliga berörda yrkeskategorier.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningarna rapporterar om utmaningar i utbildningsuppdraget. Omhändertagandet av det ökade antalet läkare under utbildning som kommer att finnas i verksamheterna de kommande åren lyfts. Även ett ökat antal läkare i allmäntjänstgöring (AT) samt införandet av bastjänstgöring (BT) är utmaningar. Något som även påverkar flera förvaltningar är förändringar i utbildningar för olika yrkesgrupper, till exempel sjuksköterskeprogrammet.

Nya arbetssätt har implementerats och planeras framåt för att möta behovet av handledarresurser. En handledningsmodell många förvaltningarna arbetat vidare med är *peer learning*, där studerande genom att arbeta tillsammans lär sig av varandra för att förstå ett ämne eller lösa en uppgift. Andra insatser

som gjorts för att skapa goda förutsättningar för handledning är att bland annat att stimulera medarbetare att bli handledare, införa strukturer för administration av utbildning, exempelvis genom att införa huvudhandledare. Utveckling av lärmiljöer sker även genom att flera utbildningsavdelningar öppnats.

Förvaltningarna lyfter utmaningar att nå upp till formella krav gällande handledning där ett kontinuerligt behov av handledarutbildning finns. Ett exempel för att komplettera det ordinarie utbudet är att medarbetare getts möjlighet att genomföra utbildningen *Handledning i verksamhetsförlagd utbildning* som uppdragsutbildning. En regional digital handledarintroduktion för medellånga akademiska vårdutbildningar har skapats under 2024 och riktar sig till flera av yrkesutbildningarna.

Omfattande handledarresurser krävs för att ta emot tredjelandsutbildad hälso- och sjukvårdspersonal för praktisk tjänstgöring. Under 2024 har 59 personer genomfört praktisk tjänstgöring i VGR vilket är det största antalet hittills.

Under 2023 genomfördes drygt 48 000 utbildningsveckor med studenter från flertalet olika utbildningar i VGR. Uppföljningen för 2024 är inte klar men bedöms ligga i paritet med 2023. Verksamheterna har under året i stort hanterat VFU-uppdraget i enlighet med beställningar.

Fokusområdet bedöms delvis vara uppnått med anledning av pågående aktiviteter men fortsatt arbete och samverkan behövs för att möta utmaningar framöver.

FOKUSOMRÅDE

Arbetet med att nå normtal för antal medarbetare per chef ska följas för att förutsättningar för första linjens chef ska förbättras

● Fokusområdet är delvis uppnått

Förutsättningar för chefer att vara närvarande, balansen mellan antalet medarbetare per chef och en tydlig ledningsstruktur är avgörande faktorer för att skapa bättre organisatoriska förutsättningar. Genom aktivt arbete kan arbetsmiljön förbättras och medarbetarnas välmående främjas.

Trots att flera förvaltningar har genomfört åtgärder för att uppnå normtalet avseende antal medarbetare per chef, har endast ett fåtal förvaltningar fullt ut nått detta mål för alla chefer. För att ytterligare förbättra de organisatoriska förutsättningarna pågår en översyn av den befintliga organisationsstrukturen samt implementering av stödåtgärder för chefer, till exempel chefsstöd, nära stabsstöd, teamledare, utvecklingsledare med mera.

En förvaltning har med stöd av företagshälsovården genomfört en omfattande insats med syftet att undersöka och förbättra chefers organisatoriska förutsättningar. Insatsen initierades efter en inspektion av Arbetsmiljöverket som visade att chefer ofta saknar balans mellan krav och resurser samt behöver mer tid för återhämtning.

Fokusområdet bedöms delvis vara uppnått med anledning av pågående insatser som fortsatt behöver förstärkas för att uppnå normtalet för antal medarbetare per chef, i syfte att förbättra arbetsförutsättningarna för cheferna.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel chefer med 10-35 underställda medarbetare (normtal)	71,7 %	71,3 %	72,4 %

MÅL

Medarbetares arbetsmiljö ska förbättras genom satsning på återhämtning och avlastning och inflytande över sin arbetsmiljö

● Målet är delvis uppnått

Ett strukturerat systematiskt hälso- och arbetsmiljöarbete är ständigt pågående och sker tillsammans mellan arbetsgivare, medarbetare och personalorganisationer. Utifrån 2024 års resultat av medarbetarundersökningen kan förbättringar ses gällande krav i arbetet. Till exempel så har andelen positiva svar ökat med 5 procentenheter jämfört med 2022 års mätning i påståendet *”På min arbetsplats finns det tillräckligt med personal både vad gäller antal och kompetens”*. Ett annat positivt utfall var i påståendet *”Min närmaste chef hjälper mig att prioritera vid behov”* som ökade med 3 procentenheter.

Sjukfrånvaron under 2024 var 7,0 procent, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2023. Minskning av sjukfrånvaron har skett inom intervallen 1–14 dagar och ses hos både kvinnor och män och i så gott som samtliga yrkesgrupper. Sjukfrånvaron är fortsatt på en högre nivå än innan pandemin.

Kontinuerligt sker insatser om återhämtning och avlastning. Arbete pågår fortsatt för att göra det möjligt för återhämtning mellan arbetspass, exempelvis genom kontinuerlig uppföljning av övertidstimmar och att arbetsgivaren arbetar med att sprida övertidspass på fler medarbetare.

I oktober 2023 infördes nya regler för dygnsvila som innebär krav på tid för återhämtning mellan arbetspassen för att förebygga arbets-

Program ViA – Västra Götalandsregionens introduktion i arbetslivet.

relaterad ohälsa. Under 2024 har arbete pågått på förvaltningarna med att implementera och stötta verksamheterna i införandet av de nya dygnsvilo-reglerna.

Dialog förs i ledningsgrupper, samverkansgrupper och på arbetsplatsträffar om arbetstider, hållbar schemaläggning, arbetsbelastning och inspiration till friskvård.

Målet bedöms vara delvis uppnått med hänvisning till att arbete med återhämtning och avlastning pågår men även fortsatt behöver prioriteras.

Indikatorer	2022	2023	2024
Andel sjukfrånvaro av ordinarie tid	7,8 %	7,2 %	7,0 %
Andel medarbetare som upplever att de har möjlighet att delta i planeringen av hur deras arbete ska utföras	73 %		73 %

FOKUSOMRÅDE

Använd de personella resurserna och öka vårdprofessionens tid med patient genom uppgiftsväxling och rätt använd kompetens

 Fokusområdet är delvis uppnått

Flera förvaltningar arbetar med uppgiftsväxling och att använda kompetens rätt för att öka vårdpersonalens tid med patienten.

Uppgiftsväxling stöds av digitala lösningar som taligenkänning, provtagning, diagnostisering och analys. Arbetsuppgifter kan genom detta överföras från vårdpersonal till andra yrkesutövare, exempelvis vårdadministration och läkemedelshantering. Detta inkluderar att patienter utför egenmonitorering, egenvård, självincheckning och använder onlinetjänster som digitala vårdmöten. Inom ramen för projektet Förstärkt IVA-vård har medarbetare från andra verksamheter utbildats till att kunna utföra definierade arbetsuppgifter inom intensivvårdsavdelningar (IVA) för att kunna möta behovet av utökade resurser vid extraordinära situationer. Andra exempel är förbättringsarbeten med mobila team och stöd för vård i hemmet, bland annat genom Avancerad barnsjukvård i hemmet - ABiH), och BB hemma – mobilt BB-team.

Karriärutvecklingsmodeller används som stöd för att identifiera vilken kompetens verksamheten behöver för att utföra sitt uppdrag, beskriva nuvarande kompetens och synliggöra eventuella kompetensgap, men även för att öka attraktivitet som arbetsgivare och tydliggöra möjliga karriär- och utvecklingsvägar för medarbetarna.

Målet bedöms vara delvis uppnått med anledning av pågående arbete med uppgiftsväxling inom förvaltningarna vilket behöver intensifieras ytterligare. Flera digitala system är på plats för att uppnå målet och bland annat ett nytt system för schemaläggning kommer komma på plats de närmsta åren. Arbetet med arbetsgivarvarumärket är viktigt för att kunna uppnå målet med karriärutvecklingsmodeller.

Självincheckning, Södra Älvsborgs Sjukhus.

FOKUSOMRÅDE

Ta vara på forskningens rön om förändrade och hållbara arbetssätt

 Fokusområdet är uppnått

VGR:s arbetssätt präglas av forskning och beprövad erfarenhet. Forskning om förändrade och hållbara arbetssätt är avgörande för att skapa ett arbetsliv som främjar hälsa, produktivitet och långsiktig hållbarhet.

Förvaltningarna uppger att återhämtning är viktigt för medarbetares hälsa och arbetsmiljö. Implementering av reglerna om dygns- och veckovila beskrivs som en aktivitet i enlighet med forskning om arbetsmiljö och återhämtning. Även god schemaplanering och möjlighet till sammanhängande semester nämns som viktiga åtgärder.

För att skapa förutsättningar att få vara ny på jobbet, skapa hållbarhet och att säkra kompetensförsörjning uppger förvaltningar förstärkt yrkesintroduktion för nyutexaminerade sjuksköterskor som en viktig åtgärd i linje med forskning och beprövad erfarenhet.

Aktiviteter i form av utvecklat teamarbete har genomförts vilket studier visar ger en ökad patientsäkerhet, ökade prestationer, större helhetsyn på patienten, förbättrade kliniska resultat och positiva patientutvärderingar av vårdkvalitet.

Flera förvaltningar har ansökt om ekonomiska medel från Arbetsmiljösatsningen (AMS) där grundidén är långsiktighet, lärande och perspektivförflyttning som handlar om att fokusera mer på den organisatoriska arbetsmiljön snarare än individuella åtgärder. Institutet för stressmedicins följeforskning på AMS visar att satsningarna gett effekt.

Fokusområdet bedöms vara uppnått med anledning av pågående åtgärder där forskningens råd och rön om förändrade och hållbara arbetssätt omhändertas.

FOKUSOMRÅDE

Ta bort onödiga administrativa uppgifter för medarbetare

 Fokusområdet är delvis uppnått

En kontinuerlig översyn av administrativa processer och uppgifter genomförs regelbundet inom VGR:s verksamheter. Arbetet syftar till att identifiera och implementera förbättringar som kan effektivisera verksamheten, minska kostnader och säkerställa att alla administrativa funktioner utförs på ett optimalt sätt.

Det är viktigt att ständigt utveckla nya arbetssätt och rutiner, genom bland annat digitalisering och automatisering, för att frigöra mer tid och effektivisera verksamheten. Digitala stöd medför flera fördelar, bland annat tidsbesparing, tydligare struktur och bättre förutsättningar för långsiktighet. Ett

tydligt exempel på digitala arbetssätt som ersätter manuella är införandet av ett nytt schemaläggningssystem som började testas under året. Systemet kommer i vissa fall ersätta papper och penna.

Fokusområdet bedöms vara delvis uppnått med anledning av att arbete pågår inom samtliga förvaltningar med att identifiera och minimera onödiga administrativa uppgifter. Fortsatt digitalisering och automatisering lyfts från majoriteten av förvaltningarna som en viktig faktor för att kunna uppfylla fokusområdet.

Arbete mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier

Medarbetarundersökningens resultat för 2024 visar samma nivåer som för 2022 års mätning, att 9 procent av medarbetarna upplever sig ha varit utsatta för kränkande särbehandling, 3 procent för diskriminering och 2 procent för sexuella trakasserier de senaste 12 månaderna.

Utbildningar hålls kontinuerligt inom området och under 2024 har chefer, HR och skyddsombud i flera förvaltningar bland annat genomfört utbildningen En arbetsplats fri från diskriminering. Dialog sker också löpande på

förvaltningarna bland annat vid introduktion av nya chefer och vid arbetsplatsträffar.

VGR:s förvaltningar och bolag har nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier och arbetet är en viktig del i det systematiska arbetsmiljö- och likabehandlingsarbetet. Flera förvaltningar lyfter att det pågår ett aktivt arbete med att sprida information om kränkande särbehandlingar och hur de ska hanteras.

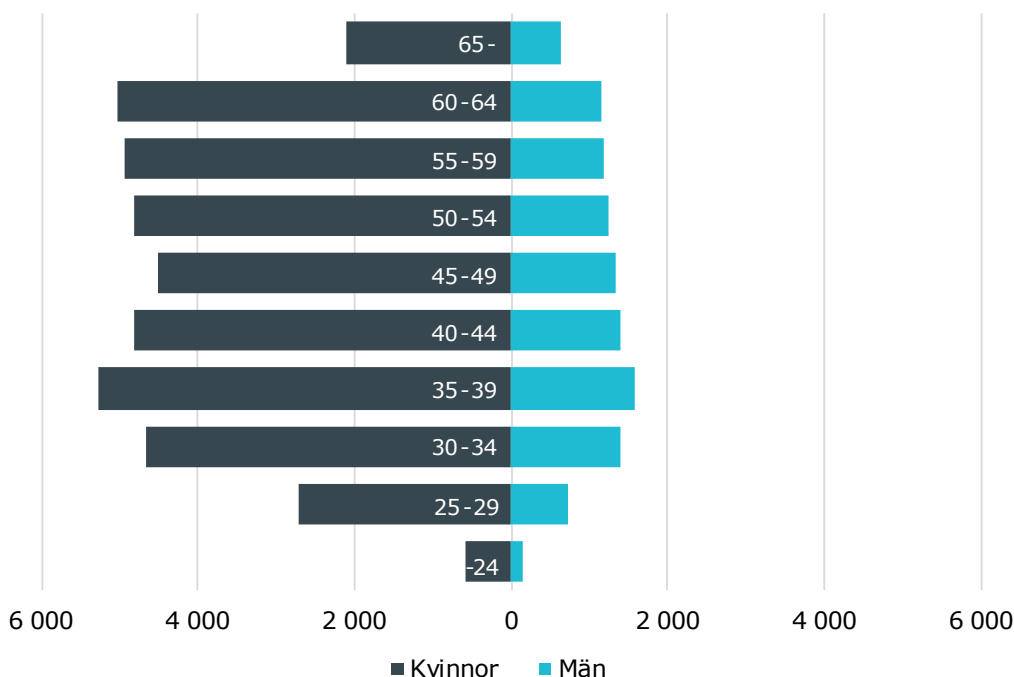
Personalvolym och personalstruktur

Vid årsskiftet var 56 122 personer anställda i VGR, varav 1 607 i bolagen. Detta är en minskning med 1 031 jämfört med 2023. Minskningen motsvarar -1,8 procent och finns såväl bland tillsvidareanställda som tillfälligt anställda. Andelen heltidsanställningar uppgick till 90 procent (kvinnor 89 procent, män 94 procent), vilket är en ökning med nära 0,5 procentenheter. Andelen män är fortsatt 22 procent av totalt antal anställda. Medelåldern är 46 år för både kvinnor och män. Antal

mertid- och övertidstimmar har minskat med strax över 20 procent vilket ger en minskning från 1,9 till 1,5 procent av den utförda tiden, vilket är den lägsta siffran sett över de senaste fem åren.

Den externa personalomsättningen, inklusive avgångar för ålderspension, har minskat med 0,8 procentenheter till 8,1 procent. Andel avgångar med ålderspension har ökat marginellt till 1,9 procent från 1,7 procent förra året.

Diagram 4. Antal anställningar och könsfördelning per åldersgrupp (månadsavlönade, VGR:s förvaltningar) per december 2024.

Jämfört med december 2023 har antalet nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar minskat med 427 (-1,0 procent) vilket har skett bland tillfälligt anställda. Nettoårsarbetarmåttet påverkas av skillnaden mellan avgångar och

rekryteringar, men också av utvecklingen av långtidsfrånvaro. Med en minskad långtidsfrånvaro i form av föräldraledigheter och sjukfrånvaro är nedgången något lägre i måttet nettoårsarbetare än bland antal anställda.

Tabell 6. Antal nettoårsarbetare per verksamhetsområde, VGR:s förvaltningar.

Verksamhetsområde	2024	2023	Förändring	Förändring %
Hälso- och sjukvård	37 723	38 323	-600	-1,6
Regional utveckling	826	852	-26	-3,1
Serviceverksamheter	3 926	3 835	92	2,4
Regiongemensamt	1 861	1 753	108	6,2
Totalt förvaltningar	44 336	44 763	-427	-1,0

I slutet av året var antalet nettoårsarbetare lägre främst inom verksamhetsområdet hälso- och sjukvård men också inom regional utveckling. Inom hälso- och sjukvård visar i stort sett samtliga förvaltningar minskning med undantag för Regionhälsan som ökat marginellt med anledning av nya uppdrag.

Ökningen inom Regiongemensamt finns främst inom Koncernkontoret där Koncernstab digitali-

sering står för ökningen. Bland serviceverksamheter avser ökningen Fastighet, stöd och service. Sett till yrkesgrupper märks särskilt en minskning av nettoårsarbetare bland undersköterskor, medicinska sekreterare med flera samt inom rehabilitering och förebyggande. Teknik, hantverkare och läkare är de grupper som ökat mest. Antalet nettoårsarbetare för gruppen chefer uppgick till 2 157, vilket är i linje med föregående år.

Tabell 7. Nettoårsarbetare per personalgrupp, VGR:s förvaltningar.

Personalgrupp	Antal	Andel män	Andel av totalt	Förändring 2023–2024 antal	Förändring 2023–2024 %
Sjuksköterskor, barnmorskor	10 854	13,7	24,5	28	0,3
Undersköterskor m.fl.	6 807	14,6	15,4	-274	-3,9
Läkare	5 918	45,3	13,3	88	1,5
Tandläkare	728	29,5	1,6	-6	-0,8
Tandsköterskor, -hygienister m.fl.	1 576	2,2	3,6	11	0,7
Medicinska sekreterare m.fl.	2 642	3,2	6,0	-275	-9,4
Rehabilitering och förebyggande	3 838	17,3	8,7	-82	-2,1
Sjukhustekniker/labpersonal	2 163	32,5	4,9	4	0,2
Utbildning, kultur och fritid	577	30,0	1,3	-13	-2,3
Teknik, hantverkare	1 670	73,8	3,8	113	7,2
Kök, städ, tvätt	1 539	28,7	3,5	-14	-0,9
Administration	6 025	24,6	13,6	-6	-0,1
Totalt	44 336	23,0	100,0	-427	-1,0

Företagshälsovård

Enligt riktlinjerna för företagshälsovård ska en uppföljning om efterlevandet göras årligen. Varje förvaltning/bolag ska tillsammans med Hälsan och Arbetslivet göra en överenskommelse gällande företagshälsovårdsinsatser och ta fram en verksamhetsplan avseende företagshälsovård. Nio förvaltningar och inget bolag har upprättat verksamhetsplaner. Fem förvaltningar

beskriver att de har gjort en förskjutning av sina aktiviteter från rehabiliterande till mer förebyggande och hälsofrämjande insatser. Flera förvaltningar nämner bland annat att insatserna via Arbetsmiljösatsningen (AMS) har hjälpt till att genomföra förebyggande och organisatoriska arbetsmiljöaktiviteter.

Ekonomi

Västra Götalandsregionens kostnader uppgår till närmare 90 miljarder kronor. Merparten av finansieringen består av skatteintäkter och olika typer av statliga bidrag, men också intäkter från exempelvis biljettförsäljning och patientavgifter.

Tillsammans arbetar vi för en god ekonomisk hushållning med största möjliga nytta för regionens invånare.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Under 2024 har den svenska ekonomi befunnit sig i en lågkonjunktur och fortsatt varit påverkad av effekterna från den höga inflationen under de två senaste åren. Tillväxten har varit låg och hushållens konsumtion har påverkats negativt av högre räntekostnader och försvagad köpkraft. Utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden har varit dämpad, med en stigande arbetslöshet under det senaste året. Efterfrågan på arbetskraft har under hela 2024 varit låg, trots en svagt stigande sysselsättningsgrad. Den senaste tiden har inflationen i Sverige stabiliserats nära inflationsmålen, vilket inneburit att Riksbanken vid fyra tillfällen under 2024 sänkt styrräntorna.

De högre prisnivåerna ligger kvar och det tar tid innan räntesänkningarna ger full effekt. Det är andra året i rad då kommuner och regioner påverkas av reallt urholkade skatteintäkter och ett skatteunderlag som ökar långsammare än normalt. Sektorn är fortsatt påverkad av höga kostnadsökningar, främst gällande kostnader för pensionerna

Resultat

VGR:s samlade resultat 2024 är -931 mnkr vilket är 1 420 mnkr bättre än budget. VGR:s positiva budgetavvikelse beror huvudsakligen på högre generella statsbidrag med 1 136 mnkr. Räknas värdeuppgången på placeringar bort är resultatet - 2 995 mnkr, vilket är 644 mnkr sämre än budget. Detta beror främst på högre kostnader för bland annat löner, pensioner och köpt vård.

Verksamheterna har genomfört omfattande åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Vid ingången av 2024 uppskattades sjukhusens obalanser till 3,3 miljarder kronor och de under året genomförda åtgärderna motsvarar 1,5 miljarder kronor och en ökad finansiering på närmare en miljard kronor. Detta innebär att sjukhusen vid årets slut redovisade ett resultat om -1,2 miljarder kronor.

Det redovisade resultatet exklusive värdeförändringen av de finansiella placeringarna är negativt med -2 995 mnkr och återspeglar trots trendbrottet hos våra sjukhus, de höga pensionskostnaderna på grund av inflationen, högre verksamhetskostnader och höga kostnader för köpt vård.

Nettokostnadens utveckling sett över rullande tolv månader är 6,2 procent jämfört med föregående period som var 11,9 procent. Kostnadsutvecklingen ligger på en fortsatt hög nivå främst kopplat till kostnader för pensioner. Den främsta förklaringen till en minskade nettokostnadsutveckling är främst att antalet anställda minskat. Nettokostnaderna som finansieras av de sammanvägda skatteintäkterna ökade under samma period med 6,1 procent. Detta innebär att skatteintäkterna i sin helhet endast täcker nettokostnaderna och inte bidrar till att täcka finansnettot.

Tabell 8. Resultaträkning 2024 med budget, mnkr

	Bokslut 2024	Budget 2024	Budget- avvikelse belopp	Budget- avvikelse %
Verksamhetens intäkter	16 269	15 866	403	2,5%
Personalkostnader, inklusive inhyrd personal	-43 550	-41 943	-1 608	3,8%
Omkostnader	-39 351	-38 528	-822	2,1%
Av- och nedskrivningar	-3 341	-3 264	-77	2,4%
Verksamhetens nettokostnader	-69 973	-67 869	-2 104	3,1%
Skatteintäkter	54 388	54 365	23	0,0%
Kommunalekonomisk utjämning	7 816	7 710	106	1,4%
Generella statsbidrag	7 870	6 734	1 136	16,9%
Summa skatt, utjämning generella statsbidrag	70 074	68 809	1 265	1,8%
Verksamhetens resultat	101	940	-839	-89,3%
Finansiella intäkter	2 246	94	2 152	2289,4%
Finansiella kostnader	-3 277	-3 385	108	-3,2%
Årets resultat	-931	-2 351	1 420	-60,4%
Jämförelsestörande poster	-2 064			
Underliggande resultat	-2 995			

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter 2024 uppgår till 16 269 mnkr, vilket är 403 mnkr högre än budget, men 247 mnkr lägre än föregående år. Riktade statsbidrag blev något högre än budget främst gällande ersättning för ökat antal vårdplatser och tillgänglighet, men lägre än föregående år på grund av att samtliga bidrag kopplade till pandemin inte finns kvar. Den externt sålda sjukhusvården är i nivå med föregående år. Inom kollektivtrafiken är biljettintäkterna högre än föregående, de är främst beroende på den införda biljettaviseringen inom en stor del av kollektivtrafiken.

Såld vård

Intäkterna för såld vård uppgår till 2 432 mnkr, vilket är 163 mnkr (7,2 procent) högre än

budgeterat. Det är främst externt såld sjukhusvård som ökat genom Sahlgrenska Universitetssjukhusets uppdrag gällande högspecialiserad vård och ett ökat behov av varaktig vård för asylsökande.

Statsbidrag

De riktade statsbidragen uppgår till 3 198 mnkr, vilket är 255 mnkr högre än budget men 600 mnkr lägre än för 2023. De största avvikelserna mot budget förklaras av ett högre utfall för statsbidrag avseende ökad tillgänglighet och ökad vårdkapacitet. Det lägre utfallet jämfört med 2023 beror främst på minskade statsbidrag för god och nära vård och statsbidrag relaterade till covid-19.

Övriga statsbidrag är i linje med budget.

Tabell 9. Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag, mnkr	2024	2023	2022
Folkbildningsrådet till folkhögskolorna	114	116	131
Statsbidrag riktade till hälso- och sjukvård	2 073	2 687	4 681
Statsbidrag utbildning, forskning och utveckling hälso-och sjukvård (ALF/TUA)	629	616	607
Statsbidrag riktade till kultursektorn	382	379	380
Totalt	3 198	3 798	5 799

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader uppgår till 86 242 mnkr, vilket är 3 808 mnkr högre än föregående år och en ökning med 4,6 procent. Ökningen förklaras av fortsatt höga pensionskostnader på grund av inflationen och nytt pensionsavtal, högre kostnader för personal och köpt vård samt högre kostnader för läkemedel och material med anledning av ökade volymer och inflation.

Personalkostnader

Personalkostnaderna, inklusive inhyrd personal, uppgår till 43 550 mnkr, vilket är 1 608 mnkr högre än budget och 2 263 mnkr högre än föregående år. Antalet nettoårsarbetare och anställda har minskat jämfört med föregående år, men är fortfarande på en hög nivå, vilket bidrar till att lönekostnaderna

överstiger budget. Kostnaderna för overtid har däremot minskat jämfört med föregående år. Även kostnaderna för inhyrd personal har fortsatt att minska under större delen av året och är 254 mnkr lägre än föregående år. Pensionskostnaderna är högre än budget, främst på grund av värdesäkring av pensionsskulden samt nytt och dyrare pensionsavtal.

Köpt vård

Den totala kostnaden för extern köpt vård uppgår till 7 305 mnkr, vilket är 874 mnkr (13,6 procent) högre än budgeterat och 386 mnkr (5,6 procent) högre jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på köp av extern sjukhusvård för att säkerställa att vårdgarantin och tillgängligheten uppfylls.

Kostnaderna för patienters fria val av vård har ökat och vårdkonsumtionen har ökat med cirka 60 procent jämfört med samma period förra året. Den största ökningen har skett inom psykiatrins öppenvård, främst gällande digitala vårdkontakter. De ökade kostnaderna för valfrihetsvården, den oplanerade vården enligt riksavtal och utomregionala vården förklaras av ökad konsumtionen och prisökningar som överstiger indexuppräknningen.

Läkemedel

Läkemedelskostnaderna uppgår till 7 056 mnkr, vilket är 107 mnkr (1,5 procent) högre än budgeterat och 264 mnkr (3,9 procent) högre än föregående år.

De ökade läkemedelskostnaderna förklaras av högre priser, till följd av takpris- och marginalhöjningar men även att fler patienter behandlas och att vården fått utökade behandlingsalternativ. Under andra halvan av året har kostnadsutvecklingen dämpats något och kostnaderna närmade sig årsbudgeten.

Trafikkostnader

Trafikkostnaderna uppgår till 9 208 mnkr, vilket understiger budget med 300 mnkr. Jämfört med föregående år har trafikkostnaderna ökat med 228 mnkr, vilket beror på att den allmänna kostnadsutvecklingen är positivare jämfört med bedömningarna i budget för de index som reglerar ersättningen i avtalen med trafikoperatörerna.

Material och varor

Kostnaden för material och varor uppgår till 4 977 mnkr, vilket är 280 mnkr högre än budget och 160 mnkr högre än föregående år. Här ingår kostnader för sjukvårdsartiklar, material, varor samt förbrukningsmaterial. Kostnaderna för de patientrelaterade sjukvårdsmaterialen ligger fortsatt högt och är 139 mnkr högre än föregående år och kostnaden material till verksamheten har ökat med 30 mnkr jämfört med föregående år. Kostnaden för förbrukningsmaterial har minskat med 8 mnkr jämfört med föregående år. Störst avvikelse har implantat, medicinska instrument, medicinteknisk utrustning, laboratorieartiklar och ortopediska hjälpmedel.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna och generella statsbidrag för 2024 uppgick till 70 074 mnkr, vilket är

1 264 mnkr högre än budget och 4 002 mnkr högre än utfallet än föregående år. Skatteintäkterna är 54,4 miljarder kronor och följer budget men är över en miljard högre än föregående år. De generella statsbidragen ökade till följd av regeringens beslut om höjt anslag till hälso- och sjukvård under hösten 2023. Därutöver beslutades under våren 2024 om ett förstärkt bidrag till samma sektor. Den del av det generella statsbidraget som avser läkemedelsförmånen uppgick till 6 334 mnkr, vilket är 80 mnkr högre än budget och 451 mnkr högre än föregående år. Totalt har VGR erhållit 1 536 mnkr i generella statsbidrag, utöver läkemedelsförmånen.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna för perioden uppgår till 2 246 mnkr och de finansiella kostnaderna till 3 277 mnkr. De finansiella intäkterna består till stor del av värdeförändringar i de finansiella placeringarna, men även av fondrabatter och utdelningar (70 mnkr) samt ränta på bankkonton (84 mnkr).

Innehaven har i år haft en värdeuppgång på 2 065 mnkr, varav 96 mnkr är realiserade. Föregående år hade placeringarna en värdeuppgång på 1 615 mnkr. De finansiella marknadernas utveckling ger stor effekt på resultatet eftersom tillgångarna redovisas till marknadsvärde. Värdeförändringar budgeteras inte, vilket förklarar avvikelsen mot budget.

Den största finansiella kostnaden är värdesäkring av pensionsskulden med 3 124 mnkr, vilket är högre än föregående år (2 481 mnkr), bland annat till följd av den högre inflationen. Värdesäkring görs för att inte inflationen ska urholka värdet på VGR:s medarbetares framtida pensionen.

I de finansiella kostnaderna ingår också räntekostnader för lån på sammanlagt 118 mnkr, en ökning från föregående år med cirka 34 mnkr.

Hälso- och sjukvård

Under 2024 har det ekonomiska läget för hälso- och sjukvården fortsatt varit pressat, särskilt för VGR:s fem sjukhusförvaltningar. Det totala resultatet för hälso- och sjukvårdens förvaltningar uppgick till -1 087 mnkr, varav sjukhusen redovisade ett sammantaget resultat på -1 180 mnkr. Året har präglats av genomförande av åtgärder för att säkerställa en långsiktig ekonomisk balans samt fortsatt

arbete med omställningen av hälso- och sjukvården. Ekonomiska lättnader i form av tillkommande statsbidrag och tillåtna underskott har avsett att möta ökade kostnader, exempelvis den historiskt höga inflationen.

Sjukhusen

I sjukhusens detaljbudgetar för 2024 framgår ekonomiska obalanser motsvarande cirka -3,3 miljarder kronor. Arbetet med åtgärder och tillkommande statsbidrag bidrog till att sjukhusen i delårsrapporten per augusti rapporterade en helårsprognos på -1 302 mnkr. Det totala resultatet landade på -1 180 mnkr för 2024. Förbättringen kan till största delen hänföras till kompensation för överproduktion inom vårdgarantiområdet. Endast Södra Älvsborgs Sjukhus (SÅS) redovisar ett resultat som överskrider senaste prognosen, vilket är kopplat till lägre produktion i samband med införandet av Millennium. Sjukhusens totala resultat är nästan i nivå med RF:s tillåtna underskott, med en avvikelse på -180 mnkr. NU-sjukvården och Skaraborgs Sjukhus (SKaS) har ett resultat som är bättre än det tillåtna underskottet. Jämfört med resultatet 2023 redovisar sjukhusen en förbättring med ca 1,6 miljarder.

Tabell 10. Resultat per sjukhusförvaltning samt avvikelse mot underskott som godkänts av regionfullmäktige, mnkr

Sjukhus	Resultat 2024	Diff. % av omsättning	RF tillåtna underskott	Avvikelse mot RF tillåtna underskott
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	-537	-2,4%	-477	-60
NU-sjukvården	-141	-2,3%	-164	22
Södra Älvsborgs sjukhus	-133	-2,9%	-124	-9
Skaraborgs sjukhus	-93	-1,7%	-143	50
Sjukhusen i väster	-277	-8,0%	-94	-183
Årets resultat	-1 180	-2,8%	-1 000	-180

Största delen av det negativa resultatet kan hänföras till personalkostnader inklusive inhyrd personal. Trots ett negativ resultat kan positiv kostnadsutveckling noteras i förhållande till 2023, exempelvis:

- Personalkostnadsutveckling rullande tolv månader uppgår till 0,4 procent jämfört med 9,0 procent 2023, främst kopplat till färre antal nettoårsarbetare samt lägre kostnader för övertid och inhyrd personal.
- Kostnadsutveckling rullande tolv månader uppgår till 2,1 procent jämfört med 8,2 procent 2023.
- Antalet nettoårsarbetare är 496 färre, vilket motsvarar 1,7 procent.
- Kostnaden för inhyrd personal har minskat med 184 mnkr eller 40 procent jämfört med föregående år.

Åtgärder för ekonomi i balans

Den ekonomiska obalansen 2024 identifierades till 3,3 miljarder kronor motsvarar 8 procent av budgetomslutningen. Under 2024 har sjukhusens sammanlagda åtgärder påverkat ekonomin positivt med 1 509 mnkr, 3,7 procent

av budgetomslutningen. Detta motsvarar ett genomförande på 82 procent av åtgärdernas planerade helårseffekt på 1 828 mnkr och 45 procent av den totalt identifierade obalansen för 2024.

Tabell 11. Uppföljning åtgärder sjukhus, mnkr

Sjukhus	Ekonomisk effekt	Obalans 2024 enligt detaljbudget	Effekt i procent
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	943	-1 660	-57%
NU-sjukvården	114	-450	-25%
Södra Älvsborgs sjukhus	74	-275	-27%
Skaraborgs sjukhus	266	-460	-58%
Sjukhusen i väster	111	-500	-22%
Summa	1 509	-3 345	-45%

Akutmottagning, Kungälv's sjukhus.

Den största ekonomiska effekten av åtgärder har skett inom personalområdet, vilket påverkats av personalomsättningen vid respektive sjukhus. För att ytterligare få ned kostnaderna fortsätter arbetet med koncerngemensamma lösningar utifrån den genomförandeplan som togs fram 2023 i det regiongemensamma arbetet för ekonomi i balans.

SKaS har uppnått högst andel effekt av åtgärder i relation till både åtgärdsplan (sju procent mer än plan) och identifierad obalans enligt sjukhusets detaljbudget (58 procent). Nästan hälften av sjukhusets uppnådda effekt

avser genomförd strukturförändring med koncentration av akutsjukvården i Skövde. Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU) har också en hög andel uppnådd effekt jämfört med sin identifierade obalans (57 procent), men även i förhållande till åtgärdsplanen (80 procent). Trots att åtgärdsplanen för SU innehöll 376 mnkr med hög risk att inte kunna genomföras, så blev avvikelserna mot plan 235 mnkr. Övriga sjukhus uppnådde avsevärt lägre andel effekter jämfört med de identifierade obalanserna, mellan 22 och 27 procent, men även lägre i förhållande till åtgärdsplanerna, 72–77 procent.

Regional utveckling, kollektivtrafik och kultur

Under 2023 uppgick verksamhetens kostnader till 82 434 mnkr och de verksamhetsanknutna intäkterna till 16 515 mnkr, vilket ger en nettokostnad exklusive jämförelsestörande poster

på 65 919 mnkr. Nettokostnaderna motsvarar 99,8 procent av de samlade intäkterna från skatter och generella statsbidrag. Nettokostnadsökningen för 2023 var 11,9 procent, vilket är en ökning av kostnadsnivån som främst kompenseras av högre skatteintäkter.

Investeringar

Regionfullmäktiges investeringsbudget för 2024 var 5 614 mnkr och till detta tillkom ett utrymme på 474 mnkr för investeringar kopplat främst till spårvägen som redovisas utanför

budgeten. Årets investeringsutgift uppgår till 5 438 mnkr, vilket är 650 mnkr lägre än det totala investeringsutrymmet.

Tabell 12. Investeringsutgifter (inkl. utanför plan), mnkr

Område	Utfall 2024	Budget 2024	Utfall 2023	Utfall/Budget
Fastighet	2 680	2 654	2 498	101%
Utrustning	2 135	2 855	2 302	75%
Investeringar i kollektivtrafikfordon	623	579	775	108%
Summa	5 438	6 088	5 575	89%

Fastighetsinvesteringar visar ett utfall som är något högre än budgeterat främst till följd av två investeringsprojekt:

- Projektet *Förberedande arbeten för Sahlgrenska Life* översteg årets budget på grund av förskjutningar från 2023 samt att delprojektet *Omläggning media* kräver mer resurser än planerat.
- Efter en genomgång av investeringen *Spårvagnsdepå Ringön* ökade årets utfall jämfört med årets budget.

I utfallet för fastigheter 2024 syns även de nya hyreskontrakt som enligt redovisningsregler ska betraktas som anläggningstillgångar, motsvarande 256 mnkr.

Utrustningsinvesteringar visar totalt sett ett lägre utfall än budgeterat. Det beror främst på längre leveranstider och utdragna upphandlingar. Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) visar ett utfall i nivå med budget.

Investeringar i fordon visar ett högre utfall i förhållande till budget främst beroende på svårigheten att prognosticera tågprojektens utbetalningsplaner.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden anger i vilken utsträckning VGR kan finansiera årets investeringar med hjälp av medel från den löpande verksamheten. Nyckeltalet mäter relationen mellan kassaflödet av årets investeringar och kassaflödet från årets avskrivningar och resultat.

Tabell 13. Självfinansiering av investeringar, mnkr

	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringar	6 179	5 374	5 015	5 575	5 438
Avskrivningar	2 574	2 822	2 921	3 029	3 341
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster	1 822	2 936	3 427	-2 415	-2 995
Självfinansiering	4 396	5 758	6 348	614	346
Självfinansieringsgrad i procent	71%	107%	127%	11%	6%

Avskrivningar av nya investeringar ökar i högre takt än vad avskrivningar av äldre tillgångar minskar. Över femårsperioden 2020–2024 har avskrivningskostnaderna årligen ökat med i

genomsnitt 7 procent. Avskrivningarnas andel av totala kostnader låg på cirka 3,9 procent 2024 vilket är betydligt högre jämfört med föregående år.

Pensionsåtagandet

Pensionsskulden, som är VGR:s största skuldpost uppgår till 59 982 mnkr (52 439 mnkr) inklusive löneskatt, vilket är en ökning med 7 543 mnkr. Den del av skulden som avser intjänande efter 1998 och senare har ökat med 7 109 mnkr främst beroende på värdesäkring och nyintjänandet av förmånpension. Ansvarsförbindelsen ligger utanför balansräkningen och omfattar pensioner intjänade före 1998

och utgör 22 424 mnkr (21 990 mnkr). Denna påverkas enbart av pensionsutbetalningar och värdesäkring. På grund av att utbetalningarna understeg värdesäkringen, har denna del av pensionsskulden ökat med 434 mnkr. Orsaken till den fortsatt höga värdesäkringen av pensionsskulden är de senaste årens höga inflationstakt, vilket inneburit väsentligt högre pensionskostnader de två senaste åren.

Finansiell kapacitet

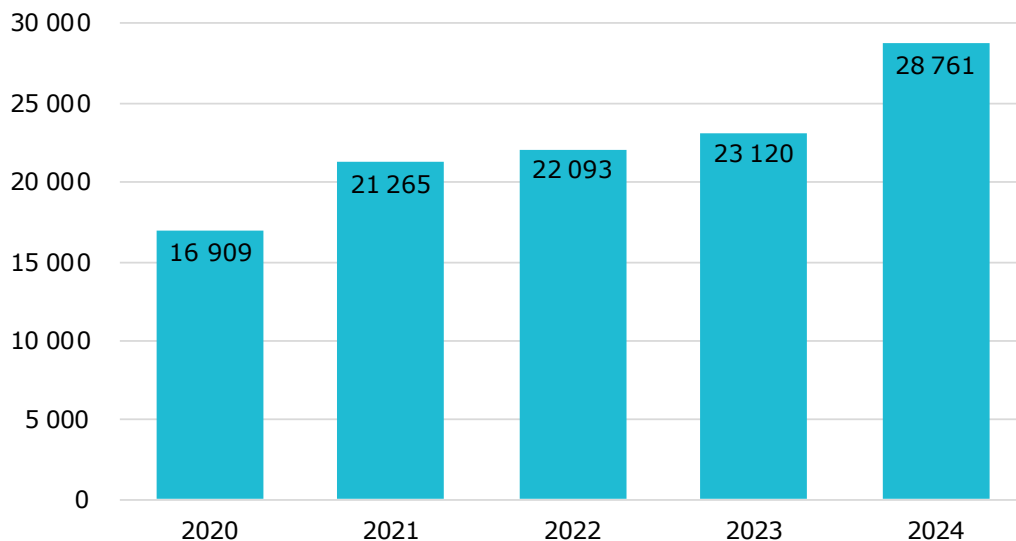
Likviditet

Likviditeten består av likvida medel på bankkonto samt finansiella placeringar och uppgår till 28 761 mnkr, vilket är ökning med 5 641 mnkr jämfört med 2023. Värdeförändringen i de finansiella placeringarna har bidragit positivt till likviditeten med 2 064 mnkr. Exkluderas värdeförändring, har likviditeten ökat med 3 577 mnkr. Denna ökning förklaras främst av högre skatteintäkter och pensionsavsättningar

men även av kostnader som inte har någon likvidpåverkan. Likviditeten är fördelad på 8 388 mnkr i aktiefonder, 17 765 mnkr i räntefonder och 2 608 mnkr på bankkonton.

Den goda likviditeten stärker VGR:s förmåga att möta långsiktiga åtaganden och ger möjligheten att förvalta en öronmärkt pensionsportföljen för att säkerställa framtida pensionsutbetalningar.

Diagram 5. Likviditetsutveckling 2020–2024, mnkr

Kapitalförvaltning

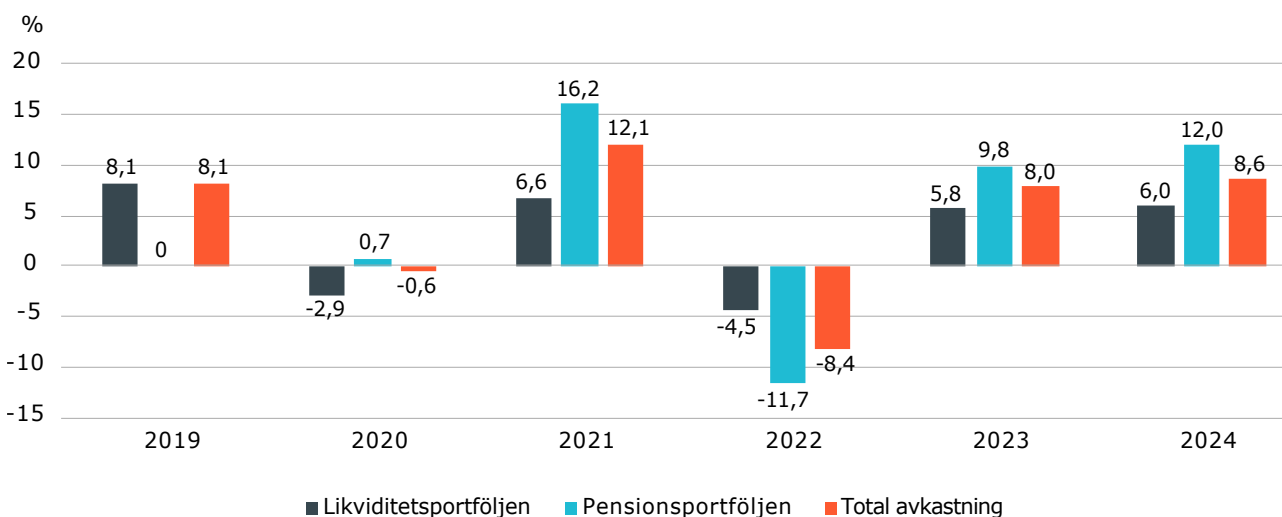
Under 2024 präglades världen fortsatt av betydande politiska och ekonomiska händelser, där stora geopolitiska konflikter fortsatte att dominera i både Mellanöstern och Ukraina. Trots dessa utmaningar har en djupare lågkonjunktur undvikits och många länder har lagt inflationskrisen bakom sig. Sverige har visat svag tillväxt främst beroende på att hushållen fortsätter att vara återhållsamma med sin konsumtion. Riksbanken sänkte styrräntan från 4 procent till 2,5 procent och gick före både ECB och FED när det gäller sänkning av styrräntor.

De globala börserna, särskilt i USA, gick starkt, och svenska försvarsbolag utvecklades positivt

medan gröna omställningsbolag påverkades negativt av höga räntor och ökad konkurrens. Den globala börsen (MSCI All Countries) steg med 29,6 procent där USA-börserna väger tungt, och den svenska börserna (Six Total Return Index) ökade med 8,6 procent.

VGR:s likviditet förvaltas i tre portföljer, likviditets-, pensions- och kassaportfölj. Principerna för kapitalförvaltningen regleras i finanspolicyn och den årliga extern granskning visar att inga överträdelser skett mot finanspolicyn. Finanspolicyns riktlinjer säkerställer att placeringarna är etiska och miljömässigt hållbara, vilket uppnås med exkluderingskriterier och nolltolerans mot vissa typer av innehav.

Diagram 6. Avkastning i VGR:s olika portföljer 2019–2024, %

Likviditetsportföljen hanteras i en kort och en lång likviditetsportfölj och här placeras likviditet som behövs de närmaste åren och utgörs av aktie- och räntefonder samt medel på bankkonto. Målet med pensionsportföljen är att bygga upp ett kapital som ska möta framtida utbetalningar för den förmånsbestämda ålderspensionen, med en placeringshorisont på 30 till 40 år och med en högre risknivå. Kassaportföljen används för att jämna ut dagliga likviditetsfluktuationer och består av likvida medel på konto.

Regionfullmäktige beslutade under 2020 att avsätta medel till en pensionsportfölj. I början av året var aktiefondsandelen 46 procent och i slutet av året 51 procent. Portföljen omfattade vid årets slut 13,1 miljarder kronor. Avkastningen för helåret var 12,0 procent vilket var något under viktat jämförelseindex som var 12,3 procent.

Tabell 14. Kapitalförvaltning, marknadsvärde (mnkr) och avkastning (%) per portfölj.

	Marknadsvärde (mnkr)	Årets avkastning (%)
Kassaportfölj	2 259	3,6%
Likviditetsportfölj (kort och lång)	13 359	6,0%
Pensionsportfölj	13 143	12,0%
Summa	28 761	8,6%

Skuldförvaltning

VGR har sedan maj 2018 en skuldportfölj, vilket startade med utgivning av en grön obligation på 1 miljard kronor. Investeringarna i spårvagnsverksamheten finansieras med extern

upplåning via Kommuninvest enligt beslut i Regionfullmäktige. Skuldportföljen uppgick vid årets slut till 4,9 miljarder kronor och samtliga lån har en fast ränta.

Tabell 15. Skuldportfölj 2023 och 2024.

	2024	2023
Utestående skuld (mnkr)	4 945	4 945
Snittränta senaste 12 månaderna (%)	2,70	1,72
Räntekostnad senaste 12 månaderna (mnkr)	118,10	83,90
Genomsnittlig räntebindning (år)	1,94	1,63
Kapitalförfall inom 1 år (mnkr)	1 380	2 695

Eget kapital

Balansräkningen visar att det egna kapitalet vid årets slut uppgår till 13 095 mnkr, vilket är en minskning påverkad av årets förlust om 931 mnkr. Enligt regelverket gäller att pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Denna har ökat med 434 mnkr på grund av att utbetalningarna understeg ränteuppräknningen

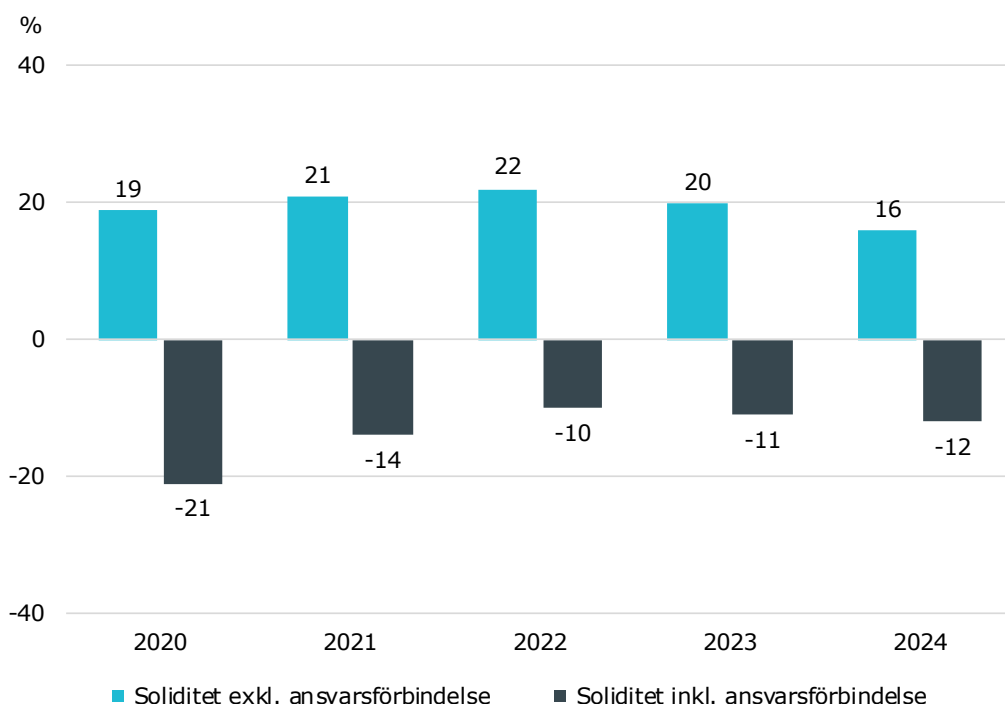
och uppgår till 22 424 mnkr. Om dessa förpliktelser redovisats som pensions-skuld inom balansräkningen hade VGR redovisat ett negativt eget kapital med 9 329 mnkr. Detta visar på behovet av att framöver bygga positiva resultat och skapa en soliditet för att möta framtida resultatvariationer.

Soliditet

Soliditeten (eget kapital i förhållande till totala tillgångar) är ett mått på VGR:s långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten har under de senaste åren förbättrats, vilket främst förklaras av positiva resultat under 2019–2022. De senaste två årens negativa resultat har dock minskat det egna kapitalet, vilket gett en lägre soliditet. Den främsta orsaken är att värdesäkringen, på grund av den höga inflationstakten, ökat

pensionskulden med 7 109 mnkr. Soliditeten beräknad inklusive pensionsåtagandet utanför balansräkningen (ansvarsförbindelsen) uppgår till -12 procent och har även den blivit lägre under de senaste två åren främst på grund av att värdesäkringen på grund av hög inflationen blev högre än utbetalningarna och ökade med 434 mnkr. Ett rimligt mått för att skapa handlingsutrymme är en positiv soliditet i närheten av 20 procent när hela pensionsåtagandet räknas med.

Diagram 7. Soliditetsutveckling 2020–2024, %

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Finansiella mål

I VGR:s riktlinje för god ekonomisk hushållning framgår att organisationen ska ha god resultatutveckling och finansiell kapacitet samt präglas av god ekonomisk riskhantering och kontroll. Ekonomiska överskott är nödvändiga för att bygga upp den finansiella kapaciteten inför kommande år och för att säkra en god resultatutveckling krävs en effektiv hantering av uppkomna risker. Här är budgetföljsamhet och ändamålsenlig ekonomistyrning viktiga komponenter. Den finansiella kapaciteten är betydelsefull för att VGR ska kunna betala medarbetarnas framtida pensioner och ett överskott

i den löpande driften krävs för att investeringsutgifter inte ska leda till en oavsiktlig skuldsättning. De finansiella målen nedan bygger på denna övergripande ekonomiska inriktning och för 2024 är samtliga finansiella mål uppnådda. Utöver detta har det skett en positiv utveckling och förbättring av soliditeten under de senaste åren, samt att koncernens negativa resultat de två senaste åren förklaras av inflationens påverkan på pensionskostnaderna, vilket är att anse som en enskild händelse som inte påverkar bedömningen att VGR har en god ekonomisk hushållning.

Tabell 16. Finansiella mål för god ekonomisk hushållning i VGR.

Finansiella mål	Kommentar	Uppnått	Delvis uppnått	Inte uppnått
Kassalikviditeten ska överstiga 100 procent.	Kassalikviditeten uppgår till 219,4 procent.	●		
Förvaltad pensionskapital ska på sikt täcka det totala pensionsåtagandet.	Det finansiella målet för pensionsåtagandet är uppnått för 2024 då avkastningen i portföljen överstiger målavkastningen och portföljens marknadsvärde överstiger värdet för måluppfyllnad 2024.	●		
Avskrivningskostnaderna som årlig andel av intäkter från skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska inte överstiga 6 procent under en rullande tioårsperiod.	Andelen är 5,9 procent under en rullande tioårsperiod, vilket innebär att målet är uppnått.	●		
Budgetavvikelsen ska understiga en procent.	Budgetavvikelsen är negativ med -0,7 procent. Avvikelsen förklaras av högre verksamhetskostnader som mildras av högre statsbidrag och skatteintäkter.	●		

Balanskravsresultat

Resultatet enligt balanskravet är negativt och uppgår till -2 936 mnkr, efter att 83 mnkr

använts av resultatutjämningsreserven om 165 mnkr.

Tabell 17. Balanskravsutredning, mnkr

	2024
Resultat	-1 270
Reducering samtliga realisationsvinster	-
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-1 969
Justering för återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	220
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-3 019
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	83
Balanskravsresultat	-2 936
Pensionskostnadshöjande i resultatet	-2 407
Underskott att återställa	529

Inflationen de två senaste åren har medfört fortsatt stora kostnader för att värdesäkra VGR:s pensionsskuld. Detta har inneburit en kostnadsökning på 2 407 mnkr jämfört med 2023. Denna kostnadsökning har inte kunnat hanteras genom effektiviseringar och besparingar i verksamheten.

VGR har under de senaste åren byggt upp det egna kapitalet genom att de senaste årens överskott gett VGR en förstärkt finansiell kapacitet och möjlighet att stå emot tillfälliga ekonomiska påfrestningar utan att den långsiktiga betalningsförmågan urholkats. Sedan 2016 har soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen förbättrats med 34 procentenheter. Nettolikviditeten utvecklas positivt och bruttokostnadsutvecklingen har sjunkit till 2,7 procent. Soliditeten har minskat något de två senaste åren främst med anledning av negativa resultat, vilka

orsakats av den höga inflationens påverkan på värdesäkringen av pensionerna. Dessa underskott förklaras som synnerliga skäl. Även om en tillfällig underbalansering var motiverad för 2024 är det av betydelse att VGR nu återgår till den ordinarie ekonomiska förvaltningen med målsättning om positiva resultat och en fortsatt förbättrad soliditet.

Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning för ett räkenskapsår är negativt ska det regleras under de närmaste följande tre åren. Beslutet om att åberopa synnerliga skäl är i enlighet med kommunallagen 11 kap 13 § och medför att underskottet på 2 407 mnkr inte återställs.

Fullmäktige beslutar att resterande negativa balanskravsresultatet om 529 mnkr skall återställas under kommande tre år.

Händelser av väsentlig betydelse

Rättstvister

VGR har ett antal tvister där den största gäller krav på byggbolaget NCC med anledning av bygget av Nya barnsjukhuset. Tvisten gäller 30 mnkr och hanteras i Göteborgs tingsrätt.

Distriktsläkarna i Västra Götaland AB har ställt återbetalningskrav på VGR gällande utställda sanktioner enligt Krav- och kvalitetsboken om 2,1 mnkr

Apotekstjänst har i tingsrätten ställt krav på skadestånd från VGR, med anledning av att man i samband med upphandling inte blivit tilldelad avtalet gällande dosdispensering

VGR har lämnat in en stämningsansökan om 5 mnkr till tingsrätten mot Tjörns kommun gällande utebliven ersättning för en utskrivningsklar patient.

Tvist gällande om preskriptionstid för rätten att fakturera gått ut för Colligo Vårdkompetens AB gällande 812 tkr. Tvisten kommer att dömas utifrån presenterade handlingar och kommer meddelas under 2025.

I samband med fastighetsregleringen vid byggande av bussdepå i Västra Frölunda

uppkom en tvist om ersättning för en intilliggande fastighet. Dom om krav på 12 mnkr kommer under 2025.

Ingångna avtal av väsentlig betydelse

En överenskommelse om ny järnväg mellan Göteborg-Borås har slutits mellan VGR, staten och berörda kommuner. VGR:s åtagande uppgår enligt överenskommelsen till 2,5 miljard kronor. Stödet till järnvägen kommer att utbetalas från VGR till Trafikverket enligt avrop i förhållande till färdigställande.

Gemensam vårdinformationsmiljö i Västra Götaland

En tillgänglig och sammanhållen hälso- och sjukvård av hög kvalitet och med stor delaktighet för invånarna är målet för satsningen på en gemensam vårdinformationsmiljö i Västra Götaland. Efter omfattande förberedelser startades breddinförandet i Västra Götalands södra område 12 november. Den 15 november 2024 fick breddinförandet av Millennium pausas. Efter stoppet har en extern part fått uppdraget att klargöra varför det blev så stora problem vid införandet. Insamlingen av material kommer att ske både genom granskning av dokument och intervjuer med

nyckelpersoner. Detta kommer att ligga till grund för beslut om den fortsatta processen gällande vårdinformationssystemet Millenium.

Sahlgrenska Life

Sahlgrenska Life är ett projekt som utvecklar samarbetet mellan vård, akademi och näringsliv för innovation och forskning. En del av projektet innebär också byggnationer som en del för att utveckla samarbetet. Ursprungligen planerades för att hyra lokalerna, men efter att förhandlingar med Vitartes-bolaget Intea Änggården AB avslutades, beslutade regionfullmäktige 2023 att förvärva bolaget och fastigheten för byggnation av hus 2–3. I juni 2024 slutfördes förvärvet, och VGR äger nu fastigheten och rättigheterna i utvecklingsprojektet via Sahlgrenska Life Änggården AB. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att ta projektet vidare genom att upphandla en extern hyresvärd. Upphandlingen omfattar överlåtelse av bolaget och fastigheten till vinnande anbudsgivare.

Finansiell rapportering

Resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys

Resultaträkning, mnkr

	Not	Koncernen		Regionen	
		2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	16 269	16 515	11 181	11 637
Verksamhetens kostnader	2,3	-82 901	-79 405	-78 552	-75 061
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-3 341	-3 029	-2 961	-2 669
Verksamhetens nettokostnader		-69 973	-65 919	-70 332	-66 093
Skatteintäkter	5	54 388	53 241	54 388	53 241
Generella statsbidrag och utjämning	6	15 686	12 831	15 686	12 831
Verksamhetens resultat		101	153	-258	-22
Finansiella intäkter	7	2 246	1 741	2 245	1 741
Finansiella kostnader	8	-3 277	-2 812	-3 257	-2 808
Årets resultat	9	-931	-918	-1 270	-1 089

Balansräkning, mnkr

	Not	Koncernen		Regionen	
		2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	1 315	1 156	1 222	1 051
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	11	27 381	25 388	26 442	25 385
Maskiner och inventarier	12	11 894	11 264	8 105	7 531
Finansiell leasing maskiner och inventarier	13	572	602	116	100
Finansiella anläggningstillgångar	14	1 142	1 101	3 700	3 653
Summa anläggningstillgångar		42 304	39 512	39 584	37 720

	Not	Koncernen		Regionen	
		2024	2023	2024	2023
Bidrag till infrastruktur	15	2 665	265	2 665	265
Omsättningstillgångar					
Förråd		616	549	613	547
Kortfristiga fordringar	16	6 157	7 655	6 075	7 194
Kortfristiga placeringar	17	26 165	21 949	26 165	21 949
Kassa och bank		2 596	1 171	2 593	1 171
Summa omsättningstillgångar		35 534	31 324	35 446	30 861
Summa tillgångar		80 503	71 101	77 695	68 845
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	18				
Årets resultat		-931	-918	-1 270	-1 089
Resultatutjämningsreserv		165	165	165	165
Övrigt eget kapital		13 861	14 788	13 240	14 335
Summa eget kapital		13 095	14 034	12 135	13 411
Avsättningar					
Avsättning pensioner	19	37 558	30 449	37 558	30 449
Övriga avsättningar	20	7 398	4 954	7 084	4 746
Summa avsättningar		44 956	35 403	44 642	35 195
Skulder					
Långfristiga skulder	21	6 539	6 072	5 247	5 168
Kortfristiga skulder	22	15 913	15 591	15 671	15 071
Summa skulder		22 452	21 663	20 918	20 240
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		80 503	71 101	77 695	68 845
Ställda panter		Inga	Inga	Inga	Inga
Ansvarsförbindelse pensioner	23	22 424	21 990	22 424	21 990
Övriga ansvarsförbindelser och borgensförbindelser	24	7 375	7 108	7 362	7 095

Kassaflödesanalys, mnkr

	Not	Koncernen		Regionen	
		2024	2023	2024	2023
LÖPANDE VERKSAMHET					
Årets resultat		-931	-918	-1 270	-1 089
Investeringsbidrag aktiverade		-62	-62	-31	-31
Avskrivningar/nedskrivningar	4	3 341	3 029	2 961	2 669
Utrangeringar		75	26	75	26
Orealiserade kursförändringar		-1 969	-1 530	-1 969	-1 530
Upplösning bidrag infrastruktur		198	45	198	45
Avsättningar	25	6 955	5 703	6 849	5 652
Reavinst/-förluster sålda anläggningstillgångar	26	-5	-48	-6	-50
Reavinst/-förluster sålda finansiella tillgångar		-95	-80	-95	-80
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital		7 506	6 164	6 712	5 612
FÖRÄNDRING RÖRELSEKAPITAL					
Ökning(-)/minskning(+) förråd		-67	25	-66	26
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar		1 498	-350	1 119	-131
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder		322	401	600	439
Justering för uppbokning av kortfristig skuld för leasingavtal byggnader		-44	-	-15	-
Övriga rörelsekapitalpåverkande poster		-7	-9	1	-9
Kassaflöde från löpande verksamhet		9 208	6 232	8 350	5 937
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i immateriella och materiella anläggningstillgångar	27	-5 439	-5 575	-4 819	-5 294
Mark och pågående nyanläggning i nyförvärvat bolag	27	-460	-	-	-
Justering för uppbokning av leasingavtal byggnader	27	256	-	-	-
Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	28	47	80	47	78
Investering i finansiella tillgångar	29	-6 706	-3 860	-6 711	-3 873
Försäljning av finansiella tillgångar	30	4 509	3 888	4 509	3 888
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-7 792	-5 467	-6 975	-5 201

	Not	Koncernen		Regionen	
		2024	2023	2024	2023
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Ökning(-) långfristiga fordringar	31	-12	-16	-12	-16
Minskning (+) långfristiga fordringar	32	4	4	4	4
Ökning(+) långfristiga skulder	33	574	45	110	44
Justering för uppbokning av långfristig skuld för leasingavtal byggnader	33	-511	-	-55	-
Minskning (-) långfristiga skulder	34	-107	-1 392	-31	-1 331
Justering för årets aktiverade investeringsbidrag		62	62	31	31
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		9	-1 297	47	-1 268
Årets kassaflöde		1 425	-532	1 423	-532
Ingående likvida medel		1 171	1 703	1 171	1 703
Utgående likvida medel		2 596	1 171	2 593	1 171

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt kommunallagen (2017:725), lagen om kommunal bokföring och redovisning, (LKBR 2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Dessa rekommendationer gäller den juridiska personen Västra Götalandsregionen och regionens sammanställda räkenskaper.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna ska ge en sammanfattande och rättvisande bild av Västra Götalandsregionens totala ekonomiska ställning och resultat oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform enligt bestämmelserna i lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Koncernens avgränsning

De sammanställda räkenskaperna följer RKR R16 och omfattar de juridiska personer där Västra Götalandsregionen har ett betydande inflytande (minst 20 procent av rösterna) och där omsättning och/eller tillgångar är av betydelse i förhållande till Västra Götalandsregionens resultat- eller balansräkning, eller tillför

ytterligare väsentlig information. Företag, stiftelser och kommunalförbund där Västra Götalandsregionen har ett betydande inflytande men som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna har en omsättning och/eller balansomslutning som är mindre än 2 procent av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag.

I noterna finns en sammanställning över de ekonomiska förhållandena mellan Västra Götalandsregionen och koncernbolagen inklusive koncerninterna mellanhavanden.

Stiftelser, samordningsförbund och kommunalförbund ingår inte i den sammanställda redovisningen. Dock lämnas en kortfattad ekonomisk sammanställning för dessa sist i noterna.

Konsolideringsprinciper

Koncernbokslutet har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsoliderings-metod, vilket innebär att ägd andel av koncernföretagens räkenskapsposter medtas i de sammanställda räkenskaperna.

Västra Götalandsregionens bokförda värden på aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Tillgångar och skulder, samt intäkter och kostnader för dotterbolagen har upptagits i de sammanställda räkenskaperna till den del som motsvarar ägd andel. Därefter har interna mellanhavanden tagits bort.

Västra Götalandsregionens redovisningsprinciper är vägledande vid upprättande av de sammanställda räkenskaperna.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster definieras som en sällan förekommande post som inte är extraordinära och som uppgår till minst 80 miljoner kronor, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Posterna särredovisas i not till resultaträkningen och kassaflödesanalysen.

Periodisering

Periodisering har skett för att ge en rättvisande bild av resultat och finansiell ställning för den aktuella perioden. Det innebär att utgifter kostnadsförts det år då förbrukning skett och inkomster intäktsförts det år som intäkten genererats.

Skatteintäkter

Skatteintäkter redovisas enligt rekommendation R2 från Rådet för kommunal redovisning RKR. Skatteintäkter periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänas. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på den prognos Sveriges kommuner och regioner publicerar i december under räkenskapsåret och används vid beräkning och periodisering av årets skatteintäkt.

Avskrivningar

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar för den beräknade nyttjandeperioden görs med en linjär avskrivning baserad på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Avskrivningen påbörjas när tillgången är färdig att tas i bruk.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar 3–10 år
Byggnader 3–40 år
Markanläggning 20 år
Maskiner och inventarier 3–20 år

På tillgångar som mark, konst eller pågående investeringar görs inga avskrivningar.

Uppdragsbaserad konst i byggnader aktiveras och skrivs av med samma avskrivningstid som byggnaden.

Investering i annans fastighet skrivs av motsvarande kontraktets hyrestid.

För immateriella tillgångar görs en prövning av nyttjandeperioden för samtliga redovisade objekt i samband med delårs- och årsbokslut. När nyttjandeperioden bedömts till längre än fem år beror det på att den följer avtalsperioden samt att den beräknade livslängden är mer fem år.

Komponentavskrivning

För tillgångar där betydande komponenter har identifierats och där skillnader i förbrukningen av dessa förväntas vara väsentlig, tillämpas sedan 2015 komponentavskrivning. Det gäller för nedanstående kategorier av anläggningstillgångar.

Anläggningstillgång Avskrivningsintervall

Byggnader

- Stomme 40 år
- Övriga komponenter 20 år
 - Elanläggning
 - Kylanläggning
 - Röranläggning
 - Transportanläggning
 - Ventilationsanläggning
- Styr- och reglerteknik 15 år
- Teleanläggning 10 år

Fordon

- Stomme, skrov 25–30 år
- Boogier 30 år
- Dörrsystem 30 år
- Styrsystem 30 år
- Inredning 10–12,5 år
- Förslitningsdelar och återkommande revisioner 5–8 år

Västra Götalandsregionen har bedömt att komponenter ska delas upp för de materiella anläggningstillgångar som klassificeras som byggnader och där rak avskrivning på 30 år har tillämpats. Åtta komponenter har identifierats och avskrivningstiden varierar

mellan 15 och 40 år. Beloppsgräns för respektive komponent är två miljoner kronor. För nya byggnadsinvesteringar tillämpas komponentavskrivning från och med 2015.

Komponentavskrivning tillämpas även för tåg och spårvagnar som redovisas inom ramen för det helägda bolaget Västtrafik respektive Fordonsförvaltningen.

Komponentavskrivning för övriga maskiner och inventarier ska göras om anläggningstillgången innehåller enskild del där värdet överstiger 1 miljon kronor.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar och ackumulerade avskrivningar. För att klassas som anläggningstillgång ska anläggningen ha ett värde över ett basbelopp och en nyttjandetid på minst tre år. Denna gräns gäller också för finansiella leasingavtal. När det gäller materiella anläggningstillgångar, följs RKR 4 förutom avsnitt aktiverade lönekostnader. Fastighetsförvaltningen inkluderar förutom löneutgift för nedlagd arbetstid, även overheadkostnader för projektverksamheten vid aktivering av personalkostnader. Projektverksamheten ska enligt VGR:s modell finansieras helt utifrån fastighetsenhetens investeringsuppdrag.

Immateriella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar och ackumulerade avskrivningar. För att klassificeras som immateriella anläggningstillgångar är beloppsgränsen 500 tkr. Bedömning görs löpande om behov föreligger av omprövning av nyttjandeperiod eller nedskrivning.

Lånekostnader

Västra Götalandsregionen redovisar lånekostnader i enlighet med RKR R4. Detta innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärden för anläggningstillgångar.

Lager och förråd

Lager och förråd har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Från räkenskapsåret 2019 gäller för redovisning av finansiella tillgångar och skulder RKR:s rekommendation R7.

De finansiella tillgångar som innehåses för att generera värdestegring ska klassificeras som omsättningstillgångar och efter första redovisningstillfället redovisas till verkligt värde.

Emissions- och transaktionskostnader i samband med utgivandet av grön obligation har inte bedömts vara av väsentlig betydelse och har därför inte periodiserats.

Pensioner

Pensioner redovisas enligt den kommunala bokförings- och redovisningslagen LKBR, 5 kap. 4 § och 6 kap. 4§, vilket innebär att pension som intjänats före 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning utan redovisas som ansvarsförbindelse. Pensioner som är intjänade under året, samt utbetalda pensioner som är intjänade till och med 1998, redovisas över resultaträkningen (blandmodellen). KPA:s beräkning ligger till grund för beräkning av pensionsavsättningen och ansvarsförbindelsen. Avsättningen och ansvarsförbindelsen värdesäkras genom basbeloppsuppräknings och försäkringsteknisk ränta enligt riktlinjer som antagits av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Riktlinjer för beräkning av pensionskulda (RIPS 19).

Västra Götalandsregionens bolag redovisar pensionsförmåner som löpande kostnad genom premiebetalningar till försäkringsbolag.

Övriga avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen i enlighet med RKR R9 som innebär att det måste finnas en legal förpliktelse till följd av inträffade händelser, att det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt att en tillförlitlig beräkning kan göras.

Regionfullmäktige beslutade 2014 att med stöd av 2 kap 1§ lagen om vissa kommunala befogenheter lämna bidrag till Trafikverket avseende medfinansiering för utbyggnad av E20. Bidraget löses upp under en period av 15 år med start i december 2014.

Leasing

Finansiell leasing (av anläggningstillgångar) ska enligt RKR:s rekommendation R5 redovisas som anläggningstillgång och skulden till leasinggivaren redovisas i balansräkningen. Övrig leasing har klassificerats som operationell och i detta ingår lokalhyror. Av noten Leasing framgår vilket åtagande som leasingen innebär kommande år.

Skuld till personal

Västra Götalandsregionens skuld till personal, det vill säga semesterlön, övertid, jour och beredskap samt därpå upplupna sociala avgifter har redovisats som kortfristig skuld i löneläget per aktuellt bokslutsdatum.

Ansvarsförbindelser

Uppgifter om borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser redovisas i enlighet med rekommendationen RKR R9.

Särredovisning

Särredovisning för tandvårdsverksamheten har upprättats enligt den modell som Sveriges kommuner och regioner (SKR) gemensamt tagit fram. Särredovisningen finns publicerad på www.vgregion.se/arsredovisning.

Noter

Not 1. Verksamhetens intäkter, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Patientavgifter	1 628	1 499	1 628	1 499
Såld hälso- och sjukvård, tandvård	2 432	2 442	2 432	2 442
Biljettintäkter	3 996	3 753	7	0
Såld verksamhet kultur, regional utveckling	201	196	181	171
Försäljning varor och tjänster	1 298	1 329	1 389	1 380
Hysesintäkter	310	247	294	247
Riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	3 198	3 799	3 198	3 798
Investeringsbidrag	62	62	31	31
Övriga bidrag	1 249	1 303	1 186	1 245
Övriga intäkter	1 894	1 886	834	822
Totalt	16 269	16 515	11 181	11 637

Not 2. Verksamhetens kostnader, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader	43 010	40 494	41 913	39 456
Inhyrd personal, arvoderad personal	540	793	466	717
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	7 305	6 919	7 305	6 919
Direkta trafik kostnader	9 208	8 980	-	-
Köpt verksamhet kultur, regional utveckling	299	290	209	195
Verksamhetsanknutna tjänster	1 673	1 756	1 469	1 545
Läkemedel	7 056	6 793	7 056	6 793
Material och varor	4 977	4 816	4 872	4 713
Bidrag till infrastruktur ¹⁾	198	45	198	45
Övriga lämnade bidrag	1 928	1 842	9 019	8 647
Lokal- och energikostnader	2 628	2 605	2 453	2 425
Övriga tjänster	1 760	1 732	1 531	1 517
Övriga kostnader	2 319	2 340	2 061	2 090
Totalt	82 901	79 405	78 552	75 061

¹⁾ Indexuppräknings för infrastruktursatsningar 0 mnkr (fg år 132 mnkr) redovisas som finansiell kostnad.

Not 3. Personalkostnader, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader, löner, övriga ersättningar och sociala kostnader				
Löner	25 747	25 137	25 014	24 452
Övriga kostnadsersättningar	105	88	86	68
Övriga personalkostnader	419	461	402	441
Totalt	26 271	25 686	25 502	24 961
Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	7 927	7 771	7 699	7 553
Pensionskostnader inkl. särskild löneskatt ¹⁾	8 924	7 160	8 824	7 067
Sociala kostnader	16 851	14 932	16 523	14 619
Aktiverade lönekostnader	-112	-124	-112	-124
Totala personalkostnader	43 010	40 494	41 913	39 456

¹⁾ Tillkommer räntekostnad för 2024 med 3 124 mnkr, redovisas som finansiell kostnad. 2023 var motsvarande belopp 2 481 mnkr.

Not 4. Avskrivningar och nedskrivningar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar				
Immateriella anläggningstillgångar	32	35	0	0
Byggnader och markanläggningar	1 382	1 248	1 382	1 247
Maskiner och inventarier	1 804	1 645	1 523	1 375
Avskrivning på leasingavtal byggnader	28	0	13	0
Finansiell leasing maskiner och inventarier	94	101	43	46
Nedskrivningar				
Nedskrivning av anläggningstillgångar	0	0	0	0
Återföring nedskrivning anläggningstillgångar	0	0	0	0
Totalt	3 341	3 029	2 961	2 669

Not 5. Skatteintäkter, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Preliminärt utbetald regionskatt m.m för året	54 438	52 156	54 438	52 156
Delavräkning regionskatt för året	198	806	198	806
Slutavräkning regionskatt föregående år	-248	278	-248	278
Totalt	54 388	53 241	54 388	53 241

Not 6. Generella statsbidrag och utjämning, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjämning	7 368	7 055	7 368	7 055
Kostnadsutjämning	-841	-858	-841	-858
Regleringsavgift/-bidrag	1 290	750	1 290	750
Statsbidrag läkemedel	6 334	5 883	6 334	5 883
Generella bidrag från staten	1 536	0	1 536	0
Totalt	15 686	12 831	15 686	12 831

Not 7. Finansiella intäkter, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Ränteintäkter	91	62	90	61
Vinst vid försäljning av finansiella placeringar	96	80	96	80
Orealiserade vinster	1 969	1 535	1 969	1 535
Övriga finansiella intäkter	90	64	90	64
Totalt	2 246	1 741	2 245	1 741

Not 8. Finansiella kostnader, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Räntekostnader	122	85	122	85
Värdesäkring av pensionsavsättning enligt RIPS 21	3 124	2 481	3 124	2 481
Förlust vid försäljning av finansiella placeringar	1	0	1	0
Orealiserade förluster	0	4	0	4
Övriga finansiella kostnader	30	242	9	238
Totalt	3 277	2 812	3 257	2 808

Not 9. Jämförelsestörande poster i årets resultat, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Jämförelsestörande poster i Finansiella intäkter:				
Realiserade vinster på finansiella placeringar	96	80	96	80
Orealiserade vinster på finansiella placeringar	1 969	1 535	1 969	1 535
Summa jämförelsestörande i Finansiella intäkter	2 065	1 615	2 065	1 615
Jämförelsestörande poster i Finansiella kostnader:				
Realiserade förluster på finansiella placeringar	-	-	-	-
Orealiserade förluster på finansiella placeringar	-1	-4	-1	-4
Indexering bidrag till statliga infrastruktursatsningar	-	-114	-	-114
Summa jämförelsestörande i Finansiella kostnader	-1	-118	-1	-118
Totalt jämförelsestörande poster i årets resultat	2 064	1 497	2 064	1 497

Not 10. Immateriella anläggningstillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	338	283	35	35
Nyanskaffningar	25	14	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-37	-2	0	0
Omklassificeringar	0	43	0	0
Korrigeringar/justeringar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	327	338	35	35
Pågående investeringsvärde vid årets början	1 070	909	1 050	879
Nyanskaffningar	168	189	171	172
Utrangeringar	0	0	0	0
Omklassificeringar	-1	-28	0	0
Korrigeringar/justeringar	-1	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 236	1 070	1 221	1 050
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	252	217	35	35
Årets avskrivningar	32	35	0	0
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-36	-1	0	0
Omklassificeringar	0	0	0	0
Korrigeringar/justeringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	248	252	35	35
Utgående bokfört värde	1 315	1 156	1 222	1 051
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	10,2	9,6	-	-

Not 11. Byggnader och mark, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	39 548	35 593	39 532	35 577
Nyanskaffningar	1 180	988	924	988
Försäljningar/utrangeringar	-53	-2	-53	-2
Omklassificeringar	1 760	2 969	1 760	2 969
Korrigeringar/justeringar	621	0	127	0
Utgående anskaffningsvärde	43 056	39 548	42 290	39 532
Pågående investeringsvärde vid årets början	3 289	4 751	3 289	4 751
Nyanskaffningar	1 501	1 509	1 501	1 509
Utrangeringar	-28	-1	-28	-1
Omklassificeringar	-1 760	-2 969	-1 760	-2 969
Korrigeringar/justeringar	205	-1	-1	-1
Utgående anskaffningsvärde	3 206	3 289	3 000	3 289
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	17 450	16 202	17 436	16 189
Årets avskrivningar	1 411	1 248	1 394	1 247
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-33	-1	-33	-1
Omklassificeringar	0	0	0	0
Korrigeringar/justeringar	54	0	51	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	18 882	17 450	18 848	17 436
Utgående bokfört värde	27 381	25 388	26 442	25 385
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	30,5	31,7	30,3	31,7

Not 12. Maskiner och inventarier, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	25 543	23 887	18 909	17 317
Nyanskaffningar	1 744	1 775	1 502	1 695
Försäljningar/utrangeringar	-1 871	-779	-1 418	-732
Omklassificeringar	394	644	394	614
Korrigeringar/justeringar	-37	15	-37	15
Utgående anskaffningsvärde	25 772	25 543	19 349	18 909
Pågående investeringsvärde vid årets början	2 323	1 967	998	745
Nyanskaffningar	757	1 016	663	868
Utrangeringar	0	0	0	0
Omklassificeringar	-394	-659	-394	-614
Korrigeringar/justeringar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	2 687	2 323	1 268	998
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	16 602	15 667	12 377	11 666
Årets avskrivningar	1 804	1 645	1 523	1 375
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-1 843	-751	-1 391	-706
Omklassificeringar	0	0	0	0
Korrigeringar/justeringar	3	42	3	42
Utgående ackumulerade avskrivningar	16 565	16 602	12 512	12 377
Utgående bokfört värde	11 894	11 264	8 105	7 531
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	14,3	15,5	12,7	13,8

Not 13. Finansiell leasing maskiner och inventarier, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	950	936	252	258
Nyanskaffningar	64	83	59	62
Försäljningar/utrangeringar	-77	-69	-72	-69
Omklassificeringar	0	0	0	0
Korrigeringar/justeringar	-2	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	935	950	238	252
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	347	315	152	174
Årets avskrivning och nedskrivning	94	97	43	46
Försäljningar/utrangeringar	-77	-69	-72	-69
Korrigering ack avskrivningar	-2	4	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	363	347	122	152
Utgående restvärde	572	602	116	100
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	9,9	9,8	5,6	5,5

Not 14. Finansiella anläggningstillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Aktier i hel- och delägda bolag som konsolideras	0	0	2 594	2 589
Övriga aktier och andelar	495	462	459	425
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, garantikapital	201	201	201	201
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, kapitaltillskott	34	34	34	34
Långfristigt lån till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg	104	108	104	108
Långfristiga fordringar, övriga	2	2	2	2
Kundfordringar Folktandvårdens frisktandvårdsavtal	307	295	307	295
Totalt	1 142	1 101	3 700	3 653

Specifikation av regionens innehav av aktier i hel- och delägda bolag	Antal aktier	Andel %	Bokfört värde, Tkr
GöteborgsOperan AB	13 000	100	13 000
GöteborgsOperan AB, aktieägartillskott			36 200
Göteborgs Symfoniker AB	7 000	100	11 000
Göteborgs Symfoniker AB, aktieägartillskott			11 500
Film i Väst AB	250	100	250
Film i Väst AB, aktieägartillskott			11 000
Turistrådet Västsverige AB	1 000	100	1 000
Turistrådet Västsverige AB, aktieägartillskott			700
Sahlgrenska Life Änggården AB	50 000	100	5 633
Regionteater Väst AB	4 095	91	4 095
Västtrafik AB	200 000	100	200 000
Västtrafik AB, aktieägartillskott			2 300 000
Summa konsoliderade företag			2 594 378

Specifikation av övriga aktier och andelar	Antal aktier	Andel %	Bokfört värde, Tkr
Göteborgs Spårvägar AB	225	15	36 347
Almi Företagspartner Väst AB	13 931	37	1 894
Netwest Sweden AB	34 041	34	34
Netwest Sweden AB, aktieägartillskott			4 000
Transitio AB	10 000	5	1 000
Inera AB	5	0	5
Sahlgrenska Science Park AB	250	25	794
LFF Service AB	1		1
Kommuninvest ekonomisk förening		4	444 551
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg		17	1 632
Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst		57	1 582
Insats- och emissionskapital i ekonomiska föreningar inom naturbruksområdet			3 284
Summa övriga aktier och andelar			495 124

Not 15. Bidrag till infrastruktur, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Bidrag till E20 ¹⁾	220	265	220	265
Bidrag till tågbanan Göteborg-Borås ²⁾	2 445	0	2 445	0
Totalt	2 665	265	2 665	265

¹⁾ Bidrag på 671 mnkr + index har beslutats och avtalats under 2014. Upplösning sker på 15 år.

²⁾ Bidrag på 2500 mnkr + index har beslutats och avtalats under 2024. Upplösning sker på 17 år.

Not 16. Kortfristiga fordringar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar	1 818	1 722	1 547	1 376
Övriga kortfristiga fordringar	895	1 011	1 277	964
Upplupna skatteintäkter	757	2 264	757	2 264
Upplupna generella statsbidrag	1 055	1 016	1 055	1 016
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 632	1 643	1 439	1 575
Totalt	6 157	7 655	6 075	7 194

Not 17. Kortfristiga placeringar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Räntefonder	17 765	15 510	17 765	15 510
Aktiefonder	8 388	6 416	8 388	6 416
Depåkonto för kapitalförvaltningen	12	20	12	20
Övriga kortfristiga placeringar	0	3	0	3
Totalt	26 165	21 949	26 165	21 949

Not 18. Eget kapital, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Vid årets ingång	14 034	14 952	13 411	14 499
Korrigerig avseende aktier i Sahlgrenska Science Park som kostnadsförts 2016	-	1	-	1
Hysesavtal upptagna som finansiell leasing, tidigare års resultat effekt	-7	-	-6	-
Årets resultat	-931	-918	-1 270	-1 089
Vid årets utgång	13 095	14 034	12 135	13 411
varav reservation för pensionsreserv av 2005 års resultat	201	201	201	201
varav reservation för kostnader för Framtidens vårdinformationsmiljö av 2016 års resultat	1 400	1 400	1 400	1 400
varav resultatutjämningsreserv	165	165	165	165

Not 19. Pensionsavsättningar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Förmånsbestämd ålderspension¹⁾				
Ingående värde	30 409	25 285	30 409	25 285
Nyintjänad pension	4 797	3 299	4 797	3 299
Årets utbetalningar	-801	-674	-801	-674
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3 120	2 477	3 120	2 477
Övriga post	-9	22	-9	22
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	37 516	30 409	37 516	30 409
Särskild avtalspension, visstidspension²⁾				
Ingående värde	40	35	40	35
Nyintjänad pension	1	-7	1	-7
Årets utbetalningar	-6	0	-6	0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4	4	4	4
Övriga post	3	8	3	8
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	42	40	42	40

¹⁾ Förmånsbestämd ålderspension innefattar även pension till efterlevande och pensionsbehållning 1998-1999.

Beslut har fattats om införande av OPF-KL under 2015 (omställningsstöd och pension för förtroendevalda). Beloppet har inte kunnat särskiljas.

Aktualiseringsgrad: 2024 99,0 procent, 2023 99,0 procent.

²⁾ Särskild avtalspension inkluderar särskild ålderspension/garantipension enligt tidigare avtal och finns enbart för tjänstemän och omfattar ingen för år 2024 och 8 st för år 2023.

Visstidspensioner utgår enligt avtal/bestämmelser för tjänstemän (ingen person år 2024 och ingen person år 2023) samt förtroendevalda (10 personer år 2024 och 10 personer år 2023). Grund för beräkning är tidsfaktor, årsmedelpoäng och basbelopp.

Pensionen samordnas med förvärvsinkomst.

För förtroendevald gäller: Ska fullgöra uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, minst 40 %. Visstidspension utges till förtroendevald, som efter fyllda 50 år men före fyllda 65 år, från uppdrag den innehaft i minst 48 månader eller i övrigt uppfyller villkoren (enligt avtal PBF och äldre avtal).

Not 20. Övriga avsättningar, mnkr

Regionen	Ingående värde 2024	Årets avsättning	Återföring ej utnyttjat	Ianspråktaget under året	Utgående värde 2024
Miljö- och regionutveckling, projekt	509	227	-13	-215	508
Kultur, projekt	20	25	-	-28	18
Kollektivtrafik, projekt	233	117	-19	-41	290
E20	535	-	-	-143	392
Sverigeförhandlingen – kollektivtrafiksatsningen	2 596		-	-98	2 499
Utveckling av spårvagnstrafiken enligt avtal med Göteborgs stad	269	-	-	-7	263
Avsättning spårvagn M33	509	13	-	-48	474
Avsättning tågbanan Göteborg–Borås		2 598			2 598
Övriga avsättningar	74	15	-20	-26	43
Totalt regionen	4 746	2 995	-51	-606	7 084

Koncernen	Ingående värde 2024	Årets avsättning	Återföring ej utnyttjat	Ianspråktaget under året	Utgående värde 2024
Miljö- och regionutveckling, projekt	509	227	-13	-215	508
Kultur, projekt	20	25	-	-28	18
Kollektivtrafik, projekt	233	117	-19	-41	290
E20	535	-	-	-143	392
Sverigeförhandlingen – kollektivtrafiksatsningen	2 596		-	-98	2 499
Utveckling av spårvagnstrafiken enligt avtal med Göteborgs stad	269	-	-	-7	263
Avsättning spårvagn M33	509	13	-	-48	474
Avsättning tågbanan Göteborg–Borås		2 598			2 598
Uppskjuten skatt, bolagen	208	93	-	-1	301
Övriga avsättningar	74	28	-20	-26	56
Totalt koncernen	4 954	3 102	-51	-607	7 398

Not 21. Långfristiga skulder, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Checkräkningskredit ¹⁾	-	-	-	-
Obligationslån	1 000	1 000	1 000	1 000
Kommuninvest i Sverige AB	3 945	3 945	3 945	3 945
Investeringsbidrag	585	606	169	160
Långfristig leasingsskuld	1 002	521	133	63
Övriga långfristiga skulder	7	0	0	0
Totalt	6 539	6 072	5 247	5 168

¹⁾ Ej utnyttjad del av beviljad checkkredit uppgår till 750 mnkr.

Not 22. Kortfristiga skulder, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Leverantörsskulder	4 329	4 272	3 512	3 507
Moms och punktskatter	95	77	93	78
Personalens skatter, avgifter och avdrag	1 272	1 185	1 255	1 168
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	3 521	3 273	3 439	3 194
Upplupna pensionskostnader	1 404	1 348	1 404	1 348
Övriga kortfristiga skulder	739	816	2 586	2 481
Förutbetalda skatteintäkter	-	-	-	-
Förutbetalda generella statsbidrag	18	-	18	-
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 535	4 620	3 365	3 295
Totalt	15 913	15 591	15 671	15 071

Not 23. Ansvarförbindelser pensioner, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Pensionsförpliktelser inkl. särskild löneskatt¹⁾				
Ingående värde	21 990	21 656	21 990	21 656
Årets utbetalningar	-1 631	-1 480	-1 631	-1 480
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 707	1 745	1 707	1 745
Övriga post	357	69	357	69
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	22 424	21 990	22 424	21 990

¹⁾ Aktualiseringsgrad: 2024 99,0 procent, 2023 99,0 procent.

Not 24. Övriga ansvarsförbindelser och borgensförbindelser, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Transitio AB, till förmån för Handelsbanken	694	1 036	694	1 036
Kommuninvest i Sverige AB	6 602	5 993	6 602	5 993
Folkets Hus	40	40	40	40
Nordiska akvarellmuséet	21	21	21	21
Svensk Scenkonst	13	12	-	-
Stiftelsen Carlanderska Sjukhuset	6	6	6	6
Totalt	7 375	7 108	7 362	7 095

Regionfullmäktige har år 2007 tillstyrkt att Västtrafik AB blir delägare i Transitio AB. Transitio AB är ett bolag gemensamt ägt av 20 trafikhuvudmän med uppdrag att upphandla, underhålla och finansiera lokaltåg. I bolagets konstruktion ingår att ägarna gemensamt borgar via en proprieborgen för bolagets finansiella åtagande inom en borgensutfästelse om 8 681 mnkr. Till denna borgen är kopplat ett regressavtal borgenärerna emellan, som innebär att respektive borgenär endast har ett finansiellt ansvar för de tåg man själv anskaffat. Hittills har Västra Götalandsregionen ingått borgen för Transitio AB till ett belopp om 694 mnkr. Nettoengagemang mot Transitio AB är 33 mnkr efter regress.

Regionen ansvarar som delägare i Patientförsäkringen LÖF för bolagets förbindelser till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie som erläggs för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2024 uppgick premien till 205 mnkr.

Västra Götalandsregionen har i september 2020 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 296 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Västra Götalandsregionens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 096 mnkr och totala tillgångar till 603 917 mnkr. Västra Götalandsregionens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 6 602 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 6 306 mnkr.

Bedömningen är att sannolikheten för reglering av övriga ansvarsförbindelser och borgensförbindelser är ytterst liten.

Not 25. Avsättningar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Årets avsättningar	8 429	6 870	8 322	6 817
varav pensioner	7 925	5 810	7 925	5 810
Återförda avsättningar	-60	-40	-60	-40
Utbetalning av avsättningar	-1 414	-1 126	-1 413	-1 124
Totalt	6 955	5 703	6 849	5 652

Not 26. Reavinster och reaförluster sålda anläggningstillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Reavinster fastigheter	1	42	1	42
Reavinster inventarier	10	9	10	8
Totalt	11	51	11	50
Reaförluster fastigheter	-	-	-	-
Reaförluster inventarier	-5	-3	-4	-1
Totalt	-5	-3	-4	-1
Netto reavinster/-förluster	5	48	6	50

Not 27. Investering i anläggningstillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Årets investering i immateriella anläggningstillgångar	194	203	171	172
Årets investering i byggnader och mark	2 424	2 497	2 424	2 497
Mark och pågående nyanläggningar i nyförvärvat bolag ¹⁾	460	-	-	-
Årets investering i finansiell leasing, byggnader och mark ²⁾	256	-	-	-
Årets investering i maskiner och inventarier	2 501	2 792	2 165	2 563
Årets investering, finansiell leasing, maskiner och inventarier	64	83	59	62
Totalt	5 899	5 575	4 819	5 294

¹⁾ Bolaget Sahlgrenska Life Änggården AB har förvärvats under 2024.

²⁾ Från 2024 har vissa hyreskontrakt tagits upp som finansiell leasing enligt RKR R5, detta är inte kassaflödespåverkande.

Not 28. Försäljning av materiella anläggningstillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Försäljning byggnader och mark	1	43	1	43
Försäljning maskiner och inventarier	46	37	46	35
Totalt	47	80	47	78

Not 29. Investering i finansiella tillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Kommuninvest ekonomisk förening, insatskapital	34	34	34	34
Aktieägartillskott Göteborgsoperan AB	-	-	-	13
Aktier i Sahlgrenska Life Änggården AB	-	-	6	-
Köp av räntefonder i kapitalförvaltningen	5 591	2 268	5 591	2 268
Köp av aktiefonder i kapitalförvaltningen	1 081	1 558	1 081	1 558
Totalt	6 706	3 860	6 711	3 873

Not 30. Avyttring av finansiella tillgångar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Försäljning av räntefonder i kapitalförvaltningen	4 029	3 880	4 029	3 880
Försäljning av aktiefonder i kapitalförvaltningen	480	8	480	8
Totalt	4 509	3 888	4 509	3 888

Not 31. Ökning av långfristiga fordringar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar Folktandvårdens frisktandvårdsavtal	12	16	12	16
Totalt	12	16	12	16

Not 32. Minskning av långfristiga fordringar, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Långfristigt lån till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg	4	4	4	4
Totalt	4	4	4	4

Not 33. Ökning av långfristiga skulder, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Investeringsbidrag, erhållna	41	27	40	26
Långfristig leasingskuld, byggnader ¹⁾	511	-	55	-
Långfristig leasingskuld, maskiner och inventarier	15	18	15	18
Övriga långfristiga skulder	7	-	-	-
Totalt	574	45	110	44

¹⁾ Under 2024 har vissa hyreskontrakt tagits upp som finansiell leasing. Detta har ökat de långfristiga skulderna men är inte kassaflödespåverkande.

Not 34. Minskning av långfristiga skulder, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Investeringsbidrag, aktiverade	62	62	31	31
Lån från Kommuninvest i Sverige AB	-	1 300	-	1 300
Långfristig leasingsskuld	45	30	-	-
Totalt	107	1 392	31	1 331

Not 35. Leasing, mnkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Finansiell leasing minimileasavgifter				
Maskiner och inventarier				
Totala minimileasavgifter	605	635	124	106
Nuvärde minimileasavgifter	578	608	116	100
Därav förfall inom 1 år	88	87	38	37
Därav förfall inom 1–5 år	280	262	78	63
Därav förfall senare än 5 år	211	259	0	1
Inhyrda lokaler				
Totala minimileasavgifter	850	-	77	-
Nuvärde minimileasavgifter	555	-	70	-
Därav förfall inom 1 år	44	-	15	-
Därav förfall inom 1–5 år	160	-	55	-
Därav förfall senare än 5 år	351	-	-	-
Operationell leasing				
Maskiner och inventarier				
Minimileasavgifter	553	354	500	293
Med förfall inom 1 år	238	203	185	147
Med förfall inom 1–5 år	195	151	194	147
Med förfall senare än 5 år	121	-	121	-
Inhyrda lokaler				
Minimileasavgifter	5 755	5 310	4 923	5 004
Med förfall inom 1 år	1 242	1 142	1 160	1 090
Med förfall inom 1–5 år	2 833	2 768	2 551	2 613
Med förfall senare än 5 år	1 680	1 400	1 212	1 302

Not 36. Kostnader för räkenskapsrevision, tkr

	Koncernen		Regionen	
	2024	2023	2024	2023
Räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	5 387	4 523	5 387	4 523
Förtroendevalda revisorer	261	260	261	260
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	1 625	1 566	-	-
Summa räkenskapsrevision	7 272	6 350	5 647	4 784
Övrig revision				
Sakkunnigt biträde	18 646	18 556	18 646	18 556
Förtroendevalda revisorer	2 348	2 343	2 348	2 343
Lekmannarevision	0	0	0	0
Summa övrig revision	20 994	20 899	20 994	20 899
Total kostnad för revision	28 266	27 249	26 641	25 683

Not 37. Koncerninterna mellanhavanden, mnkr

	Driftbidrag		Försäljning	
	Givna	Mottagna	Köpare	Säljare
Västra Götalandsregionen	7 078		437	421
Västtrafik AB	-	6 242	411	438
GöteborgsOperan AB	-	420	4	2
Film i Väst AB	-	108	1	0
Göteborgs Symfoniker AB	-	202	4	0
Turistrådet Västsverige AB	-	58	4	0
Regionteater Väst AB	-	49	0	0
Sahlgrenska Life			0	0
	7 078	7 078	861	861

	Kortfristiga		Avsättningar och långfristiga	
	Fordringar	Skulder	Fordringar	Skulder
Västra Götalandsregionen	622	2 130		
Västtrafik AB	2 034	156	-	-
GöteborgsOperan AB	-11	1	-	-
Film i Väst AB	42	0	-	-
Göteborgs Symfoniker AB	30	1	-	-
Turistrådet Västsverige AB	11	0	-	-
Regionteater Väst AB	15	0	-	-
Sahlgrenska Life		453		
	2 742	2 742	0	0

Det finns inga koncerninterna lån eller borgensåtaganden.

Stiftelser, kommunalförbund och samordningsförbund

	Totala intäkter, mnr	Resultat kronor, mnr	Utgående eget kapital, mnr	Antal anställda	VGRs bidrag, mnr
Stiftelsen Simmersröds Barnhus	1,90	0,00	8,36	0	0,00
Stiftelsen Skaraborgsinstitutet	8,60	0,00	10,00	7	8,50
Västkoststiftelsen	83,11	3,43	16,98	30	35,10
Stiftelsen Stenebyskolan	38,45	0,007	22,20	32	11,00
Stiftelsen Läckö slott	32,29	0,69	10,91	24	11,53
Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd	17,70	17,68	1,77	0	4,88
Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst	220,45	-3,95	29,99	49	0,00
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg	387,9	10,8	-25,9	78	38,4
Kommunalförbundet Skandionkliniken	244,79	1,85	-34,37	95	-
Samordningsförbundet Göteborg	67,32	4,30	11,97	12	15,33
Samordningsförbundet Västra Värmland och Norra Dalsland	8,32	-0,02	3,06	0	0,62
Samordningsförbundet Insjöriket (Mölnadal, Partile, Härryda, Lerum)	14,30	1,70	8,50	2	3,60
Samordningsförbundet Skaraborg	23,93	-6,86	5,34	4	4,31
Samordningsförbundet Södra Vänern (Trollhättan, Vänersborg, Lilla Edet, Grästorp)	9,24	-0,58	1,41	2	2,31
Samordningsförbundet Väst	14,18	0,57	4,45	0	2,53
Samordningsförbundet Älv och kust	29,41	3,27	6,44	3	2,25
Sjuhärads samordningsförbundet	25,02	-0,25	3,28	0	4,51

Driftredovisning

Verksamhetsområde (mnr)	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Region- bidrag 2024	Årets resultat 2024	Budget 2024	Budget- avvikelse 2024	Årets resultat 2023
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD							
Företrädare							
Strategisk hälso- och sjukvårdsnämnd	0,0	-40,3	75,0	34,8	0,0	34,8	25,4
Operativ hälso- och sjukvårdsnämnd	4 098,9	-53 885,0	49 727,7	-58,4	0,0	-58,4	-13,1
Delregional nämnd, Norra	0,0	-25,2	25,7	0,5	0,0	0,5	0,4
Delregional nämnd, Västra	0,0	-21,5	21,5	0,0	0,0	0,0	1,4
Delregional nämnd, Göteborg	0,0	-52,2	53,9	1,7	0,0	1,7	4,2
Delregional nämnd, Södra	0,0	-18,3	20,6	2,3	0,0	2,4	2,2
Delregional nämnd, Östra	0,0	-13,3	17,2	3,9	0,0	3,9	2,6
Summa företrädare	4 098,9	-54 055,8	49 941,6	-15,3	0,0	-15,3	23,2
Utförare							
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	22 108,8	-22 639,4	-	-530,6	0,0	-530,6	-1 268,6
NU-sjukvården	6 139,9	-6 281,3	-	-141,4	0,0	-141,4	-318,4
Södra Älvsborgs Sjukhus	4 630,0	-4 762,5	-	-132,6	0,0	-132,6	-328,3
Skaraborgs Sjukhus	5 403,2	-5 495,9	-	-92,8	0,0	-92,8	-413,3
Sjukhusen i Väster	3 471,1	-3 747,8	-	-276,7	0,0	-276,8	-421,7
Närhälsan	5 912,5	-5 912,8	-	-0,3	-80,0	79,7	-63,3
Regionhälsan	1 954,6	-1 899,7	-	54,9	-2,9	57,8	10,8
Folktandvården Västra Götaland	2 702,2	-2 681,4	-	20,8	-25,0	45,8	36,3
Habilitering & Hälsa	1 059,1	-1 046,9	-	12,2	0,0	12,2	-7,5
Summa utförare	53 381,3	-54 467,8	-	-1 086,5	-107,9	-978,6	-2 773,9
Koncernjustering	0,0	0,2	-	0,2	0,0	0,2	-0,2
Eliminering interna poster	-45 690,3	45 690,3	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa hälso- och sjukvård	11 789,9	-62 833,1	49 941,6	-1 101,5	-107,9	-993,6	-2 751,0

Verksamhetsområde (mnkr)	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Region- bidrag 2024	Årets resultat 2024	Budget 2024	Budget- avvikelse 2024	Årets resultat 2023
REGIONAL UTVECKLING							
Företrädare							
Miljö- och regionutvecklingsnämnd	13,8	-983,9	977,2	7,1	0,0	7,1	6,4
Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd	1,2	-6 355,2	6 356,6	2,6	0,0	2,6	23,9
Kulturnämnden	382,3	-1 546,3	1 165,4	1,4	0,0	1,4	2,2
Summa företrädare	397,3	-8 885,3	8 499,1	11,0	0,0	11,1	32,5
Utförare							
Naturbruksstyrelsen	353,0	-353,5	-	-0,4	0,0	-0,4	1,1
Turistrådet Västsverige AB	58,0	-57,7	-	0,3	0,0	0,3	0,1
Göteborgs botaniska trädgård	73,3	-72,2	-	1,1	0,0	1,1	-2,6
Styrelsen för folkhögskolorna	313,9	-312,4	-	1,4	0,0	1,4	3,0
Förvaltningen för kulturutveckling	281,3	-279,5	-	1,8	0,0	1,8	1,0
GöteborgsOperan AB	581,7	-593,1	-	-11,4	0,0	-11,4	-19,5
Göteborgs Symfoniker AB	252,6	-252,6	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Film i Väst AB	127,8	-127,7	-	0,1	0,0	0,1	0,2
Regionteater Väst AB	51,8	-51,3	-	0,5	0,0	0,5	0,2
Västtrafik AB	11 952,1	-11 952,1	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Styrelsen för regionens tåg och spårvagnar	96,2	-96,2	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utförare	14 141,8	-14 148,5	-	-6,7	0,0	-6,7	-16,6
Koncernjustering	0,0	350,0	-	350,0	-4,1	354,1	189,8
Eliminering interna poster	-7 734,3	7 734,3	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa regional utveckling	6 804,7	-14 949,6	8 499,1	354,3	-4,1	358,4	205,8
SERVICEVERKSAMHETER							
Fastighet, stöd och service	5 102,8	-5 762,1	661,2	1,8	0,0	1,9	6,2
Försörjningsförvaltningen	3 840,4	-3 894,3	58,7	4,8	0,0	4,8	-64,2
Hälsan och Stressmedicin	145,0	-161,5	21,4	5,0	0,0	5,0	0,7
Sahlgrenska Life Änggården AB	0,0	-0,3	0,0	-0,3	0,0	-0,3	-
Eliminering interna poster	-269,5	269,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa serviceverksamheter	8 818,6	-9 548,7	741,4	11,3	0,0	11,3	-57,3

Verksamhetsområde (mnkr)	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Region- bidrag 2024	Årets resultat 2024	Budget 2024	Budget- avvikelse 2024	Årets resultat 2023
REGIONGEMENSAMT							
Regionfullmäktige	9,1	-118,9	136,7	26,9	0,0	26,9	22,2
Regionstyrelsen	2 512,8	-6 820,6	4 411,0	140,1	-112,3	252,4	247,6
Arkivnämnd	-	-	37,0	-	-	-	-
Revisorskollegiet	0,0	-26,6	27,4	0,8	0,0	0,8	1,2
Patientnämnder	2,1	-29,5	27,9	0,5	0,0	0,5	1,1
Eliminering interna poster	-1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa regiongemensamt	2 522,4	-6 994,1	4 639,9	168,3	-112,3	280,5	272,1
Koncernjustering	23,4	-21,9	0,0	1,5	0,0	1,5	0,0
Eliminering interna poster	-12 346,8	12 346,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA VERKSAMHETER	17 612,4	-82 000,6	63 822,0	-566,2	-224,3	-341,9	-2 330,4
CENTRAL FINANSIERING							
Koncernbank	2 693,7	-128,9	-302,1	2 262,7	0,0	2 262,7	1 713,0
Moderförvaltning	85 147,3	-24 254,6	-63 520,0	-2 627,3	-2 126,2	-501,1	-301,0
Summa central finansiering	87 841,0	-24 383,5	-63 822,0	-364,6	-2 126,2	1 761,6	1 412,0
Eliminering interna poster	-16 864,9	16 864,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT KONCERNEN	88 588,4	-89 519,2	0,0	-930,8	-2 350,5	1 419,7	-918,4

Koncernens totala intäkter och kostnader ovan består av nedanstående poster i resultaträkningen:

skatt, gen statsbidrag, utjämning	70 073,7	
avskrivningar		-3 340,8
finansiella intäkter/ kostnader	2 245,9	-3 277,4
verksamhetens intäkter/kostnader	16 268,7	-82 901,1

Kolumnerna intäkter och kostnader innehåller för respektive nämnd/styrelse såväl verksamhetens intäkter och kostnader som avskrivningar, finansiella intäkter och kostnader. Skatteintäkter och generella statsbidrag ingår i intäkterna på moderförvaltningen. Regionbidragen är beslutade av fullmäktige i budgeten och lämnas från moderförvaltningen till företrädarna. Företrädarna köper verksamhet av utförarna, vilket ingår i kostnaderna för företrädarna och i intäkterna för utförarna. Regionfullmäktige tar beslut om en rambudget där regionbidragen fördelas. Den slutliga budgeten för VGR fastställs i koncernens detaljbudget.

Investeringsredovisning

Investeringsobjekt, mnkr	Budget enligt beslut	Ack. utfall t.o.m. 2024	Budget 2024	Utfall 2024
FASTIGHETER				
Botaniska trädgården, nytt växthus	607	150	158	74
SkaS Skövde, om- tillbyggnad akut-, service- och psykiatriblocket	2 463	2 432	23	27
SkaS Skövde, teknisk infrastruktur	458	322	48	18
SkaS Skövde, PCB-sanering etapp 3, del 1 och 2	307	300	16	16
SU Sahlgrenska sjukhuset, förberedande arbeten Sahlgrenska Life	381	354	124	220
SU Sahlgrenska sjukhuset, Sahlgrenska Life Hus 1	1 132	112	37	10
SU Sahlgrenska sjukhuset, ombyggnad ställverk och UPS	32	19	17	15
SU Östra sjukhuset, nybyggnad försörjningskvarter norr		33	30	21
SU Östra sjukhuset, takrenovering BK lågdel	22	15	16	11
SU Östra, nybyggnad förlossning och neonatal höghus	2 378	461	171	151
SU Östra, utbyte logistiksystem	118	90	15	25
SU Östra, ny intensivvårdsavdelning och tyckkammarenhet	1 083	118	76	81
SU Östra, utbyggnad reservkraft etapp1	56	31	15	25
SU Östra, teknisk infrastruktur etapp 4 och 5, ställverk	121	50	30	27
SU Östra, teknisk infrastruktur etapp 7, sprinkler	59	19	12	12
SU Östra, fysisk infrastruktur	25	9	9	1
SU Östra, teknisk upprustning BK	191	127	1	8
SU Östra, ny fasad och tak centralkliniken	130	56	44	48
SU Östra, Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus, tillbyggnad	2 383	2 658	7	17
SU Östra, anpassning av befintligt barnkvarter för BUP		13	15	5
NU-sjukvården, NÄL, ombyggnation operation kirurgi	173	149	57	38
NU-sjukvården, NÄL, ombyggnation av tak etapp 2-5	267	149	94	92
SV Högsbo sjukhus, nytt specialistsjukhus/dagkirurgiskt centrum	1 618	1 310	6	25
SV Kungälv sjukhus, ombyggnation psykiatri	36	32	4	16
Naturbruksgymnasium, Sötåsen Hästcentrum Axevalla	234	191	37	40
Naturbruksgymnasium, Sötåsen Hästcentrum Axevalla elevboende	90	45	56	41
Infrastruktur, Järnbrott bussdepå	503	380	200	181
Infrastruktur, Sandbäck tågdepå inkl. markköp	728	43	25	14
Fastighetsinvesteringar redovisade utöver ram	1 730	1 435	59	127
Övriga fastighetsinvesteringar inom ram			1 252	1 294
Summa fastighetsinvesteringar			2 654	2 680

Investeringsobjekt, mnkr	Budget enligt beslut	Ack. utfall t.o.m. 2024	Budget 2024	Utfall 2024
UTRUSTNING				
SU, Bild- och funktionsmedicin				64
SU, Lab.medicin				30
SU, Operationssalar				62
Regionstyrelsen, PC-leasing				173
Regionstyrelsen, Program Millenium				165
Styrelsen för logistik, Hjälpmedel				267
Övriga utrustningsinvesteringar				1 374
Summa utrustningsinvesteringar			2 855	2 135
KOLLEKTIVTRAFIKSFORDON				
Nya tåg				148
Nya spårvagnar				414
Övriga investeringar kollektivtrafikfordon				61
Summa investeringar i kollektivtrafikfordon			579	623
Investeringar totalt			6 088	5 438

Revisionsberättelse 2024

för Västra Götalandsregionens nämnder och styrelser samt de sammanställda räkenskaperna

Revisionsberättelse 2024 för Västra Götalandsregionens nämnder och styrelser samt de sammanställda räkenskaperna

Vi, revisorer utsedda av regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen, har granskat den verksamhet som bedrivits i regionens nämnder och styrelser.

Vi har även granskat regionens delårsbokslut och årsredovisning. Genom utsedda lekmanrevisorer har även den verksamhet som bedrivits i regionens bolag granskats. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder oss förtroendevalda revisorer.

Västra Götalandsregionen är part i finansiella samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet samt i stiftelser och kommunalförbund. Dessa granskas i särskild ordning och redovisas i separata revisionsberättelser.

Nämnderna och styrelserna ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till regionfullmäktige.

Vårt ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten har bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och regionens reglemente för revisionen. För bolagen har granskningen även utförts enligt aktiebolagslagen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge oss rimlig grund för vår bedömning och ansvarsprövning.

Resultatet av nämnd- och styrelsegranskningen redovisas i revisionsberättelser och revisionsrapporter som överlämnas till nämnderna och styrelserna. Resultatet av bolagsgranskningen redovisas på motsvarande sätt i granskningsrapporter och revisionsrapporter som överlämnas till respektive bolag.

Granskningen av Västra Götalandsregionens räkenskaper och bokslut, inklusive de sammanställda räkenskaperna, redovisas i en separat rapport. All granskning som har genomförts under året sammanfattas i bilagan "Revisionens redogörelse 2024".

Revisorernas bedömning

I samband med granskningar lämnar revisionen ofta rekommendationer om förbättringar och ibland lämnas även det som kallas för revisionskritik. Kritik riktas till nämnder, styrelser och bolag när bristerna bedöms vara betydande eller mer allvarliga.

Årets granskning visar att regionens nämnder, styrelser och bolag har åtgärdat en del av de brister som vi har sett tidigare år, men granskningen visar även att brister kvarstår och att nya brister har identifierats.

I år riktar revisionen kritik mot två styrelser vilka är regionstyrelsen och styrelsen för Sjukhusen i väster.

Vi bedömer att regionstyrelsen har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, men att den interna kontrollen endast delvis har varit tillräcklig. Kritik i form av en erinran riktas mot regionstyrelsen.

Vi bedömer att styrelsen för Sjukhusen i väster har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig, men att verksamheten endast delvis har skötts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Kritik i form av en erinran riktas mot styrelsen för Sjukhusen i väster.

I övrigt bedömer vi att regionens nämnder och styrelser i allt väsentligt har bedrivit

verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer även att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Sammantaget bedömer vi att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med regionfullmäktiges finansiella mål och verksamhetsmål.

Vi har översiktligt granskat om det redovisade resultatet är förenligt med regionfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vid en sammantagen bedömning anser vi att Västra Götalandsregionen under 2024 i allt väsentligt lever upp till lagens krav på god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska redovisa sin ansvarsprövning av nämnder och styrelser till regionfullmäktige. Vi tillstyrker att regionfullmäktige beviljar samtliga ledamöter i regionens nämnder och styrelser ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Vi tillstyrker att årsredovisningen för 2024 för Västra Götalandsregionen godkänns.

Vänersborg den 19 mars 2025

Krister Stensson

Sven Liljegren

Carina Gustavsson

Marie Engström Rosengren

Elving Andersson

Bo-Lennart Bäcklund

Vivi-Ann Nilsson

Björn Brogren

Per Waborg

Anne-Lie Sundling

Gun Alexandersson Malm

Nämnder och styrelser i korthet

Västra Götalandsregionen består av politiska nämnder och styrelser som ansvarar för strategisk planering, operativa uppdrag och genomförande av verksamhet. Följande avsnitt är en sammanfattning av deras rapportering för 2024.

Regional utveckling

Miljö- och regionutvecklingsnämnden

Genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin pågår med stort engagemang från kommuner, näringsliv, lärosäten och civila samhället med flera.

Under året har 100 beslut om projektmedel fattats i miljö- och regionutvecklingsnämnden varav 55 inom målet Stärka innovationskraften, 25 inom Bygga kompetens, åtta inom Öka inkluderingen (Västerhavsveckan) och 12 inom genomförande av den regionala utvecklingsstrategin.

Resultatet för helåret var 7 mnkr.

Naturbruksstyrelsen

Under 2024 har förvaltningen haft ett stort fokus på färdigställandet av nya Axevalla Hästcentrum där de första eleverna togs emot i augusti. Söktrycket till de utbildningar som förvaltningen erbjuder är fortsatt bra, både vad gäller gymnasie- och yrkeshögskolenivå.

Förvaltningen fick två av de sökta utbildningarna i Nationell Yrkesutbildning som är en ny utbildningsform för vuxna. Utbildningarna är inom skog, så under hösten startade utbildningarna skogsmaskinförare och skogs-vårdare vid Svenljunga naturbruksskola.

Resultatet för helåret var -0,4 mnkr.

Styrelsen för Turistrådet Västsverige AB

Turistrådet sätter hållbarhet i fokus för verksamheten. Som grund ligger konceptet Hållbarhetsklivet som är Västsveriges samlade initiativ för en hållbar besöksnäring. Vid årsskiftet var 46 kommuner och ca 700 verksamheter anslutna till Hållbarhetsklivet.

Gästnattsstatistiken för hotell, stugbyar och vandrarhem i Västra Götaland visar att det under januari – november gjordes cirka 7 250 000 övernattningar vilket är fler än någonsin tidigare och en ökning med 2,1 procent jämfört med samma period föregående år.

Turistrådet har genomfört drygt 30 marknadsföringskampanjer för att locka besökare till Västsverige. Kampanjerna har gett goda resultat i form av bokningar hos medverkande

företag och har varit en bidragande orsak till att besöksfrekvensen på vastsverige.com ökat kraftigt. Sajten har under året haft 11,8 miljoner besök och drivit ca 2,2 miljoner besök till besöksnäringens företags hemsidor.

Resultatet för helåret var 0,3 mnkr

Styrelsen för folkhögskolorna

Folkhögskolornas verksamhet fokuserar fortsatt på folkbildning genom folkhögskolekurser. Under året har verksamheten fortsatt i den omfattning som planerats, där bland annat antalet folkhögskolekurser för att öka studiemotivationen ökat i omfattning. Höstens utbildningsplatser på alla folkhögskolor har varit fulla.

Ett AMIF-finansierat projekt kallat *Helhetslyftet* gör det möjligt att vidareutveckla arbetet med tredjelandsmedborgare tillsammans med ett trettiotal andra samverkansaktörer i Västra Götaland.

Resultatet för helåret var 1,4 mnkr.

Styrelsen för Botaniska trädgården

För att bibehålla och utveckla trädgårdens höga värden läggs stor vikt på ordinarie drift, där skötsel och utveckling av växtmaterial i trädgårdens samtliga delar är central liksom att all stödjande infrastruktur såsom bevattningssystem fungerar. Drygt 600 000 har besökt trädgården och många framgångsrika evenemang har genomförts. I början av april invigdes Bergshuset och Lökträdgården som är första etappen av Projekt Nya växthus och besökscentrum. En förstudie för fröbank har genomförts, och arbetet med modernisering av fröhanteringen inklusive långtidsförvar i fröbank har påbörjats.

Den världsledande resesajten Tripadvisor gav Botaniska utmärkelsen Travellers Choice, vilket innebär att trädgården är med bland de 10 procent som har högst betyg internationellt bland besöksmål.

Resultatet för helåret var 1,1 mnkr.

Kultur

Kulturnämnden

2024 har varit det första året med Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027. Under året har långsiktiga uppdrag till externa huvudmän samt uppdragsbaserade stöd till regionägda kulturbolag och kulturförvaltningen beslutats. I april kom VGR genom kulturnämnden och Mölndals stad överens om avtal för ett nytt regionalt danscenter i Mölndal, planerat att stå klart 2027. Dessutom har Regional biblioteksplan Västra Götaland 2024–2027 antagits, med fokus på ökat deltagande och stärkta läsfrämjande insatser. I december överlämnas utredningen *Kulturens rum – Ramverk, modeller och alternativ för hållbar lokalförsörjning* till kulturnämnden med analyser om hyresfrågan för kulturverksamheter på flera nivåer.

Resultatet för helåret var 1,4 mnkr.

Styrelsen för GöteborgsOperan AB

GöteborgsOperan firade 30 år med jubileumsveckor, temakvällar och galaföreställningar. Under året spelades nio operor, tre musikaler och tretton större konserter. Danskkompaniet presenterade tre världspremiärer och turnerade internationellt. Arbetet med att uppgradera teatersystemet inleddes. Fokus i miljöarbetet låg på klimatberäkningar och hållbarhetsrapportering. Året har även delar präglats av arbetet den ekonomiska åtgärdsplan som styrelsen fattade beslut om i början av februari. Målet är att förbättra det ekonomiska resultatet med sammanlagt 50 mnkr under perioden 2024–2027.

Resultatet för helåret var -11 mnkr.

Styrelsen för Göteborgs Symfoniker AB

Göteborgs Symfoniker har erbjudit en säsong fylld av unika konsertupplevelser, inklusive klassisk musik, körverk, jazz och världsmusik. Orkestern har genomfört turnéer i Sverige och Norden, och flera framstående dirigenter och solister har gästtat konserthusen. Arbetet med hållbarhetsinitiativ och digital utveckling har fortsatt, inklusive GSO Play och AI-Tone. Barn- och ungdomsverksamheten har varit omfattande med bland annat gratis skolkonserter, musikläger och specialanpassade föreställningar.

Resultatet för helåret var 0 mnkr.

Styrelsen för Film i Väst AB

Film i Väst har under 2024 fokuserat på strategiskt arbete mot 2030. Därtill har det varit fokus på att utveckla organisationen, arbeta med intern kompetensutveckling jämsides med extern kunskapsförmedling genom seminarier, konferenser, workshops och utbildningar för branschen. Genom detta stärks Film i Västs position och roll inom filmproduktion.

Kärnverksamheten är samproduktion inom film- och dramaserieproduktion vilken har utvecklats på ett positivt sätt tillsammans med regionala, nationella och internationella samarbetspartners. En bekräftelse som visas genom att media återkommande väljer att delta och prioritera Film i Västs press- och PR-aktiviteter vid flera stora internationella festivaler och arenor. Under 2024 genomfördes seminarier på festivalerna i Göteborg, Berlin, Cannes och Venedig.

Resultatet för helåret var 0,1 mnkr.

Styrelsen Regionteater Väst AB

Regionteater Väst producerar och spelar dans- och teaterföreställningar för barn och unga. Under 2024 har det varit urpremiär på sju dans- och teaterproduktioner samt nypremiär på fem produktioner. Exempel på urpremiärer är *Honey Honey* och *Blair B Project*. Regionteater Väst har även genomfört omfattande turnéer i Västra Götaland men även nationella och internationella turnéföreställningar.

Egenproducerade föreställningar kom upp i 493 med en publiksiffra på motsvarande 19 195 besökare. Gällande övrig verksamhet har Regionteater Väst vuxit som kompetens- och samarbetscentrum, något som främjar bland annat kulturintresset i skolor, kulturskolor och det fria kulturlivet.

Resultatet för helåret var 0,6 mnkr.

Styrelsen för kulturutveckling

Under inledning av 2024 aviserade kulturnämnden en sänkning av driftbidraget inför 2025, vilket tillsammans med ökade kostnader resulterade i en åtgärdsplan. Under året har entréavgifter införts på för VGR:s museer; Göteborgs naturhistoriska museum,

Forsviks bruk, Vitlycke museum, Vänersborgs museum och Lödöse museum. En viss minskning av antal besökare jämfört med 2023 kan noteras. Införandet av entréavgifter har fått positiv effekt för ekonomin.

Demokratifrågorna och medie- och informationskunnighet har även varit i fokus där arbete genomförs tillsammans med bland annat folkbiblioteken.

Resultatet för helåret var 1,8 mnkr.

Kollektivtrafik

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden

Utvecklingen av hållbart resande och kollektivtrafikens marknadsandel har planat ut under året, med 41 procent av resorna med gång, cykel och kollektivtrafik, och 28 procent för kollektivtrafik. Revidering av trafikförsörjningsprogram och regional transportinfrastrukturplan pågår och beslut förväntas i slutet av 2025. En ny strategisk plan för ökad cykling har antagits. Innovationsprogrammet Shift Sweden har startat. En överenskommelse om ny järnväg mellan Borås-Göteborg har nåtts.

Resultatet för helåret var 3 mnkr.

Styrelsen för Västtrafik AB

Västtrafik redovisar ett resultat före driftsbidrag på -6 242 mnkr, i linje med budget. Verksamhetsmässigt har bolaget en positiv avvikelse mot budget med 448 mnkr. Målet att återställa andelen hållbara resor till nivån före pandemin är på väg att uppnås, med en ökning från 39 procent år 2019 till 40 procent i december 2024. Kollektivtrafikens andel har dock minskat från 32 procent till 28 procent. Målet om 350 miljoner resor till 2025 förväntas nås först 2027 då ökningstakten har minskat sedan hösten 2023.

Resultatet för helåret var 0 mnkr efter avsättning till obeskattade reserver med 448 mnkr.

Hälso- och sjukvård

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden

Under 2024 har strategiska hälso- och sjukvårdsnämndens arbete tagit fart och ett flertal processer har startats upp för att stärka den långsiktiga styrningen inom utbud och lokalisering, hälso- och sjukvårdens långsiktiga dimensionering och steg för en mer nära vård genom strukturbeslut för den mobila vården.

En del satsningar har av olika skäl inte kommit i gång enligt tidplan, vilket till stor del förklaras av införandet av Millennium. Millennium har varit högprioriterat både innan utrullningen och efter pausen för nämnden.

Resultatet för helåret var 35 mnkr.

Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden

Under 2024 har operativa hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat om fleråriga grunduppdrag till utförarstyrelser kompletterat med ettåriga omställningsuppdrag. Nämnden har arbetat för att öka produktionen hos utförare, vilket verkar ha gett effekt då beslutade produktionsplaner i stort har uppnåtts och tillgängligheten för vårdgarantivård inom specialistvården har förbättrats.

Nämnden har vidtagit åtgärder för ekonomi i balans och har följt kända riskposter under året, samtidigt som intentionen har varit att fördela tillgängliga medel till vårdens utförare. Tillkommande sektorsbidrag och statsbidrag har gjort det möjligt för ersättning till sjukhusen för delar av utförd överproduktion. Nämnden

har hemställt att kundförlust om 61 mnkr som härrör till in- och utskrivningsprocessen ska skrivas av i samband med bokslutsdispositioner.

Resultatet för helåret var -58 mnkr.

Delregionala nämnder

De delregionala nämnderna verkar för att realisera VGR:s måldokument och strategiska planer inom hälso- och sjukvård och folkhälsa i en lokal kontext. Inom dessa områden har nämnderna fört dialoger med kommuner, intresseorganisationer och det civila samhället. Från 2024 är det nytt att regionstyrelsen har tilldelat nämnderna beslutade mål och fokusområden, vilka nämnderna under året har arbetat mot främst genom de forum för samverkan som skapats inom ramen för dialoger.

Resultatet för helåret var 0 mnkr för DRN Norra, 0 mnkr för DRN Västra, 2 mnkr för DRN Göteborg, 2 mnkr för DRN Södra och 4 mnkr för DRN Östra.

Patientnämnderna

Patientnämnderna hanterade under året 5 272 klagomålsärenden vilket var 2 procent högre än 2023. Antal klagomål där anmälare upplevde brister i undersökning och bedömning av sitt hälsotillstånd, långa väntetider i vården och brister i information ökade.

Totalt har 113 nya stödpersonsförordnanden utfärdats av patientnämnderna. Antalet förordnanden var 4 fler än föregående år, en ökning med cirka 4 procent.

Patientnämndernas kansli har under året tagit fram två analysrapporter; *Administration - för patienten genom vården* samt *Undersökning och bedömning vid akuta besök*.

Resultatet för helåret var 0,5 mnkr.

Styrelsen för NU-sjukvården

Sjukhuset har under 2024 stått inför utmaningar med ökat inflöde av patienter, arbetsmiljö och ekonomi. Trots hög belägningsgrad har medelvårdtiden minskat och nya utskrivningsprinciper har införts. Tillgängligheten till första besök har förbättrats medan tillgängligheten till behandling har minskat. Personalvolymen är lägre jämfört med föregående år. I slutet av året certifierades NU-sjukvårdens miljöledningssystem enligt ISO 14001.

Ekonomisk effekt av åtgärder blev 114 mnkr. Resultat för helåret var -141 mnkr, 22 mnkr bättre än RF:s tillåtna underskott.

Styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Sahlgrenska Universitetssjukhuset har haft ett intensivt och framgångsrikt år trots ekonomiska utmaningar och stor efterfrågan på vård, med målet att bli Europas ledande universitetssjukhus till 2032, då sjukhuset fyller 250 år. Besöken till akutmottagningarna minskade under året jämfört med 2023. Sammantaget nådde sjukhuset uppdraget för bas- och tilläggsvolymerna samt ökade antal planerade operationer. Inom slutenvården har antalet disponibla vårdplatser minskat jämfört med december 2023. Belägningsgraden under december var något högre än föregående år. Alla indikatorer inom medarbetarperspektivet var lägre jämfört med 2023.

Ekonomi förbättrades under året och sjukhuset nådde den andra milstolpen för ekonomisk balans med bibehållen vårdkvalitet. Ekonomisk effekt av åtgärder blev 943 miljoner.

Resultatet för helåret var -531 mnkr för hela förvaltningen, och -537 mnkr exklusive Sahlgrenska International Care, 60 mnkr sämre än RF:s tillåtna underskott.

Styrelsen för Sjukhusen i väster

Öppenvårdsproduktionen och antal slutenvårdstillfällen minskade jämfört med 2023. Fastställda bas- och tilläggsvolymerna inom vårdgarantin uppnåddes endast inom barn- och vuxenpsykiatriska vården samt urologi och axelprotes. En minskning har skett av nettoårsarbetare, personalomsättning, övertid och kostnader för köpt bemanning.

Ekonomisk effekt av åtgärder blev 110 mnkr. Ofinansierade kostnader för Högsbo närsjukhus belastade resultatet med cirka -55 mnkr.

Resultatet för helåret var -277 mnkr, 183 mnkr sämre än RF:s tillåtna underskott.

Styrelsen för Skaraborgs Sjukhus

Skaraborgs Sjukhus arbete med omställningen av hälso- och sjukvården fortgår för att tillgängliga resurser ska göra största möjliga nytta. Tillgängligheten för operationer har förbättrats, väntetiderna inom barn- och ungdomspsykiatri minskat och aktiviteter

pågår för att öka produktiviteten och tillgängligheten. Personalvolymen har minskat jämfört med föregående år. Strukturförändring, anställningsprövning och anställningsstopp för administrativ personal är främsta orsakerna till förändringen.

Ekonomisk effekt av åtgärder blev 266 mnkr. Resultat för helåret var -93 mnkr, 50 miljoner bättre än RF:s tillåtna underskott.

Styrelsen för Södra Älvsborgs Sjukhus

Södra Älvsborgs Sjukhus har haft fokus på införandet av Millennium, som krävde mer tid och resurser än förväntat fram till att det pausades strax efter driftsstart. Trots utmaningar har SÄS gjort framsteg med minskade väntetider för operationer, framgångsrika mobila team, digitala vårdtjänster och öppning av flera utbildningsvårdavdelningar. SÄS certifierades enligt miljöledningssystem ISO 14001:2015. Sjukhuset har också lanserat ett koncept för introduktion av nyexaminerade sjuksköterskor.

Ekonomisk effekt av åtgärder blev 74 mnkr. Resultatet för helåret var -133 mnkr, 9 mnkr sämre än RF:s tillåtna underskott.

Styrelsen för Regionhälsan

Regionhälsan deltog i införandet av Millennium i södra området, men pausade breddinförandet efter driftstart. Sommarens arbetsmarknads-konflikt innebar omprioriteringar och ökade arbetsbelastningen. Förvaltningen etablerade Mottagning sexuella övergrepp och har planerat för smärtmottagningar 2025. Sjukvårdens Larmcentral fick nytt uppdrag och 1177 införde nytt rådgivningsstöd. Digitalisering stärktes med BMM Online och UM-online. Förvaltningen planerade för egen läkemedelsförsörjning och satsade på arbetsmiljö och hållbarhet.

Resultatet för helåret var 55 mnkr.

Styrelsen för Närhälsan

Närhälsan har under året avvecklat en vårdcentral och en rehabenhet. Chattfunktion och fler tjänster via 1177 har införts på många enheter. Mobila team i Fyrbodalen har fått positiv respons och egenmonitorering har införts på 65 vårdcentraler. Antalet listade minskade under året och en handlingsplan för ökat antal listade har tagits fram och beslutats. Millenniuminförandet påverkade produktionen negativt i södra området men är nu pausat.

De ekonomiska utmaningarna har varit stora och hanterats med neddragningar och effektiviseringar av verksamheten.

Resultatet för helåret var 0 mnkr.

Styrelsen för Habilitering & Hälsa

Habilitering och Hälsa har fortsatt arbetet för en nära, tillgänglig och likvärdig vård. Produktionen ökade inom barnhabilitering och hörselvård, där antal väntande minskade från 9 300 till 6 800 personer. Förberedelser för Millennium 2025 har genomförts. Omorganisering inom Habilitering barn och ungdom i Göteborg har genomförts för att effektivisera och patientsäkra vården. Avveckling av hörselmottagningar har genomförts för att skapa mer robusta enheter. Sjukfrånvaron, antalet nettoårsarbetare liksom personalomsättningen minskade.

Resultatet för helåret var 12 mnkr.

Styrelsen för Folk tandvården

Under året har styrelsen för Folk tandvården fattat beslut om att stänga tre utbudspunkter i Sandared, Brålanda och Horred. Förvaltningen har genomfört åtgärder för att förebygga ohälsa, öka tillgänglighet och vara en attraktiv arbetsgivare. Antalet anställda ökade till 2 512, medan personalomsättningen sjönk. Ett ökat antal frisktandvårdsavtal har inneburit ett uppnått måltal på 260 000 avtal. Förberedelser för sänkt åldersgräns för fri tandvård har genomförts. 13 000 personer i åldern 19–23 år har tackat ja till att teckna frisktandvårdsavtal 2025.

Resultatet för helåret var 21 mnkr.

Regiongemensamt och service

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen la under året fokus på bland annat genomförandet av regiongemensamma åtgärder för ekonomi i balans och införandet av Millennium. Ett flertal aktiviteter påbörjades kopplat till att införandet av Millennium pausades i mitten av november. Ytterligare exempel på händelser under året är godkännande av den regionala energiöverenskommelsen med kommunalförbunden och organiseringen av sjukreseverksamheten som tar ytterligare steg framåt med överflytt till Förvaltningen för fastighet, stöd och service.

Antalet nettoårsarbetare på koncernkontoret uppgick vid årets slut till 1 774, varav 1 179 arbetade inom digitaliseringsområdet.

Resultatet för året var 167 mnkr.

Styrelsen för fastighet, stöd och service

Under året fortsatte förvaltningen arbetet med att stärka sin roll som strategisk partner till förvaltningar och bolag inom VGR. Arbetet med *Strategi för hälso- och sjukvårdens lokalstruktur* fortsatte liksom arbetet med att bidra till omställningen av hälso- och sjukvården genom uppgiftsväxling och administrativ förenkling. Styrelsen fick i uppdrag att genomföra fyra nya ägarstyrda fastighetsinvesteringar och under året färdigställdes åtta ägarstyrda investeringsprojekt. Från april överfördes ansvaret för VGR:s samlade sjukreseverksamhet till styrelsen.

Resultatet för året var 2 mnkr.

Styrelsen för logistik

Under 2024 har ett intensivt arbete med förvaltningsbyggande fortsatt och såväl organisation som arbetssätt har justerats för att säkerställa fortsatt utveckling och ökad nytta. Ett nytt område, Lager och distribution, har bildats. Arbetet med att identifiera samordningsfördelar inom förvaltningen och i samarbete med andra verksamheter har fortgått. I stort har verksamheten genomförts enligt förväntningar och planeringen för året. Förvaltningsledningen har också fortsatt med olika insatser för att stärka organisationskulturen och arbetsklimatet inom förvaltningen.

Resultatet för året var 4,5 mnkr.

Styrelsen för Hälsan och Stressmedicin

Under 2024 har arbeten pågått med att tydliggöra Hälsan och Stressmedicins uppdrag samt hur förvaltningen kan bidra kring arbetsmiljöfrågor även ur ett strategiskt VGR-perspektiv. I samband med driftstoppet av Millennium mobiliserade företagshälsovården stödåtgärder till samtliga påverkade förvaltningar. Arbeta med processer kopplade till chefer och medarbetare har genomförts, exempelvis kompetenskartläggning.

En högre efterfråga på Hälsan och Arbetslivets tjänster än förväntat har bidragit till ett positivt ekonomiskt resultat.

Resultatet för helåret var 5 mnkr.

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN